

VÄNERSBORGS SÖNERS
GILLES

ÅRSSKRIFT
1962

Trettioförsta årgången

TIDSKRIFT FÖR
VÄNERSBORGS MUSEUM

VÄNERSBORG
C. W. CARLSSONS EFTR. BOKTRYCKERI
1962.

Dalaborgs slottsruin.

Ett utflyktsmål för vänersborgarna.

Far man norrut Gestadvägen förbi landshövdingen Axel Roos' gamla gård Lövås och vidare förbi Gestads och Bolstads kyrkor, kan man komma över Dalbergsån antingen via Åsebro eller över Korpåsbron vid Högstorp. I båda fallen kan man komma till Dalaborgs slottsruin. I båda fallen passerar man också adliga ätten von Qvantens forna fideikommiss Qvantenburg. Vägen över Åsebro är något längre, men i gengäld kan man i förbifarten bese Grinstads kyrka, som har en medeltida väggmålning (en labyrint som är något unikt för en svensk kyrka) och som har det av Brånasmeden besjunga lutande tornet.

Kommen till Qvantenburg fortsätter man vägen åt nordost ett stycke ut på slätten, där på höger sida en av Turistföreningen uppsatt vägskylt anger, att vägen tar av till Dalaborgs slottsruin, som ligger på en klippudde i Vänern, Slottekullen kallad, några hundra meter norr om Dalbergsåns utlopp i Vänern och med en underbar utsikt över sjön.

Dalaborg hörde länge till de nästan glömda platserna. Först i och med provgrävningen på ruinplatsen sommaren 1931 blev Dalaborg åter uppmärksammat. Väl ligger det gamla fästet något avskilt, men ett besök där ger rikt utbyte av medeltida historia och mycken skönhet.

Historik.

Magnus Ladulås hade sönerna Birger, som blev kung, samt Erik och Valdemar. År 1304 flyttade Birger till Visingsö och bröderna till Kållandsö. Därifrån uppgjorde hertigarna planen att bygga Dalaborg och satte genast igång. Erik var den mest begåvade

av dem och synes ha haft den största handlingskraften. Den äldsta svenska rimkrönikan kallas Erikskrönikan, därför att den till stor del handlar om hertig Eriks öden. Dalaborg uppfördes, för att bröderna skulle ha ett fäste mot kung Birger. För denna borgs uppförande plågades närboende allmoge med odrägliga bördor — så formulerade en gammal historieskrivare det förhållande som på våra dagars språk borde heta Dalaborg i grodperspektiv. Platsen för bygget var väl vald. Äldre och nyare forskare anse, att "slottet" uppfördes, där någon forntida bygdeborg legat. Två tidigare brandlager på platsen tala för bebyggelser före det egentliga Dalaborgs tillvaro (1304—1434). Man må erinra sig, att Dalbergsåns mynning var Vänerns bästa naturliga hamn och att sedan urminnes tid (ända t. o. m. 1850) drevs köpenskap på marknadsplatsen på åns nord-sida, ett område ej fullt en kilometer från utloppet ("Sträte matna"¹⁾).

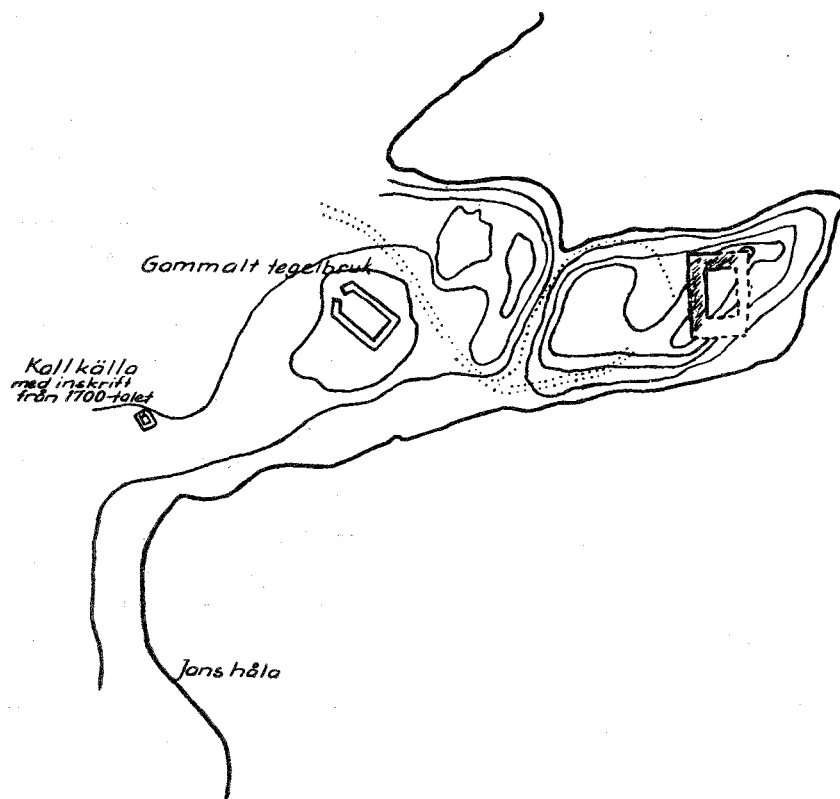
Birger ämnade erövra Dalaborg och sände samma år åtta riddare jämte en myckenhet knektar. Men hertigarnas befälhavare Mats Kettilmundsson överrumplade och tillfångatog Birgers män. Detta gjorde kungen illa till mods, och så uppbadade han folk i olika land-skap att följa honom mot Dalaborg. Det påstods, att han sålunda fått ihop 10.000 man, däribland både hovmän och bönder, och under marsken Tyrgils Knutssons befäl omringades huset. Men fogden där försvarade sig manligen. Hertigarna hade ridit till Norge efter hjälp. Med den norska hären kunde de bjuda motstånd. Dessa truppanhopningar ha väl aldrig överträffats på Dal. Men genom förmedling av svenska och norska herremän skedde en fredlig uppgörelse mellan bröderna 1305 i Gesäters socken.

Denna överenskommelse bröts dock. (Svenska historien visar, att vid den s. k. Håtunaleken 1306 hade hertigarna övertaget, men 1318 var det kungen som vid det s. k. Nyköpings gästabud stod för våldsdåden.) I början av 1310 blev Dalaborg belägrat av norske befälhavaren Holger Båt. Han blev slagen och hans 3.000 man skingrades av Dalaborgs kommendant eller fogde. Hertig Erik var djupast sett upphovet till denna krigshandling, eftersom han tidigare fallit in i Norge. — De oroliga hertigarnas

¹⁾ Jfr slutet av uppsatsen (red:s anm.)

sorgliga öde i källarvalvet på Nyköpings slott 1318 innebar tydligen en avspänning i Dalaborgs historia för en lång tid framåt.

Om livet i borgen vet man ingenting eller åtminstone ytterst lite. Att den gav namnet åt ett särskilt förvaltningsområde kanske

KARTA ÖVER SLOTTKULLEN.

(Bearb. av förf. efter Larsen.)

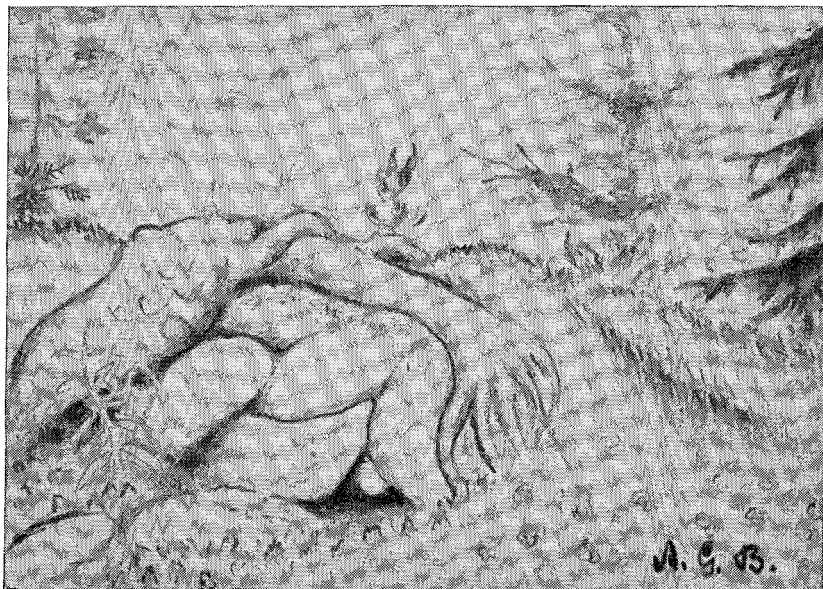
Bästa vägen upp till Slottekullen är inte den dubbelprickade utan den något längre enkelprickade genom ravinen (vallgraven) till viken norr om ruinen.

det passar att redan nu säga. *Dalaborgs län* omfattade provinsen Dals östliga häradar, Sundal, Nordal och Tössbo samt det stora häradet Nordmarken i Värmland. Ett dokument från 1396 i ett danskt arkiv har gett bevis för att just då fanns begreppet Dala-

borgs län. Lignell hade vissa skäl att utsträcka tiden för läns-värdigheten till mellan åren 1287—1567. Man kan invända, att först 1304 kom det ett s. k. fast hus på platsen. Strinnholm ansåg dock, att bebyggelsen och namnet Dalaborg voro vida äldre men att hertigarna voro de sista som betjänade sig av ställets betydelse ur krigföringssynpunkt. Något "länsresidens" kan här aldrig ha kommit i fråga. 1930-talets undersökningar på platsen gävo vid handen, att Dalaborg främst var en soldatförlägningsort. Borgen hade till förfogande avelsgården Kambol (sedan 1778 kallas den Qvantenburg) och där uppföddes slaktdjur för det militära kosthåll. Talrika fynd av djurben i Dalaborgs rasmassor bekräftade detta, och benen hade för det mesta sågats av, för mörgens skull. Under fredligare vakter på borgen fördrevs tiden med brädspel och schack. Pärlor av ben kunna ha varit rester efter något radband. Utan att dra några vidlyftigare slutsatser av detta fynd och mena, att Dalaborg också var en kultplats, kan i samband härmed nämnas, att i en av grundstenarna på Slottekullens platå finns inhugget ett likarmat kors, ett märke som torde haft magisk betydelse.

Det enda skriftliga datum som är förknippat med Dalaborg är den 30 mars 1388, "måndagen näst efter palmsöndag". Denna tidpunkt har en viss betydelse i såväl svensk som nordisk historia. Då vistades nämligen på Dalaborg marsken Erik Kettilsson Puke. Såsom utredningsman efter den mäktige Bo Jonsson Grip hade Puke en vidsträckt befogenhet. Sagda dag skrev Puke ett "öppet brev", där han godkände den överenskommelse som några namngivna svenska herrar på palmsöndagen träffat med drottning Margareta av Danmark och Norge om att hon också skulle bli "Sveriges fullmäktiga fru och rätta husbonde". Begreppet "brev" i äldre svenskt språkbruk får man nog inte alltid fatta som ett skriftligt budskap, som genast befordrades vidare till en avlägsen adressat — det kan lika väl ha betytt ett avtal eller en utväxling av säkerhetsbestämmelser. Det har varit olika meningar, huruvida Margareta vid tillfället var närvarande på Dalaborg eller inte. Lignell antog, att valet skedde i Lödöse. Naturligtvis kan detta vara riktigt men skulle i så fall vittna om en oerhört snabb postförbindelse — nästan i modern mening — mellan de

båda medeltida orterna Lödöse och Dalaborg. Från danskt håll härstammade uppgifter ha gjort gällande, att Margareta personligen infunnit sig på Dalaborg. Hur som helst, Dalaborg hör samman med den medeltida nordiska unionens begynnelseskede. Sägningen om "drottningen på Dalaborg", återgiven i Runa av Dybeck, kan tänkas vara ett synnerligen förvanskad minne av unionsdrottningen. Unionen hade dock sin väsentliga del i Dalaborgs fall.

DALABORG PÅ 1920-TALET.

(Teckning av förf.)

Öppningen motsvarar tredje stockkanalen på långsidans mur, angiven på ruinplanen sid. 14.

Margareta förde en insiktsfull regering, vilket ej kan sägas om efterträdaren (systerdottersonen) kung Erik av Pommern. Han betraktade Sverige som ett danskt lydrike. Och hans fogdar i de olika svenska landskapen gjorde vad de kunde för att bibringa allmänheten denna uppfattning. "Fogdenästet" var ett namn, som enligt gammal källa också hörde samman med Dalslands

enda "slott". Engelbrekts resningskrig innebar för denna bygdens vidkommande, att väpnaren Peder Ulfsson Roos till Ervalla i spetsen för värmlänningar och givetvis med tillslutning av dalbor angrep och raserade Dalaborg. Det var 1434, troligen i september, säger Lignell. Palle Jonsson hette den danske fogde som då innehade borgen. Segraren, Engelbrekts betrodde man, Peder Ulfsson, var en svåger till den ökände bondeplågaren, fogden i Dalarna Jösse Eriksson, mot vilken Engelbrekts resning i första hand riktat sig!

Rimkrönikan — i det här fallet Karlskrönikan — skildrar slutfasen i borgens historia. Peder och hans folk belägrade huset i tre dagar. Han bad Palle upphöra med motståndet, men denne ville ej. Från borgen sköts med "byssa" (kanoner) och pilar. Det blev stor manspillan. Bondehären satte eld på huset. Då bad Palle för sitt liv. Peder rådde honom att fly vart han behagade, men han fick ej ta med några tillhörigheter.

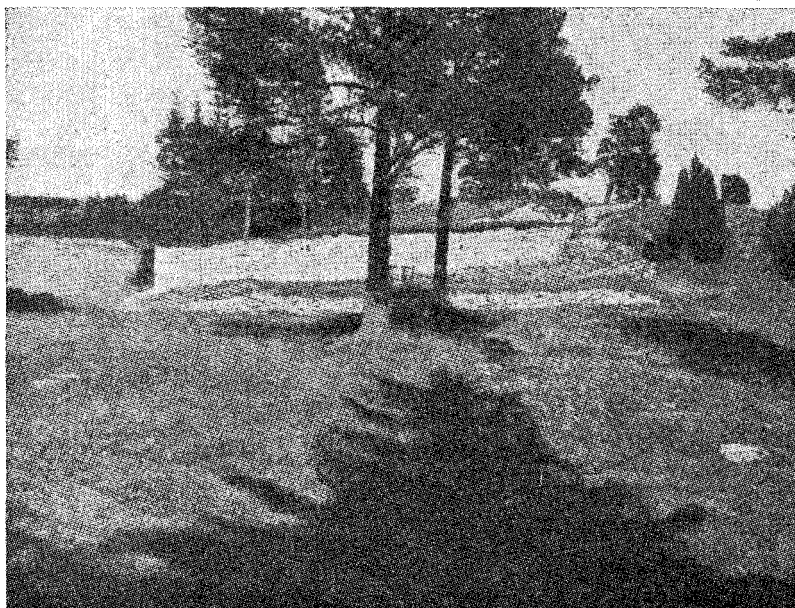
När dädan den bullrande hopen skrider,
är Dalaborgs växlande saga all,
och Vänern går hög, mot klipporna brusar
ett dovt och skummande böljesvall,
och en klagande nordan i träden susar.

Den rimkrönikan, varur den versen är hämtad, är bara 45 år gammal och skall beröras i ett senare sammanhang.

Undersökningarna.

Förstörelsen av Dalaborg gjordes grundligt. Glömskan föll över platsen. Att en del sten fördes därifrån till hjälp vid andra byggnader, kanske främst på Kambol och Slottsbacken, kan man ta för givet. Det fasta huset på Slottekullen hade dock mindre omfång, än de gamla forskarna menat. Sålunda ansåg Lignell, att så gott som hela kullen var upptagen av en stor stenbyggnad. Den grundmur som länge spårats på udden borde enligt denna teori utgöra rest efter slottets östra gavel, men den befanns vid utgrävningarna vara efter den västra långsidan. Det är kanske onödigt att säga, att samtida skildringar av byggnadens utseende, storlek och belägenhet saknas.

Vissa kartografer från 1700-talet markerade på gårdskartor en byggnadsgrund på norra åstranden mellan marknadsplatsen och utloppet som "Dalaborg". Då Richard Dybeck på 1840-talet gjorde sin dalsländska forskarfärd, delade han i början denna åsikt men frångick den, sedan han av prostens Anders Lignell fått flera "förträffliga munteliga efterättelser".

BORGGÅRDEN MED TERRASSEN FRAMFÖR BORGEN.

(Foto: D. F. H.)

Strax intill nyssnämnda byggnadsgrund och vinkelrätt mot denna upptäckte nuvarande markägaren (smeden Emil Nilsson, Qvantenburg) hösten 1930 en annan företeelse i terrängen: en väldig parallelogram, ungefär 120 meter lång, markerad av skönjbara diken. Han meddelade denna upptäckt till den som skriver detta. Med hjälp av hans nya avstyckningskarta var det tämligen lätt att rita in den upptäckta figuren på en kartsnitt. För Elfsborgs Läns Annonsblads julnummer 1930 skrev jag en uppsats, "Var låg Dalslandsfästet Dalaborg?", och till fil. lic. Hjalmar Larsen,

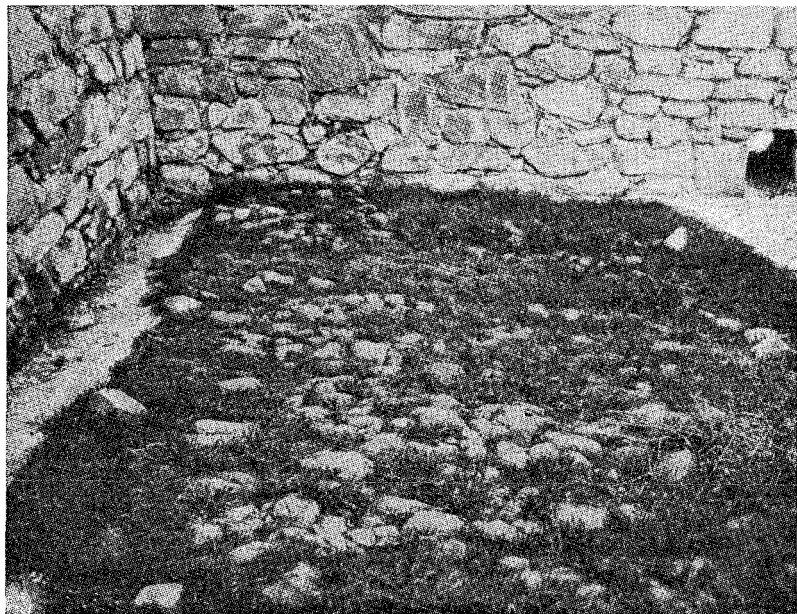
som jag tidigare biträtt med uppgifter om Qvantenburg, skrev jag i ett brev om Nilssons upptäckt, och detta brev visade Larsen för dåvarande riksantikvarien. Ett påpekande, att ett halvt årtusende gått, sedan Dalaborg raserades, sammanställdes — i uppsatsen och i brevet — med en vädjan att något borde göras före den tidpunkten, d. v. s. 1934. Dalaborg fick sålunda något av "dagsintresse". Det hjälpte. Riksantikvarien förordnade Larsen att göra förberedande undersökningar på Slottekullen. Av Södra Dals Fornminnes- och Hembygdsförening, inom vars verksamhetsområde Dalaborg ligger, utbetalades ersättning till dem som utförde själva provgrävningen, och efter tio dagars kartläggning och grävning i juli 1931 kunde borgruinens läge exakt bestämmas. Larsen själv, hans syster fil. mag. Gerd Larsen och sedermera landsantikvarien Claes Claesson utförde kartläggningsarbetet, medan ett annat tremannalag grävde ett schakt i Slottekullens längdriktning. Dessa voro nyssnämnde smeden Nilsson, hans släkting journalisten Carl Bohm samt undertecknad. Intresset för den historiska platsen och för grävningen steg i hast. Stora resällskap kommo långväga ifrån hela sommaren. Jordbankarna längs schaktet voro efter någon vecka tilltrampade nästan som gångstigar!

Det hann ej bli någon utgrävning till 500-årsminnet. Men då hade vi på platsen en folkfest (den 7 sept. 1934), som skulle kunna kallas en dalsländsk nationaldag under medverkan av landshövding Axel von Sneidern, kontraktsprost L. M. Engström, landsantikvarie Nils Ivan Svensson m. fl. I procession gick man ut till Slottekullen, medan musikkåren "Bäckefors grenadjärer" spelade Engelbrektsmarschen. I sensommardagens bleka sol och vindstilla nejd ljud från festplatsen musik, kör- och unison sång; det var som ett ymnighetshorn tömts ut över strand och sjö.

Efter åtskilliga underhandlingar lyckades landsantikvarie Svensson få det därhän, att en vetenskaplig undersökning kom till stånd. Åren 1938—39 utgrävdes och konserverades borgruinen av en grupp på 24 vapenvägrande värnpliktiga från västra Sverige under ledning av fil. lic. Bengt Söderberg. Grävningsledaren fastslog i sin redogörelse för arbetet, att Dalaborg var "en helt ny typ av medeltida fäste", som forskningen tagit itu med. Det var det första i sitt slag som blivit utgrävt.

Rekonstruktion.

Dalaborg var ett blockhus. En bred nästan rätvinklig mur var grunden åt väster och norr, medan resten av huset vilade direkt på klippan. Murens bredd tycks tyda på att här förekommit dubbla timmerväggar med en gång emellan, d. v. s. skyttegalleri. I grundmuren gjordes kanaler för stockar. Söderbergs teori är, att de hade

GOLVET I VÄSTRA DELEN AV KÄLLAREN.

(Foto: D. F. H.)

Längst t. h. avloppstrumman.

sin uppgift vid sammanhållningen mellan grundmuren och själva huset. Eldstad av tegel fanns i nordöstra hörnet. Taket synes ha varit täckt med näver och torv.

Källarens kullerstensgolvet räcker ej ända ut till murarna. I sänkor mellan golvet och murarna lågo tydligen trärännor, som ledde den flytande orenligheten hän mot avloppstrumman i norra muren. Under Dalaborgs 130-åriga tillvaro hade man hunnit att på kuller-

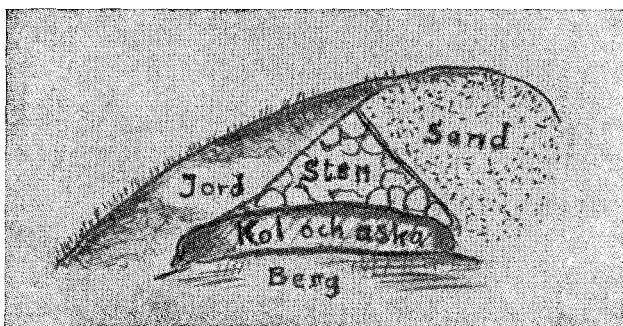
stensgolvet undan för undan lägga tre trägol, samtliga i underlag av lera. Man gjorde så, då orenligheten blev för ymnig. Under kullerstensgolvet förekomma två kollager, varav det nedre sträcker sig under grundmuren. Två gånger tidigare — precis på samma ställe — har det alltså varit bebyggelse på klippan!

Vad hade Dalaborg för vägförbindelser? Slottekullen är brant och föga tillgänglig. Sjöbottnen omkring klippudden synes inte vara lämplig för båtsamfärdsl. Jo, kanske på en enda plats, strax nedanför norra muren. Traditionen menar, att båtar här skulle ha lagt till. En ålderdomlig mast från någon för länge sedan sjunken båt har här iakttagits vid lågvattenstånd. Och i svackan i berget mellan vattnet och muren kunde möjligen ha förekommit trappavsatser. För att borgen snabbt skulle kunna få förbindelse med hamnen i åmynningen måste väl någon mindre båt vara i beredskap, och den borde i så fall ha varit förtöjd här. Frågan är emellertid, om en sådan sjötrappa kunde förekomma strax invid borgens avloppstrumma. Oklart är också med en murport. Vid Söderbergs grävning visade det sig nämligen, att där muren slutade var tomrummet mot berget fyllt med en kraftig lermassa.

De som besöka Slottekullen bruka ta sig fram genom att klättra i bergskrevorna på halvöns sydsida. Men en transportväg kan en sådan stig ju ej kallas. Den allmänna tanken var den, att över ravinen eller vallgraven som skiljer Slottekullen från fastlandet fanns en vindbro. Under Larsens grävning visade sig att så ej varit fallet. Ravinens stora bredd ger ej skäl för en vindbro. Och vallen, som löper jämsides med ravinen, består ej av ringmur med port utan är i stället en obruten sandbank, som blivit påförd klippudden, sedan en stor brand härjat hela Slottekullen. På bara klippan är ett lager av kol och aska. (I provschaktet hade detta lager en märktighet av 60 cm. — jag tog mått vid grävningen.) Ovanom kol- och asklagret är en ryggrad av mindre sten, som utåt ravinen sammanhålles med gul lera för att ej sanden skulle rasa ner. Palissader eller på folkmål skidgård, d. v. s. i sanden upprättstående störar, torde ha gett vallen större försvarsduglighet. Under Söderbergs grävning visade det sig, att på ravinens botten och uppåt Slottekullens nordvästra sluttning gick en gammal kör- och ridväg, lagd av kullersten. Ungefär på halvöns mitt anslöt den sig till

borggården. Mellan denna och borgens västra sida har marken blivit påförd ett lager av blålera, som invid muren är ungefär halvannan meter tjockt. För att försvåra fientliga framryckningar hälldes vatten över detta lergolv, så att det blev halt.

Vägen från ravinen åt fastlandet går förbi en källartomt (se sid. 5). Där var "fordom tegelbruk", enligt en karta 1781, men under släkten von Qvantens tid å Qvantenburg fanns här en källare, som förvarade potatis, avsedd för brännvinsbränneriet, som låg nära nuvarande landsvägsbron över ån. I samband härmed kan uppmärksamheten fästas vid den kalkkälla, som är belägen ett litet stycke från änden av södra sjövikens och strax i

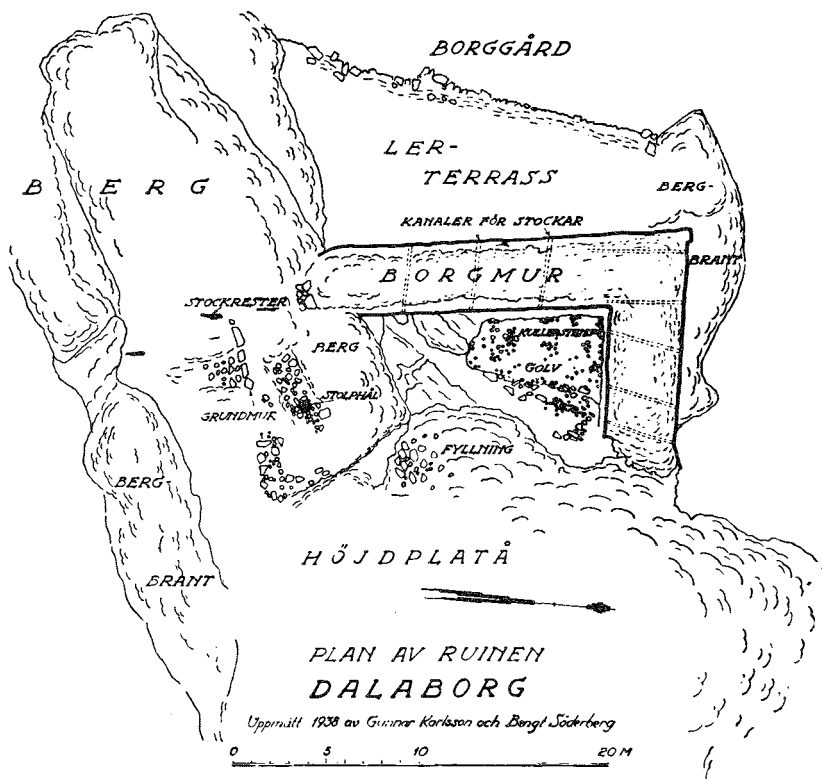
TVÄRSNITT FRÅN PROVSCHAKTNINGEN.

(Av förf.)

skogsbrynet. I dess steninfattning läses: C. v. Quanten och C. v. Scheiding Till Minne Upsat af C. v. Wallwijk 1781.¹⁾ Mellan dessa platser ger man akt på några gamla grusgropar. Där påträffades på 1800-talet kistor av kluvna ekstockar (varav ena halvan var lock), omgärdade av upprättstående stenar. Någonstans i närheten skedde en duell — strid med värja — sannolikt 1778, varvid en officer von Scheiding från Nordkärr sårades och fick en tid vårdas å Qvantenburg.

¹⁾ Överste Carl Jacob von Qvanten var den som förvandlade Kambol till fideikommiss 1778 och kallade det Qvantenburg. Charlotta Magdalena von Scheiding, född friherrinna, var hans fru. C. von Wallwijk var tydligen överstens kusin.

Vägen från Dalaborg åt fastlandet hade givetvis anslutning till den gamla väg som spåras från ån ett stycke uppåt (vid Emil Nilssons gård), fast sträckningen ej ännu är fullt klarlagd. Den vägbiten, markerad genom kraftig eldning av berghällen, ledde till hamnen och Kambols kungsgård (som var under arbete 1609—11).

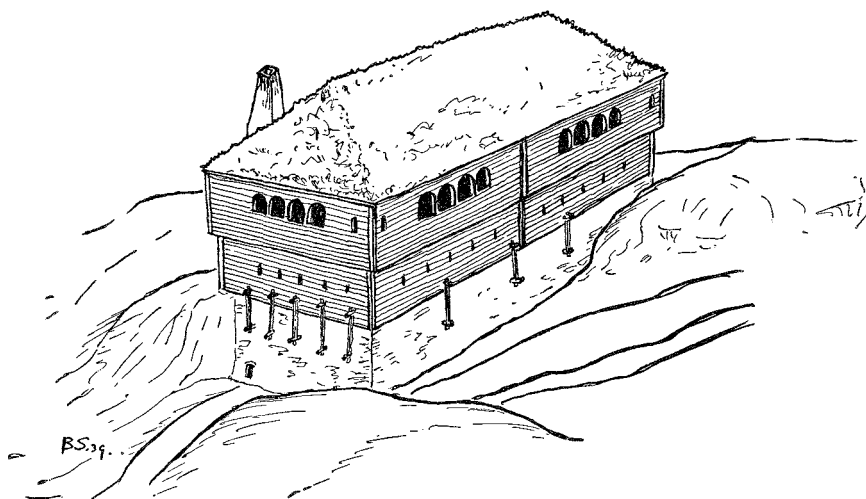

Det s. k. Leijonskiöldska stenhuset, byggt av en av de generationer Leijonskiöld som på 1600-talet ägde Kambol, förefaller vara ett slags fortsättning av den påbörjade kungsgården. Men det är en annan historia.

Endast omkring 150 fynd från Dalaborgs utgrävning har man kunnat räkna, bestående av keramik, pilspetsar, sporrar, hästskor, redskap, kökssaker, remsöljor, benpärlor (från något radband?), schackpjäser, spelbrickor o. s. v., förutom mängder av djurben.

Kraniet av en häst hittades 1931 i längdschaktet på borggården, men det var för skört att ta upp. De vid Larsens grävning funna föremålen tillerkändes Södra Dals Fornminnes- och Hembygdsförrenings samlingar i Mellerud, medan de vid Söderbergs grävning påträffade tillförts Statens Historiska Museum.

Var det inget mer? Så har det frågats under åren, särskilt av återvändande ordsbor i förskingringen. Frånsett sannolikheten att Dalaborgs ruiner under tiderna genomletats av kringströvande skattsökare, måste det ringa antalet fynd — och borgens enkla

FANTASIREKONSTRUKTION AV DALABORG'S HUS.

(Teckning av Bengt Söderberg.)

byggnad f. ö. — ses i samband med bygdens avskilda läge. Dalaborg var "själsligt besläktat" med gränsprovinsen Dal. Och det brottstycke medeltidshistoria, som här i all valhänthet blivit framställd, får genom den karga andan över platsen sin givna ram.

Till jämförelse kan man tänka på andra svenska småborgar. Vid Vätterns sydspets blevo för en del år sedan ett par sådana utgrävda. Rikedomerna av fynd var påfallande. Fästena i och för sig hade nog inte haft något för krigföring särskilt utsatt läge, men de många fynden i markerna runt om dem förklarades härröra från

att de medeltida kungarnas eriksgata just rundade Vätterns sydspets. Förnäma följn hade haft råd att slösa med mynt och värdeföremål inför en kungatrogen menighet. Eriksgatan hade sin bestämda linje — men genom Dal gick den i varje fall inte.

Tradition och litteratur.

Dalaborgsmotivet i konsten, litteraturen och sägnen är ej heller något vidlyftigare kapitel. Men det finns.

Carl Oscar Borg målade våren 1942 en duk (85 × 120), "Dalaborgs förstörelse". I ett par brev skrev han, hur han "brottades" med motivet. Han höll på med det i månadstal — "det är ingen lätt sak och det är ju mycket möjligt att jag alls inte kan få fram vad jag vill", heter det, och han befarade, att vissa skulle säga, att "det bara är en illustration". Tavlan finnes i privat ägo i Göteborg.

Den romantiska föreställning man själv en gång hade om Dalaborg kommer till uttryck i en dikt av Anders Olsson 1917 (några rader äro förut återgivna i denna studie):

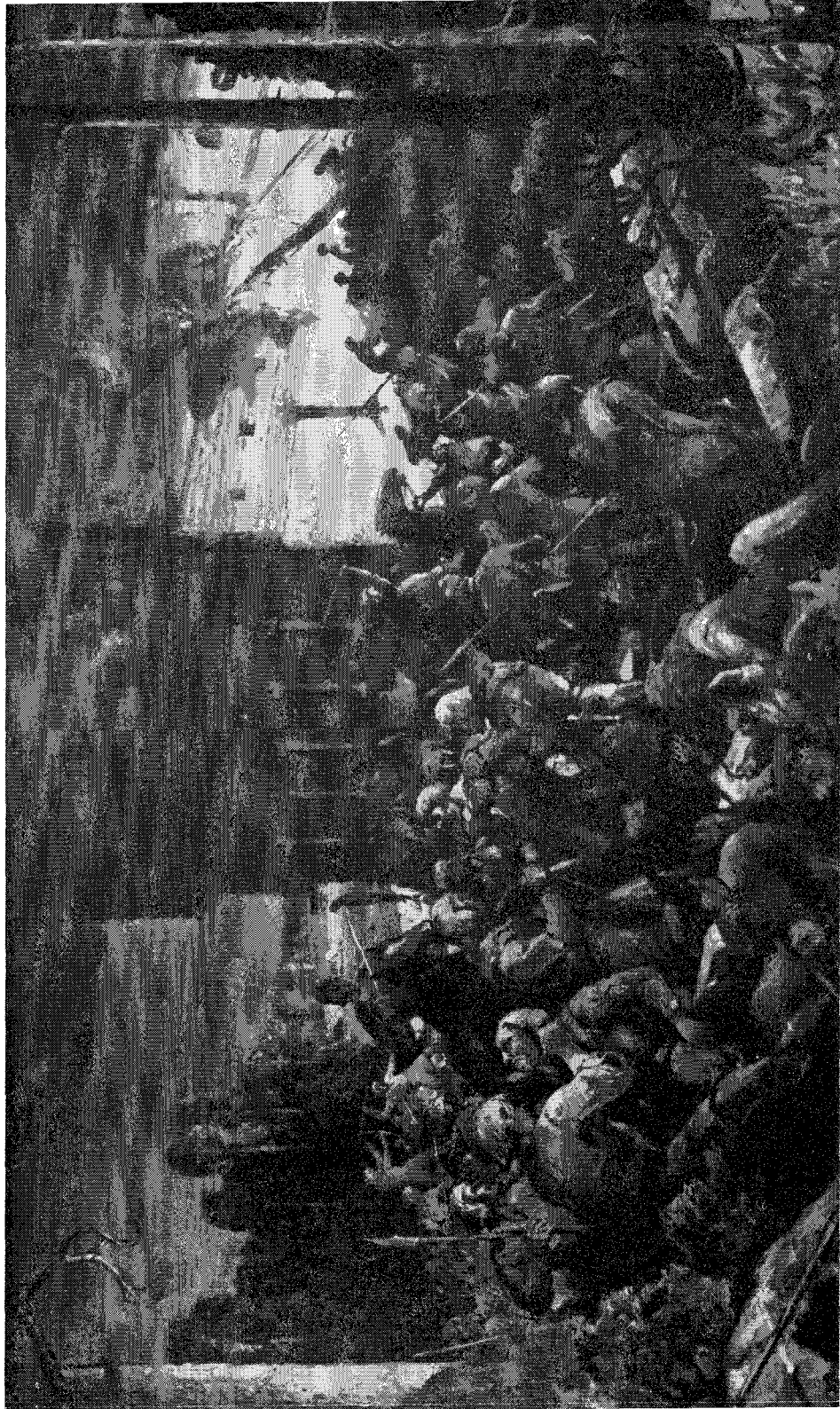
Dess tinnar sig spegla i Väterns våg,
som sakta inunder klippan brusar. —
Det rider ur borgen ett ståtligt tåg,
och fanorna vaja och spelet susar.

Och vindbryggan gungar vid hovarnas tramp,
när i glänsande rustningar riddarna draga
med fröjd till ädel torneringskamp.
Vem skall bland de tävlande priset taga?

— När solen går ner vid västerns rand,
är dagens lysande spel tillända,
och segerpriset ur damernas hand
ta segrarna mot och mot borgen vända.

Att av poeten Olsson blivit forskaren Edestam innebär ju inte, att hans "hembygd" blivit torftigare!

"En natt vid Dalaborg" hette en liten bok, skriven 1869 av en dalbo i Stockholm, redaktör John Neander. Han kallade den själv en 'romantisk skildring'. Författaren hade efter vad det framgår, särskilt av slutorden, själv besett Slottekullen, och i inledningen

DALABORGS FÖRSTÖRING.
(Målning av Carl Oscar Borg.)

följer han noga Lignells uppgifter. F. ö. diktar han fritt en färd över isen till Läckö en natt 1365. Tidpunkten, i april, är dock illa vald. Trots föreställningen om forna tiders fimbulvintrar, förefaller den långa slädfärden över Väneren vara ytterst riskabel. — Den lilla upplysning Neander lämnar om ruinen Dalaborgs utseende på 1860-talet förefaller mig numera intressantast: "Vid östra sidan står ännu en liten mur qvar och nere vid marken finnes i denna lemnningar efter en mindre gång." Han torde mena den stockkanal som ännu på 1920-talet observerades och tyddes som verk av människo-hand. (Annars föreföll det hela som enbart vildmark.)

Axel Lundegård ägnade unionsdrottningen en roman, där en del dalsländska inslag förekomma. Redaktör C. J. Engström, som själv var både vitterlekare och forskare, utom stor dalbopatriot, tillfrågade Lundegård om det faktiska underlaget "och fick besked av honom, att han inte har haft några andra källor för Margareta än Lignell". Enligt romanen skulle Margareta vara uppföstrad på Nordkärr i Holm, som i boken tidsenligt kallas Nordhankjär. Om regentvalet 1388 säger Lundegård:

Från Akershus red hon sedan vid Påsketid till Nordhankjär och vidare till den gamle marsken på Dalaborg. Här mötte henne sändemän från samma svenska herrar, som en gång hade trängt kung Magnus och kung Håkon från Sverige. Nu korade de henne till samma rikets fullmäktiga fru och rätta husbonde.

Richard Dybeck och — fyra decennier senare — Herman Hofberg ha fått med ett par sägner från Dalaborg i sina tryckta samlingar:¹⁾ På Slottekullens yttersta klippavsats skönjes ett par jämnlöpande sprickor, ungefär som hjulspår. Sägner har här diktat om den elaka drottningen eller prinsessan på Dalaborg som till straff blev i sin vagn körd ned i djupet — där den vid klart vatten ännu lär synas. — Slottsbon eller Slottebolle hade en gång varit i vall med sina hästar till Dalaberget, då han råkade ut för en svart karl, som bjöd honom att bese bergaköket med dess förnämliga och lysande utrustning, berättar den andra sägner. Bonden kunde inte motstå frestelsen, utan då jätten ett tag var utom synhåll, nappade han till sig en del kärll, tog dem i förskinnet och lade iväg men stannade lite i

¹⁾ Hj. Larsen återger dem i Dalia. Ett par sägenvarianter förekomma i C.-M. Bergstrands sägensamling.

en sandgrop och räknade sitt byte. Då blev det en orm för vart kärl! Karlen sprang och ormarna kommo efter. Så snavade han på en kullfallen trädstam och trodde det skulle bli slut. "Gud vare mig syndare nådig!" ropade han. Men då försvann varenda orm.

Namnet Dalaberget i Dybecks och Hofbergs uppteckningar förekommer ej annars — mig veterligt — i litteratur eller i folkmun. Men det röjer sambandet med namnet Dalbergsån. Berget kan möjligen vara ett, som ligger mellan åmynningen och Slottekullen. Härvidlag liksom lite varstans är ortens namnflora svävande. De "riktiga" namnformerna i "Ortnamnen i Älvsborgs län", platsernas beteckning på kartor och hur namnen låta hos Ortsbor eller hos sjömän dra ej alltid åt samma håll — och det kan förbrylla en främling. Lignell skrev regelrätt Daleborg. I Rimkrönikorna förekommo både benämningarna Dalaborg och Dalahus; det senare förefaller förnuftigt, med tanke på vad det var för slags byggnad. Vikarna på båda sidor om halvön ha haft olika benämningar. Det är naturligtvis ej "fel" att kalla dem Norra och Södra Slottsvikarna. Men allmännast torde kanske vara, att den från hamnen-åmynningen för sjömän först synliga (den södra) rätt och slätt hetat "Slottevika" (Slottsviken), medan viken bakom Dalaborg blev "bakare vika" (Bakareviken). "Bakare" är folkmål för *bakre*, dess motsats är "frammare", *främre*. Att holmen utanför den norra viken kallas Bakareholmen eller Bakarn behöver ej betyda, att det är — enligt Ortnamnen — en "bagare" det är fråga om. Viken kan ha gett upphov till namnet på holmen, ej tvärtom. Nu levande Ortsbor mena med "Slottevika" den norra, medan den södra viken blir "Kallkälle-vika" efter den förutnämnda kallkällan. Denna vik har åt ån till en utbuktning som kallas Jans håla. Liket efter en skeppare Jan på den utanför på skäret förlista båten Adrian återfanns där. Man har antagit detta hände för cirka 150 år sedan. Ett tiotal vrak har f. ö. påträffats i denna vik. Landtungan söder om åmynningen heter på någon karta Karingudden, på en annan Tavlenabben, beroende på arten av de sjömärken som tid efter annan satts upp där. Numera är det en svart- och vitmålad trä-"käring". Sist kan nämnas att Dalbergså också är ett annat namn på gården Strätet (vilket betyder gata i en köpstad).

A. G. BÖRDH.

LITTERATURFÖRTECKNING.

- Bergstrand, Carl-Martin:* Dalslandssågner. Gbg 1951. 2 uppteckningar om Dalaborg av Olof Forsén.
- [*Bohm, Carl:*] Gamla Dalaborgs minne firat. — — Av —m. E.L.A. 11/9 1934.
- Dalaborgs murar i dagsljuset. Av Junk. E.L.A. 14/10 1938.
- Bördb, A. G.:* Var låg Dalslandsfästet Dalaborg? E.L.A. 24/12 1930.
- Från utgrävningarna av Dalaborgs-fästet. E.L.A. 29/7 1931.
- En dag vid Dalaborg. Färgelanda 1931, h. 2: 13—18.
- Dybeck, Richard:* Berättelse om Dalsland. Nytryckt i serien Ur Dalslands forntid och nutid, Gbg 1921, I: 14. (Orig. i Runa 1843.)
- Folksågner i Dalsland. Nytryckta i samma serie, Gbg 1925, II: 14, 18. (Orig. i Runa 1843.)
- Hammarin, Johan:* Herdaminne öfver Carlstads stift. 1849, III.
- Hofberg, Herman:* Svenska folksågner. Sthlm 1882.
- Höjer, Magnus:* Konungariket Sverige, 3 dlr, 1875—83, (om Dalaborg i del 2).
- Larsen, Hjalmar:* Dalaborg genom tiderna. Färgelanda 1931, h. 2: 3—13, 1932, h. 1: 7—17.
- Qvantenburg. Dalia, Gbg 1922, 2: 35—43.
- Lignell, And.:* Beskrifning öfver grefskapet Dal. Nytryckt i Ämål 1916—17, del I: 81, I: 108—12, II: 15—18. (1:a uppl. utkom 1851—52.)
- Lindskog, P. O.:* Beskrifning öfver Skara stift. 1816, h. 5.
- Lizell, Gustaf:* Dalsland. Kantat. Hembygden 1929; Skoog—Thedin, s. å.
- Lundegård, Axel:* Drottning Margareta. — — Sthlm 1812. S. 222.
- Läsning för folket. 1846, 14—15.
- Neander, John:* En natt vid Dalaborg. Sthlm 1869.
- [*Nordenskjöld, Olof:*] Kungaättlingen, som blev Engelbrekts egen troman. — — Av Sic. G.P. 25/8 1934.
- Olsson (Edestam), Anders:* Dalaborg, dikt. E.L.T. 1917; Dalsl. Jul 1945.
- Ortnamnen i Älvsborgs län. Upps. 1910. Del XVI. Sundals härad. Olika ställen.
- Pipping, Rolf:* Kommentar till Erikskrönikan. 1926, s. 552.
- Rhyzelius, A. Ol.:* Sviogothia munita eller Historisk Förteckning på Borgar, Fästningar, Slott, Kongs-Hus och Kongsgårdar — — uti Swea och Görha Riken, Sthlm 1744. S. 50—51.
- Skoog, David, o. Thedin, Konrad:* Dalsland, Upps. 1929. 28—29, 168, 215—221.
- [*Stjernström, Valter:*] Potatiskällare eller Dalaborgspalats? Av Star. G.P. 2/9 1938.
- Strinnholm, A. M.:* Svenska folkets historia, 1835—54.
- Söderberg, Bengt:* Dalaborg. Hemb. 1940, 3—43.
- Westerlund, Per-Olof:* Dalaborg. Ett 500-årsminne. Hemb. 1934, 29—40.

Landshövding Lilliehorn's eftermäle.

I sessionssalen på länsresidenset i Vänersborg står sedan gammalt en porträttbyst, som här ovan avbildas och som föreställer landshövdingen i Älvsborgs län friherre Johan Fredrik Lilliehorn. Det är ovisst, om bysten är en kopia och vem konstnären är. Emellertid har den en originell tillkomstshistoria, vilken föranlett denna minnesteckning.

Johan Fredrik Lilliehorn föddes 1745 som son i första giftet till kaptenen Samuel Carl Lilliehorn (f. 1715, † 1757), vilken var

son till majoren vid Kalmar regemente Peter Berg (f. 1688, † 1753), som av någon anledning 1719 adlats under namnet Lilliehorn och som i ett andra gifte hade en son, konteramiralen Per Lilliehorn (f. 1729, † 1798), vilken vid 1789 års riksdag tjänstgjorde som ställföreträdande lantmarskalk men som sjöofficer sedermera blev herostratiskt ryktbar.

Landshövding Lilliehorn blev efter tjänst vid hovet och inom armén, där han befordrades till överstelöjtnant, 1785 utnämnd till landshövding i Älvsborgs län. Om honom skriver hans landssekreterare, lagmannen Harald Almqvist¹), att Lilliehorn var ”en för kunskaper, rådighet och erfarenhet både hos Regent och folk högt aktad (och) ansedd Man”. För sina förtjänster upphöjdes han 1800 i friherrligt stånd. Lilliehorn var bl. a. initiativtagare till Älvsborgs läns hushållningssällskap, som dock tillkom först 1812 under efterträdaren friherre Lars Hiertas (f. 1762, † 1835) tid. Av okänd anledning transporterades nämligen Lilliehorn 1809 till landshövding i Västmanlands län och avled i Västerås redan 1811.

Det kan — för kuriositetens skull — nämnas, att landshövding Lilliehorn hade två bröder, Pehr Ulrik (f. 1752, † 1806), som blev generallöjtnant, och Carl Pontus (f. 1758, † 1820), som avancerade till överstelöjtnant och var väl anskrivnen hos Gustav III men som greps av franska revolutionens frihetsidéer och deltog i konspirationen mot konungen. Ehuru han avslöjade sammansvärjningen, lyckades han ej avstyra mordet, blev dömd till döden men benådades till landsförvisning. Vid den nyvalde kronprinsen Karl Johans besök i Hamburg 1810 begärde han ytterligare nåd, som dock avvisades. Han dog i landsflykt i Tyskland.

* * * *

Lagmannen Harald Almqvists dotterdotter, f. tullkontrollören Manne Tistrand i Göteborg, som vid upprepade tillfällen visat ett stort intresse för Vänersborgs Söners Gille och dess årsskrift, har tillställt mig en hos boktryckaren P. Kindmark i Vänersborg år

¹) Se ”Lagmannen Harald Almqvists levernesbeskrivning” med noter av Bertel Hallberg i V. S. G:s årsskrift 1937, sid. 24.

1807 tryckt dikt vid avtäckningen av förenämnda porträttbyst den 4 maj 1807. Den borde givetvis ha publicerats i samband med 150-årsjubileet, men — bättre sent än aldrig.

Vågar man tro, att dikten är skriven av Almqvist? Att hyllningen är något devot, det låg i tiden. Dikten andas den tidens vanda inför krig och belastningar, men den ger också uttryck för författarens stora tacksamhet mot föremålet. Almqvist har i sin levernesbeskrivning betygat sin erkänsla mot sin landshövding för dennes medverkan till Almqvists landssekreterareutnämning 1805. Hyllningsdikten, som uppenbarligen utmynnade i en talkör eller kanske rent av i en sångkör — vem var i så fall kompositören? —, återges här efter originalet med textrubriken i faksimil:

Til
Landshöfdingen och Commendeuren
Friherre **LILLJEHORN**
Den 4 Maji 1807,
Då Dets Busfe af Lånets tacksamme Inbyggare
invigdes och för honom presenterades.

O Du, för hvilken denna dagen
högtidligad och helgad är!
Af tacksamhet och fröjd betagen
Dig denna krets sit Offer bär. —
Ja, glömmom, Vänner! tidens fasor
af krig och mord och nederlag
och nödens rop och tiggarns trasor —
och glädjoms, glädjoms blott i dag!

Förtjensten sällan gäldad finner
sin fordran af en tacklös verd,
och sällan hitom griften vinner
den Dygdige en lön, sig värd;
Men Din den icke skulle blifva
förtjenstens, dygdens hvardags lott,
om våra hjertan kunde gifva,
hvad nu de kunna önska blott.

Tilfredsställd i medvetenheten
af uppfylld pligt som Höfdinge,
Tag dock emot af Tacksamheten
den lilla gärd, hon mäktar ge:
Din Buste skal våra barnbarn lära,
at Du var deras Fäders Far,
och Dina dygders minne bära
til sensta efterverldens dar.

Än et står för vår önskan åter,
förr än i dag den nått sit mål:
det är, at Du Dig tackas låter
et Hyllnings-offer från vår bål:
Lef, utan oro, utan smärta,
ännu i många sälla dar,
til fröjd för hvarje redligt hjerta,
Lef, lef, vår Höfdinge, vår Far!

Chorus.

Lef, utan oro, utan, smärta m. m.

GUNNAR HJORTH.

Halvord Lydells årskrönikor.

1906.

W. S. G. fyller i dag ett år!

Det är alltså ännu bara barnet, och som sådant en den värsta skrikunge, man kan tänka sig, högst betydligt tagande och endast sällan gifvande, och i detta senare fall ger det åt farbröderna endast litet glädje — som dessa få dyrt betala.

Men nu är det förstås så med barn, att blott de växa och frodas, så gläder man sig åt dem, ty då ge de, tycker man, förhoppningar om sig för framtiden.

Och då få de också uppföra sig litet pockande. Det här nöjde sig inte med att ha bara de 24 farbröderna af i fjol, som skulle sörja för dess årliga underhåll och då och då ge det litet extra namnam, utan det fick tryckas 500 inbjudningsbref och lika många program och stadgehäften, och så skrefvo vi till både Stockholm och Göteborg och Malmö och Newcastle-upon-Tyne och många andra ställen. Och det var så många, som skrefvo tillbaka och svarade, så nu har barnet fått sina snälla farbröders antal nära 4-dubbladt, och flera komma oupphörligt.

Och att det blir väl tillgodosedt i både andligt och materiellt hänseende, ser man däraf, att bland dessa befinna sig både lektorer och slaktare och majorer och snickare och rådmän och garfvare och jurister och fabrikörer och bryggare och bankdirektörer o. s. v. och för att det inte skall bli öfveransträngdt, har man redan skaffat det en privatlärare, som skrifver och läser det mesta åt det.

Inom vårt gille har sedan länge uttalats en önskan om publicering av Halvord Lydells krönikor. Enligt gilletts beslut har vid de senaste högtidsstämorna föredragits krönikan för 50 år sedan jämte några till. Början göres nu med de sex första krönikorna.

Barnet ville inte ha en liten vanlig barnkammare. Det vill ha hela sta'n, och det fick sin vilja fram. Till lekplats utsågs Skräcklan, där så många andra barn trifts bra, så länge vi kunna minnas, och därför gingo vi, som utsetts till vårdare af barnet, alla fem ut till Skräcklan en vacker dag för att se till, hur man skulle ordna om åt det.

Två soffor hade vi köpt på en auktion för tillsammans 12 kronor, och det blir trefligt för tanterna nästa vår. Och på sofforna skola barnets initialer, W. S. G., prydligt målas.

En snäll farbror sa' oss, att det behöfdes pengar, och så gaf han oss 10 kronor som grundplåt till Skräcklefonden. Det var målare-mästare F. J. Fröberg.

Nu är det så, att om bara någon börjar en sak, så går det lätt att fortsätta. En annan snäll farbror, grosshandlare Filip Slöör, skickade från Stockholm 100 kronor till den där Skräcklefonden, som således nu uppgår till 110 kronor.

Hålla de bara på så där, så kunna vi snart göra en treflig strandväg därute.¹⁾

Men när vi gingo där ute på Skräcklan, hade vi något allvarligt i tankarna. Vi hade kommit att tänka på, att en så frisk unge som vår kunde bli vådligt gammal. Och därför hade farbror Edwin Andersson i riksbanken redan lemnat en grundplåt af 100 kronor till ett ålderdomshem och sa', att han ska' göra så hvart år en tid bortåt, och farbror Hjalmar Lindedal i sparbanken gaf också 100 kronor till den fonden och sade, att det ska' han göra hvar gång, han firar silfverbröllop.

Nu tog den saken fart. Den snälle Slöör skickade 100 kronor till detta också, och en farbror från Lilla Edet, direktör Oskar Brobeck, också 100 kronor. Och alltså äro, när barnet fyller ett år, redan 400 kronor samlade till dess ålderdomshem.

Och allmänna kassan har fått 20 kronor af grosshandlare A. O. Wilson i Göteborg, och från en mycket intresserad farbror i England, som heter A. F. Ericson, har kommit ett vänligt bref, så, som ni ser, saknar inte barnet huld och vård. Hvad det kan få för födelsedagspresenter vet inte jag.

Wenersborg den 26 Dec. 1906.

HALVORD LYDELL.

¹⁾ Man var rätt så förutseende (red:s anm.).

1907.

Nu är det jul igen! — för de flesta, och Gillet firar sin tredje jul och fyller alltså 2 år. För sekreteraren i Wenersborgs Söners Gille måste alla ideal om julen fara. Ty han skall tillse, att icke blott han själf utan äfven de andra, särskilt kassören, skrifva rätt och ha allting klaradt.

Nu är det så, att vår kassör är skald och skrifver versfötter. Och en sådan kassör måste jag naturligtvis alldeles särskildt hålla både mina egna och revisorernas ögon på.

Jag får bekänna, att som kassör är Hjalmar Lindedal hittills fullkomligheten själf. Men när jag emottog revisorernas berättelse och jämförde den med mitt skrifveri, tyckte jag först, att han hade 85 kronor för litet tillägg för år 1907 i ålderdomshemsfonden.

Se så där ja! tänkte jag. Nu blir här en schön vals för både Hjalmar Lindedal och Bror Peterson och Axel Nordahl! Men det var verkligen jag, som ett ögonblick ej besinnat att räkenskaperna föras från och med 1:sta Jan. till nästa 1:sta Jan., under det att årsberättelsen har sin period från jul till jul.

Hjalmar Lindedal och revisorerna hade på pricken rätt! Allt stämde med mitt lika oförvitliga protokoll.

Se, förhållandet var det, att vi hade en så rolig sammankomst förra julen, "mycket roligare än Par Bricolle", sade en av Farbröderna. Men det var förstås öfverdrift, beroende på en alltför pyramidalisk lokalpatriotism. Men roligt var det ju att midt under festen kom en gåfva från bryggaren A. Borg af 50 kr., en gåfva af 25 kr. från källarmästare C. J. Andersson och 10 kr. af Bror Peterson till ålderdoms- . . . nej, nu orkar jag inte för tusende gången det långa ordet. Som Ni ser $50 + 25 + 10 =$ just de 85 kronorna och ordentligt bokförda som hvar och en kan komma fram och se här.

Wid samma tillfälle stack lektor Wilhelm Peterson fram 100 kronor, som kom till mycken nytta, ja, jag tror nästan det gaf fart åt tuberkulosvården här.

Ordföranden hade oss att hurra, och det skedde med kläm, värst för Wille Peterson, därför att han gaf det mesta, och så var det ju så märkvärdigt, att en skollärare inte var värre betyngd med universitetsskulder, än att det gick för sig.

Detta gjorde oss ordentligt populära här i stan. Här i Wenersborg är bra ordnad i en sak. Flera föreningar för välgörenhet finnas, som bestå af både män och kvinnor: frivilliga fattigvården, arbetareföreningen, goodtemplarföreningen o. s. v. Men så finns den, som består af endast kvinnor, nämligen Syföreningen för sjukhjälp. Och det är så naturligt för kvinnan att syssla med den direkta hjälpen, allt under det hon får sitta och sy och sticka och prata.

Men så finns det också en, som består af endast män: Wenersborgs Söners odödliga Gille med medlemmar rundt hela jordbollen och oupphörligt tillväxande, 115 stycken i dag, men antagligen i morgon den 26 december 1907 betydligt flera. Gillet samlar på fonder. Och det är så naturligt för männen att komma tillsammans och samla till fonder och — slita för det sedan.

Och hör hvad vi fått i år:

Under detta år fingo vi först af en mystisk person, som ville vara okänd, genom bokhandlaren G. Bergius 75 kronor till ålderdomshemsfonden, nej nu skrifver jag Å. F. hädanefter — jaja, lugna er, inte i protokollet. Sedan mottogo vi 500 kronor af vår medlem, den gamle Wenersborgspojken och apotekaren i Westervik Anders Wiberg på hans 70-årsdag den 23 Januari, äfven detta till Å. F. Hofintendenten Algernon Börtzell skickade 100 kr. till Å. F., Generalkonsuln i Kapstaden, Syd-Afrika, A. Ohlsson 100 kr. också till Å. F., murmästaren Wilhelm Östberg härstädes 10 kr. till Skräcklan.

Litet längre fram på året sände fabrikör Henrik Hallgren, Göteborg, 100 kr., däraf 50 kr. till Å. F. och 50 kr. till ständigt ledamotskap. Boktryckaren E. D. Cederskog 100 kr. till Å. F. och slutligen revisionskommissarien R. Wide 50 kr. till Skräcklan.

Men vi ha inte fått endast pengar.

Af apotekaren C. Sandberg fingo vi två parksoffor, och då blef Hjalmar Lindedal så glad, som om han fått dem själf.

Sammanfattar jag detta, så har alltså ålderdomshemmet fått 925 kr. och uppgår till 1.410:37 kr., skräcklefonden har fått 60 kr. och uppgår till 170 kr., att märka dock, att ränta för detta år ej ännu tillagts, hvadan beloppen vid årets slut äro något högre.

Ja, nu har jag berättat, hvad vi fått in. Det är bra behagligt för en styrelse, som skall ha så mycket gratisarbete, när andra åtminstone ge en hacka.

Visserligen är det inte för mig enbart angenämt med alla de donationerna. Exempelvis allt skrifvande jag hade med Wilh. Petersons gåfva. Det skulle skrivas till fria fattigvården, till stadsläkaren och till doktor Helleberg i Trollhättan. Men allt gick bra, och den utsedda kom till Trollhättans tuberkuloshem och förflyttades hit till de under våren uppsatta barackerna i Conradsdal. Hon lär ha mått bra af det.

Men besväret lönas rikligen därmed, att det ger glans åt vårt Gille, så för all del genera er inte Vänersborgspojkar! Donera Ni!

Besväret lönas också rikligt genom åsynen av Hjalmar. När han i styrelsen skall anmäla en donation, växer han minst en fot — en för hvar hundralapp — och ser så strålande ut, att det smittar oss alla, t. o. m. ordföranden, som dock har ett fasligt bekymmer med att sammanhålla oss. Hjalmar är, som Ni vet, vår store idé-gifvare. Det var han, som skapade vår mest sammanhållande upp-gift, ålderdomshemsidén. Men som alla stora har han sina små fel och svagheter.

Ni vet nog alla, att vår gamle medlem Ole Presto tycker mycket om att bada vid Skräcklan. Visserligen är han ungdomlig, men vi tyckte, att inte kan man säga, att han längre är någon grekisk yngling. Derfor ville vi skyla honom litet, men Hjalmar, sekunderad av E. A., valde inte platsen riktigt bra, så det få de flytta litet på till våren. Eljest hade Hjalmar och Edwin Anderson skött sig, så att vårt Gille fick heder af deras verksamhet på Skräcklan. Hela sta'n gick ut och fick Wänerluft och berömde både väganläggning och de trefliga sofforna. Då Hjalmar är het som Gustaf Adolf och Edwin kall som Axel Oxenstjerna, ansågo vi, att de supplerade hvarandra väl och valde dem att fortsätta på Skräcklan. Såvida — det Hallmanska förslaget inte gör det omöjligt.

Jag får väl säga litet mer om Edwin. Han tyckte inte om, att jag hade W. S. G.:s handlingar sammanblandade med matematiska problemhäften och ritningar till allt möjligt, utan ville, att jag skulle ha en stor dokumentslåda. En sådan beställdes, med W. S. G. på locket, och jag är nöjd med saken. Den utgör i själfva verket en inledning till mitt eget lufs eftermiddag.

Till tvenne bårar har Gillet sändt kransar under året. Dess medlem och donator Anders Wiberg afled den 13 Juni 1907, och

borgmästaren i Westervik, A. Rune, förmedlade godhetsfullt öfverlämnandet av Gillets krans. Den 1:sta augusti afled den gamle Regements- och Stadsläkaren Dr. Karl Bylund. På grund af hans nära 40-åriga nitiska omvårdnad såsom läkare af det ojämförligt stora flertalet af inom staden födde från deras födelse, ansåg styrelsen sig å Gillets vägnar böra hylla honom vid hans sista färd.

Frid öfver de aflidne; deras minne lefver!

På grund af den regniga väderleken kunde styrelsen ej anordna någon sommarutflykt, och på grund af landssorgen ej heller någon större festlighet nu. Men året har varit godt, och *min* tro är att Gillet, sådant det *nu* är, gagnar vårt samhälle.

Wenersborg den 25 Dec. 1907.

HALVORD LYDELL.

1908.

Sekreteraren i en förening har ett göra, som i vanliga fall ingen afundas honom. Han skall hålla reda på allt, som sker, och han skall gå i ständig oro, att något sker, utan att han vet det och får in det i en torr §. Men så har han vid årets slut en viss ersättning däri, att han kan skrifva en årsberättelse, som ingen får kontrollera, förrän efteråt. I denna kan han således få säga nästan vad han vill.

En del saker är han visserligen tvungen att omnämna. När i dag V. S. G. fyller tre år, måste jag gratulera oss till några under året inkomna vänliga gåfvor. Det började under årsfesten förra året: hundra kronor från vår store kvinnokurtisör A. F. Ericsson i Newcastle-upon-Tyne, sedvanliga hundra återigen af vår vice ordförande, Edw. Anderson, och 50 kr. av — jag höll på att säga vår lektor — jag menar naturligtvis Wilhelm Peterson.

Och så ser jag af protokollet, att jag själf gripits af gifmildhet, i det jag afhänt mig 8 riksbankens obrutna femmor, men om jag inte minns orätt, var det för att få se Hjalmar växa.

Det är hans idé med åldershemmet, som slukar alla dessa summor årligen. Själf gör han inte annat än håfvar in, ja, d. v. s. hans arbete där ute på Skräcklan får man väl ge ett visst erkännande. Bara

han kunde ställa så, att små barn finge plaska och bada där i samma glada ro, som han och Edwin Anderson lära hafva gjort det i sin barndoms vår!

Nej, nu höll jag på att komma från ämnet, en ledsam sak för en sekreterare liksom för en bagare. Vi ha fått mycket mera pengar, d. v. s. Hjalmar har fått, ty inte får jag ens så mycket som se dem en gång. Den mystiske mannen, som bokhandlare Bergius umgås med, har gett Hjalmar 75 kronor. Det är en god tomte. Det vore roligt, om fler än gubben Bergius umgicks med sådana. Jo, det var sant: Hjalmar är ju bekant med en sådan. Han fick 100 kr., som ingen får veta hvem det var från. Men jag misstänker, att det är ett fruntimmer!

Mina årsberättelser lägga härmed bort titlarna med Oskar Brobeck i Lilla Edet! I protokollet förekommer han som stadig giffvare. Nu har han skänkt 100 kronor igen. Och kyrkoherde Vindician Lindedal i Kinneklefva 50 kronor.

Detta allt utgör 615 kr. utom räntor på det, som vår kassör förstår så bra att dra in.

Det vill verkligen synas, som om Hjalmars idé med det där ålderdomshemmet vore något stort. När så många äldre människor, som sett lifvets upp- och utförsbackar äro så intresserade. Nånå, Hjalmar blir naturligtvis med tiden bjuden på ett extra kaiferep af hela Gillet. Själf gör jag honom snart, såvida jag omväljes, den äran att i årsberättelsen kalla honom bara Hj. L., ja, med tiden bara Hj!

Detta är i korthet, hvad jag måste säga. Jag behöfver väl nämligen inte berätta, hvad vi inte gjort. Sommarutflykten måste vi inställa, enär alla söndagar voro upptagna af andra sällskap, och vårt Gille är så förnämt, att det ej kan gå i vägen för sådana.

Men för öfrigt har styrelsens medlemmar ej varit alldeles overksammas. Jag har skött om en god del af stadens ära. En handtverksförening och ett segel- och roddsällskap har jag haft ett fasligt sjå att bringa på fötter. Och Edwin Anderson har förskönat en hel stadsdel, som väl blir ännu skönare, när han får planterat där. Ordföranden tänker snygga till litet vid sin gata, och efter hvad jag hört kommer åtskilliga af vårt Gilles medlemmar att bygga och stila upp Vänerdrottningen inte så litet, tills regementet kommer — och Bergslagens järnväg. Det är rätt, pojkar!

Jag kan tala om, att sådana gillen som vårt äro ganska vanliga i Tyskland. Jag hörde det av Thiery¹⁾, som talade om hur "poj-karna" i hans fädernestad träffas hvarje jul och ha roligt och skramla till hvarjehanda. "En mycket bra sak", sa' Thiery. Nåja, det visste vi då förut, men det är ju liksom litet angenämt att få veta det af en person, som varit all världen rundt, särskildt som vårt Gille har medlemmar i alla fem världsdelarna.

Under året har Gillet, enligt hvad som kommit till min kännedom, förlorat fyra medlemmar, som med döden afgått. Dessa äro majoren Julius Hallberg, Strömstad, kronofogden Ferdinand Lindedal, Borås, kassören Knut Carlström och handlanden Verner Högvall härstädes. Frid öfver deras minne!

Jag afslutar mina rader i hopp om ett lyckosamt år 1909 för Vänersborg, för V. S. G. och för samtliga dess medlemmar.

Wenersborg den 26 Dec. 1908.

HALVORD LYDELL.

1909.

"Tänk om vi Vänersborgspojkar kunde träffas hvar jul." Så lydde instiftelseorden, som vår ärade ordförande helt oväntadt fällde — det blir i morgon fem år sedan. Vi hade af en ren händelse sam-lats på stadshusets kafé, några i sänder. Det var tisdag och tredje-dag jul, och väderleken var det ingen trefnad med, och om jag ej minns orätt var klockan ungefär 7 e. m.

Och så var det året 1904, som kung Oscar hade fyllt 75 år uti, Japan hade börjat grundklå Ryssland redan den 9 februari, maj var förskräckligt kall, men sommaren ovanligt het och torr, så het, att vi knappt kunde ta i virket, då vi byggde Skogshyddan²⁾. Så nog blef den byggd av torrt virke! Den 10 juli på kvällen upplys-tes hela landet af den granna meteoren, som ni väl minns. I slutet på augusti kom regn och åska, dånande skyfall, som blötte upp den förtorkade jorden. I september hade jag litet tandverk, i oktober, hela oktober rådde det mildaste vackraste vårväder, så att träd och buskar blommade på nytt. Den 23dje oktober inträffade den

¹⁾ T. synes ha varit verksam en tid vid läderfabriken.

²⁾ Så nu vet vi, när den kom till (red:s anm.).

stora jordbäfningen med centrum i Kristianiafjorden, i november mildt vackert väder och Halléns Beethovenkonsert i kyrkan, det var den 12 november, storartadt, med ödessymfonien. I december, ja, i december, den 27de december instiftades Vänersborgs Söners Gille!

Det var Ferdinand Hallberg, den store lokalpatrioten, som helt plötsligt kläckte fram idén. Nå, jag var ju van, att betrakta Ferdinand som en skoymakare, och det är ni väl allesammans, men, ja, med ett ord, han är något djupare, än att man skulle kunna titta ned i det i vardagslag. Han sekunderades genast och ifrigt af Edwin Anderson och Hjalmar Lindedal. Där har ni alltså de tre egentliga stiftarna. Jag kände mig litet tviflande i början, särskildt när ålderdomshemmet sprang fram ur Hjalmar's idémagasin. Och jag undrar om inte A. G. Eliasson och Axel Törnros och Prestoarna och allihop tviflade som jag. Men de stodo på sig, och nästa jul hade vi konstituerande sammanträde.

Det är i dag den 26 december 1909. Gillet fyller alltså fyra år, och dess fjärde år började med danstillställning. J. V. Carlsson hade äntligen lyckats få fruntimmer med på gillefesten. Och fru Carlberg spelade, Ullman spelade, Hoffman och Forsman och Birger Nordin spelade.

Hjalmar var i sjunde himlen, ty man spelade hans och Conrad Nordqvists marsch, men han var arg på mig, därför att jag låtit uppföra "Vänerns Drottning" för handtverksföreningen. Men handtverksföreningen blef förmögen, och det var jag glad åt. Ullman och jag fingo lagerkransar, men det fick inte Hjalmar, ty han hade inte talat om sitt dåd på förhand, som jag. Och så var Hjalmar arg på mig för att jag hade bildat segelsällskapet. Åh, segelsällskapet är min stolthet, och jag kan väl inte tänka på Hjalmar's ålderdomshem hvar dag heller! Fastän nog skulle jag önska, att det der hemmet blefve en snar verklighet. Tomt tror jag vi få av staden — jag har mycket starka anledningar att tro det sympatierna ligga åt det hållet. Derför ber jag er pojkar — spara på punsch och cigarretter och sådant och donera till ålderdomshemmet. Då blir Hjalmar glad, och när våren kommer och vår nya sköna Blenda klyfver vänervåg, köper Hjalmar segelsällskapskort för sig och sin fru och Sigurd och den lilla söta svärdottern och hela den Linde-

dalska ätten. Då blir jag glad och skrifver ett drama för hans ålderdomshem.

Det var en gemytlig danstillställning förra året. Rektor Nordin höll visserligen ett föredrag, men det föll i smaken, ty det var intressant och handlade om gillen under medeltiden, så som det kunde ha varit i Brätte.

Men vi fick pengar också. Julius Slöör hade skickat 100 kronor, men de fingo vi skicka till fru Nordins blindhem genast. Men Edwins 100 kronor, Gustaf Dafgårds 100 och de 75 från Edwins tomte fick Hjalmar till hemmet.

Strax efter jul kom bud om den förskräckliga jordbäfningen i Messina. Vilhelm Peterson skickade 40 kronor till de hemsökta, och å utlagd lista ökades beloppet till 140 kronor. Jag skickade summan till kungl. utrikesdepartementet, Hjalmar tyckte just inte om, att vi skickade mynt till Calabriens tåspets, och Bertel sa något om positivhalare. Men Vilhelm hade tänkt på Hjalmars hem och skickat 40 kronor till det också. För att inte Hjalmar skulle spricka. Men tänk er Hjalmars känslor, om en vacker dag en liten svartmuskig italienare kom in med sitt positiv på hans gård och drar "Hell Sverige"! Då växer han.

Nå, de 140 kronorna afgingo till kungl. majestäts minister i Rom, det veta vi. Men sen veta vi intet. Jaja, ministern skickade dem vidare förstås, men om det gick med dem som meningen var, är väl inte så säkert. Ger ni till vårt hem däremot, då är det säkert. Då komma de i en sparbanksbok, hvars nummer jag med ängslig noggrannhet skrifver in i protokollet.

Den 18 juli foro vi ut med ångaren Necken, och våra fyra breffbärare hade samlat oss. Men vi fingo dansa på akterdäck och sjunga och vara glada på båten, ty det duggregnade hela tiden. Så är det med ångbåtsutflykter.

Julius Slöör, som varit så snäll mot oss, fyllde 70 år i år, och vi gratulerade och Hjalmar kvad något vackert. Det var då inte för mycket förstås.

Under året har af döden skördats kapten Oscar Göthberg, äfvensom de gamla Vänersborgarna f. d. järnhandlanden Fredrik Hansson och segelmakaren G. Lundberg, alla tre efter en längre tid af kraftnedsättning och sjukdom. Hvile de i ro!

År 1909 har varit ett mindre lyckosamt år för vårt land och äfven för vårt broderland Finland. Storstrejken här och kränkningen af Finlands nationalitet, som berör oss så nära, böra lära oss att söka bli eniga sinsemellan till försvar mot tyranner utåt. För en sådan sträfvan till enighet vare vårt Gille ett exempel!

Jag önskar vår stad, vårt Gille och dess medlemmar ett lyckosamt 1910.

Vänersborg den 26 Dec. 1909.

HALVORD LYDELL.

1910.

Seså, nu är det den 26 december igen! Och jag skall nu åter skrifva en kria, om det, som jag tycker är märkvärdigt bland allt det som händt 1910.

Ja, 1910 har nu snart gjort sitt lopp arenan rundt och klarat ganska svåra hinder och visat sig hafva varit en ganska styf cirkussare.

Först fick man mot sig en hel hop kometer, däribland Halley's, som omsvepte hela jorden med sin svans. Det gjorde ingenting, 1910 klarade det. För resten såg det just ingenting ut. En svag disartad strimma på kvällshimlen. Blåsyran gjorde oss ingenting! Värre var det med alla öfversvämningarna! Paris blef formligen dränkt alldeles i årets början, och litet längre fram på våren blef Vänern konstig och ville inte hålla sig i sin bassäng. Jag har aldrig sett maken, han steg långt upp öfver våra jetéer och kajer. Och i Värmland var han ännu besvärligare. Vänersborg ville ju förr så gärna vara ett "lilla Paris", och nu gjorde det verkligen allvarliga försök. Vårt segelsällskaps båthamn blef alldeles översvämmad.

Men cirkussarn 1910 klarade öfversvämningarna lika bra som Roosevelt's amerikanska försök att nypa till sig makten igen, ett försök som 1910 sparkade åt sidan.

Sparkade! sa' jag. Ja, så går det, när man blir ordförande i Vänersborgs högaktade Idrottsförening och nu skött den ett år tillsammans med Wilhelm Fogelström och Gunnar Wallin och Bror Fock och Sven Fock m. fl. samt fått ett stort idrottsfält under året

just där vårt ålderdomshem egentligen skulle ligga. Men vi lägga väl ålderdomshemmet bredvid. För att jag skall sitta där på ålderns dagar och se de nuvarande idrottsynglingarnas söner sporta. Då får jag studera idrottens verkningar i andra generationen.

Men cirkussarn sprang. Då togo portugiserna och kastade mot honom det eländiga huset Braganza, och cirkussarn sparkade det gladeligen öfver både Biscayaviken och Engelska kanalen. Jag hoppas att inte 1911 och de följande åren släpper det tillbaka igen. Skolpojkar få plågas nog med huset Braganza ändå.

Åhja! 1910 har skött sig. Tänk bara, hvad flygkonsten kommit långt! Men det är många, som stupa på näsan, förstås. I själva slutspurten, jag antar att det är slutspurten, gaf 1910 öfverhuset i London en väldig spark. Det blir väl allt ett stort draghåll efter det. Åtminstone blåste det kraftigt ut öfver världen för 222 år sedan, när en liknande tilldragelse egde rum i England. Nu kommer väl liberalismen att gå för styrbords halsar.

Styrbords halsar! sa' jag. Så går det, när man gör segelsällskap. Och så har 1910 gjort mig till jaktegare, vårt segelsällskaps första moderna utlottningsbåt. Tillsammans med Ture Brand, som får vara skeppare.

För Vänersborgs Söners Gille har året varit både mörkt och ljus. En stjärnenatt som Viktor Rydberg kallar medeltiden. Vid vårt förra sammanträde kommo gåfvor till ålderdomshemmet och Försköningsfonden. Femtio kronor från Axel F. Ericson i England, femtio af vår Ordförande — han gick i sitt sextionde år, så det skulle egentligen varit sextio kronor, men vi få väl förlåta, han har många barn, som ska ha dyra privatlektioner — och trettio kronor af vår trofaste, hembygdsminnesgode lektor Wilh. Peterson.

Det var ju en ljuspunkt alldeles i början. Men vår ordförande tycker inte om, att det drickes champagne och sjunges "tre jantor" på Gillet. Se, jag skall säga, det är rätt svårt att styra det här Gillet, där en del äldre ha ordenskraschaner och hofintendentstitlar och de yngre äro översållade med skytte- och idrottsmärken.

Längre fram kommo flera ljuspunkter: 75 kronor af gubben Bergius' tomte, 50 kronor af slaktaremästaren Karl Brobäck, 50 kronor af näktergalarne Anna och Martin Oscár och slutligen 100 kronor från våran muraremästare Wilh. Östberg.

Mästare! sa' jag. Ja, så säger man, då man är Fabriks- och Handtverksföreningens sekreterare. Tack ska' i ha, gubbar, det är riktigt roligt, att våra handtverkare hedra sig.

Det var litet mörkt på vårt Gilles himmel en månad ungefär. Men den 5 februari hade en hop Vänersborgspojkar en hembygdsfest i Stockholm, som lyste litet. Det var John Hammar och Richard Vide och vårt läroverksråd Nordfeldt och vår Mac, ja, ni vet väl, Eric Nyblom, som voro inbjudare. Jag som sitter vid det protokollet hinner ju inte fara på sådant, och skulle det ske, så får jag nog så att säga under bordet ha en liten vinkus om, att någon af våra fonder växer litet af det. Men vi sände upp vår ordförande att representera och sände telegram. Där voro 35 stycken af hvilka jag här antecknar — utom inbjudarne — Börtzell, Filip Slöör, Conrad Nordqvist och Martin Oscár, enär dessas namn återfinnas i våra revisionsberättelser.

Den femtonde oktober hade en yngre generation Vänersborgare med Birger Nordin i spetsen en hembygdsfest i Stockholm, men jag fick underrättelse för sent att kunna skicka telegram i Gillets namn och i eget vågade jag inte — det är nu så besvärligt med de här styrelseledamotskapen — men där skulle jag velat vara med. Trifs så bra bland idérik ungdom, som ni vet!

Det var litet mörkt på vår hemstads himmel en tid. En natt, natten till den 27 februari, upplystes den af det rosiga skimret af den eldsvåda, som förstörde vår lilla vackra och kära teater. Där vi som barn suttit med klappande hjärtan och väntat, att den vackra ridån skulle gå upp. Där vi sett den glada Bocaccio och andra operetter från andra kejsardömetts dagar. Där vi sett den mörka lady Macbeth, den slarfven Peer Gynt, Mäster Olof och Lycko Per, och Kameliadamen och d'Artagnan, lady Marlborough och Regina von Emmeritz och Jorden rundt.

Där jag dristat mig kreera den lilla prinsessan Vänersborg till Vänerns Drottning och

Jag tyckte mig se de brokiga gestalterna i lågorna. Kommen åter! Vi måste ha er åter att upplysa äfven kommande generationers fantasilif.

Det är bestämt i våra stadgar, att vårt Gille ej skall blanda sig i kommunalpolitiken. Men allting har en gräns och förhållan-

den kunna inträffa, då undantag måste göras åtminstone i form af en anmärkning. Eller, säg mig, är det inte väl mycket, att vi skola ut med 77.000 kronor för att med lera fylla lilla Vassbotten och detta bara för att göra den till en lämplig promenadplats åt Hjalmar Pehrsson!

Nog är Hjalmar Pehrsson utmärkt på alla sätt och håller ordning i sin klass. Men man kunde väl nöjt sig med en mindre staty på folkskolans gård. Hela Vassbotten! Det är väl ändå litet för monumentalt tilltaget.

Det var litet mörkt på vår hemstads himmel! Litet kulet, blygrått. Men då upplystes allt plötsligt! Ej af en blek komet med blåsyra i svansen, nej, af en af dessa lysande meteoror, som blixlikt belysa allt. Hon slog ned öfver Vänersborg och fäste sig med sitt bedårande skimmer mot den svarta bakgrunden av Hjalmar frack.

Inte Hjalmar Pehrssons. Nej vår kassör, Hjalmar Lindedals, och hela vårt Gille är nobiliserat. Hjalmar var tillräckligt skytteveteran för det, och nu är han riddare. Jag tycker mig nästan se Hjalmar i rustning med ett par stora Fallströmsmustascher stickande ut ur hjälmgittret. Bara nu inte Hjalmar glömmer sin stora idé: hemmet!

Vi skola i dag höra Bertel Hallberg tala om vår första borgmästare, Hans Belfrage. Det är märkvärdigt hvad den vetenskapliga forskningen kan ta reda på allting.

Förut har han talat om "Brättes grundläggande och undergång", och nu har han börjat utreda den gamle borgmästarn. Det skall bli roligt höra, hvad han avslöjar. Det är allt bra konstigt. Där kan man ligga död och begravnen i 250 år, och så ta de itu med en värre än då man lefde.

I år har vi här i Gillet att anteckna några bortgångna medlemmar, nämligen telegrafkommissarien Olle Presto, f. lantbrukaren Emanuel Carlström och våra donatorer Filip Slöör och Gustaf Dafgård. Hville de i frid, lefve de i våra minnen!

Vi måste mest sysselsätta oss med det lefvande och framtiden. Det är litet ledsamt att Anders Hallberg går ut ur vår styrelse och reser sin väg. När vår teater blir restaurerad, skulle hans obestriddigen stora och för resten verkliga obestridda skådespelar-

talang komma oss väl till pass, som den ock gjort för så mycket. Men då vi nu gå förlustiga hans person och han reser till Upsala, så vet han nog att han saknas. Blif pamp i Uppsala, Anders, och låt kora dig till stadsfullmäktiges ordförande där 1913 i januari!

Mina medsöner i Gillet! Jag har den äran att önska Eder en angenäm afton och ett godt nytt år.

Vänerns borg den 26 Dec. 1910.

HALVORD LYDELL.

1911.

Seså, nu är det jul igen! Det där ordet "igen" tycks beteckna, att man anser julen återkomma oftare än andra årshögtider. Ty aldrig har jag hört någon säga: Nu är det midsommar igen. Ja, nu är det emellertid jul igen, såvida julen 1911 kan kallas jul med alla sina dimmor och sitt duggregn och inte ett dugg till tjäle i marken och inte minsta tillstymmelse till is på Väneren eller alla de sjöar på Östergatan, som jag "i skrifvande stund", d. v. s. kl. $1\frac{1}{2}$ denna annandag jul, ser genom gardinens mönster från mitt hörnrum i Burmans landshöfdingehus.

För öfrigt har hela den nu snart gångna 1911:an varit ett mild- och värmeår. Bara två ordentliga frostdagar i januari, så att det var jämt och nätt, att traftäflingarna kunde äga rum den 5 februari. Inte en enda kälkbacksdag på hela vintern, och redan den 1 mars var Väneren isfri ända till den 18:de i samma månad, då det blef 11 grader kallt och litet snart smältande is, ty redan den 24 mars började våren. Sommarens värmebölja glömma vi inte snart — det var hett och torrt hela sommaren, ända till den 27 augusti, då Gillet gjorde sin ångbåtsutflykt, till Sikhall. Då blef det förstås regn. Jag tror dock, att de flesta tyckte utflykten varit rolig, åtminstone de som dansade i magasinet på Sikhall. Alla landtbruksgubbar tyckte förstås, att vi kunde gjort den där utflykten tidigare för grödans skull, men det ska vi inte fästa oss vid, ty grödan blef bra, till den grad söp den under dagen upphettade marken upp nattfukt.

Det var en härlig sommar! De badande pojkarna på Skräcklan, vårt Mölle eller Trouville, vår härliga friluftsplats, blefvo chokoladbruna, medan Hjalmar på Gillets bekostnad bland annat tog upp den där af alla människor så välsignade S-formiga vägen genom skogen från Edsgatan ut till stranden. Tack Hjalmar! och kanske vi ska tacka Edwin också. Det var då för väl att man slipper vända om, när man kommer ditut, och så blef det ju så vackert. Hjalmar har visat svart på hvitt på, att det blott kostade oss 21 kronor, så det var ju god valuta. Fortsätt bara, Hjalmar! Särskildt med den där lekplanen, som vi talte om i fjol och på styrelsesammanträdet. Så att småbarnen få sin lilla lott i Skräcklan också. Hjalmar skall få ett par gungor af mig att sätta upp där. Som jag ej fick ha kvar i museumparken — det var inte gentilt nog med barnungar där bakom, ser Ni.

Förresten var det rätt roligt, att Hjalmar har fått att göra där ute, så jag inte är ensam. Själf påtar jag i jorden och spränger berg tillsammans med gubben Lust för att få ett idrottsfält där ute — inte för Gillet förstås men för Gillesmedlemmar.

Hur kommer alltså lifvet på Skräcklan i en framtid att te sig? Jo, det blir så här: Det *lilla* barnet ligger halfnaket, eller hvad säger Hjalmar, på Hjalmars lekplan inne i skogen och rotar i sanden eller gungar i mina gungor. När barnet blir litet större, får det gå utanför inhägnaden och bada i sjön och solen, och det får det sedan hålla på med hela lifvet, inte sant? Under tiden uppnår barnet ynglingaåldern — flickorna få mammorna ta hand om — och då är det moget att gå in som junior i Vänersborgs Idrottsförening, d. v. s. det gör sitt inträde på mitt område af Skräcklan. Det öfverger alltså Hjalmar och närmar sig mig. Jag uppmuntrar det med små medaljer först och slutligen, när kronprinsen m. fl. värdigas åse det, ger jag det silfverpokaler.

Emellertid inträffar att barnet inte längre känner sig nog bekvämt att slå egna rekord, och då efterträder barnet Hjalmar och mig och blir styrande på Skräcklan. Det utdelar då små pris till andra barn, d. v. s. till dem som äro brunast på kroppen, simma fortast eller hoppa högst eller slå Bror Focks rekord i 10.000-meterslöpningar.

Så småningom återvänder barnet dock till Hjalmars område,

d. v. s. inte till sandhögarna utan till det andra området, ty jag förmodar, att Hjalmar tar Edwin med sig och drifver igenom att vårt ålderdomshem blir förlagt på Loviseberg! Det är det enda rätta. Då kan ju barnet få vara på Skräcklan all sin tid, och sedan det varit ledamot i Styrelsen för ålderdomshemmet i många år, afsäger det sig uppdraget för att i en af hemmets små vackra lägenheter njuta sitt otium och gå omkring där och se hela sitt lif oupphörlig repeteradt i alla dess stadier.

Nu har jag ändå inte sagt ett ord om att Hjalmar sitter och råder på ett annat ställe där ute, nämligen skyttebanan. Men det ser Ni väl tydligt, pojkar, att om bara nu Hjalmar kan sköta den *inre* politiken, så att ej för många slitningar uppstå mellan partier-na på Skräcklan, så kan han ganska snart låta utropa sig till konung eller kejsare av Skräcklan.

Tänk hvilken idealstat! Fosterländska föredrag bli onödiga, ty det finns ju ingen möjlighet att få ens skymten af en tanke på att inte älska ett så välordnad land, och så vackert se'n.

Låtom oss bara inte glömma att betala kejsarenom skatt, pojkar! Tre kronor om året skall Hjalmar den Store ha. Det är vår ära, att så godt vi kunna bidra till idealstatens å Skräcklan förverkligande. Enigheten ger en växande styrka, och de, som orka med extrabevillning, helsas med hurrarop.

Sådan där extra bevilning påtager sig en och annan verkligen då och då — som många gånger nämnts. Men då vi förra gången voro tillsammans i lilla festvåningen, utföllo ett par gåfvor, som ännu ej aftackats i min årsberättelse af helt naturliga skäl. Bok-handlare Bergius' tomte, eller om han nu skall anses vara Edwin Andersons tomte, kom med 75 kronor igen, och Bror Peterson kom in med två 50-lappar, en från bryggeriägaren K. G. Anderson, som nu har Blüchersölet, hvilket själfva Richard Wide nu tycker är bättre än Lyckholms, och en från C. O. Ericksson på Esset. Snälla karlar! Åtminstone tycks Bror P. stå väl med dem. Och under året kommo 50 kr. från vår gode Oscar Brobeck igen, de sista, ty han har sedan gått från oss. Men så fingo vi dessutom 50 kronor från Hjalmar och hans Olivia med anledning däraf, att de älskat hvarandra i 30 år utom förlovningstiden, och gör mig detta alltså ej mindre än 275 kronor, sedan jag sist satt och slarfvade ihop en

så'n här berättelse. Det drar allt. Jag hoppas att ni ska i allt större utsträckning gifva oss klingande bevis på den glädje ni känner vissa jubileumsdagar i edra lif.

En sak, som händt detta märkvärdiga år 1911, berör vårt Gille så, att jag måste berätta det här. Jag och den lilla fladdermusen Nils Bergius sutto en afton i somras på Strömsborgs veranda, då helt plötsligt Nils pekar uppåt himlen och säger: Hvad är det för en märkvärdig konstellation? Jag ut på gårdsplanen och granskade himlen och säger: Vore det nu 1600-talet, skulle det allt väcka ett visst uppseende. Det är nämligen den olycksbådande Saturnus och den bloddrypande Mars, som stämt möte vid den likaledes bloddrypande Aldebaran. Kan det vara möjligt, att den stackars Marockokonflikten leder till krig?

Nå, efteråt veta vi, att det inte var långt borta, men blef dess bättre ej af. I stället var det våra positivhalare, som vi skickade 140 kronor till härom året, då Messina gick under, och som nu gripits av blodtörst. Och nu kasta de ut tusentals millioner på att intaga Tripolis, förmodligen för att göra det till samma röfvarnäste som Calabrien.

Hade vi vetat det, så skulle vi allt behållit våra 140 kronor. Hjalmar begrep det, ty han blef så arg, att han inte ville ha posten i sina böcker, men vi andra voro så hjärtnupna. I Persien ha vi haft det olycksbådande, som kunde förutspås, ty revolutionen i Kina var bara förhållandevis blodig — olycksbådande är den väl knappast.

År 1910 var *flygåret* först och främst, det var då man på allvar började flyga i kapp med äfven snabbflygande fåglar. I år ha förstås många fortsatt och brutit nacken af sig. Eljest är den här 1911:an väl märkligast genom det liberala genomslaget i England och Sverige, men det berör oss inte så mycket som flygningen. Ty, tänk om man vill ha Lilla Vassbotten till flygfält! nu, sedan den blifvit fylld med lera, så lerig, att Hjalmar Pehrsson inte promenerar där längre. Men den grönskar väl, medan man bygger den nya bron på Dalbochaussén!

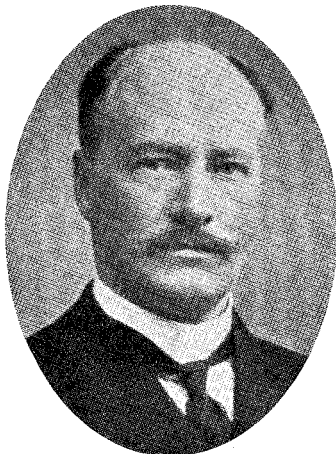
Inte tror jag, att den här berättelsen blifvit synnerligen rolig att höra. Det är inte godt vara rolig, när det är så dimmigt väder och så sjukligt i sta'n. Dessutom har jag nu gjort, som

Edwin Anderson vill ha det — skrivit med bläck direkt. Han tror eljest, att jag aldrig renskrifver mina koncept, och han har kanske tyvärr alltför rätt.

Men en sorglig afdelning skall ju min berättelse ha — det är den, där vi skola resa oss upp för att betyga vårt erkännande åt våra under året bortgångna. I ljust minne skola kyrkoherden Vindician Lindedal i Kinne-Klefva och direktören Oscar Brobeck, Lilla Edet, lefva bland oss. Deras namn finnas mångenstädes i våra handlingar jämte anteckningar om deras minnesgodhet mot fädernestaden Vänersborg.

Då jag nu lägger ned pennan efter att ha skrivit dessa enkla och mindre väl formade meningar, sker det i hopp att vårt Gille skall blomstra, att strider om sak ej skola bli till personliga knuffar, att i vårt Vänersborg alltmer ords valör skall stå i direkt proportion till den omdebatterade sakens vikt och att alla gerna skola låta alla gladt lefva.

HALVORD LYDELL.

Privatläraren HALVORD LYDELL.

Gilletts sekreterare 1905—1919.

Gillebroder!

När Du får årsskriften i Din hand, tänker Du då på att den är en länk mellan Dig och Gillet och Din kära hemstad?

Vad vet Du om Vänersborg? Kan Du visa en främling omkring här och peka ut och beskriva dess sevärdheter? Kan Du Din stads historia, som inom parentes är mer fängslande, än man kan ana? Om inte, lär Dig allt detta och verka för att denna stad, som Du förvisso anser underbarast bland alla städer i Svea rike, blir känd och uppskattad av främlingen! Visa honom och lär honom njuta av vår stads charm och skönhet!

Och Du Gillebroder i förskingringen! Propagera för Vänersborg! Tala om för din omgivning, vad vår stad har att bjuda av sevärdhet och naturskönhet! Berätta om Skräcklan och allt det andra! Gör Vänersborg till ett populärt resemål!

Allt detta är Du skyldig Din gamla hemstad!

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE.

En märklig donation till museet.

Den 19 januari 1961 avled Marianne Warodell i Mariestad. Hon var född vänersborgska, och fadern var Tell Warodell, kapten vid f. d. Västgöta-Dals regemente och sedermera gymnastiklärare vid Högre allmänna läroverket i staden. Modern var Anna Wersander, dotter till bankdirektören fil. dr Lars Johan Wersander i dåvarande Enskilda Banken i Wenersborg. Fröken Warodell var född den 7 januari 1896. Hon genomgick först Högre allmänna läroverket för kvinnlig ungdom i Vänersborg och fortsatte vid Tekniska skolan i Stockholm, där hon förvärvade kompetens som teckningslärarinna. Hon anställdes som sådan i Växjö vid flickskolan, där hon tjänstgjorde i många år. För att komma närmare föräldrarna i Vänersborg sökte hon sig så småningom över till Mariestads läroverk. Under senare år var hon sjuklig och hade därför tidvis tjänstledighet. Hon blev också förtidspensionerad.

Som människa var fröken Warodell arbetsam och samvetsgrann men kanske något inbunden, varför hon inte hade så stor vänkrets. Men den människa, som en gång vunnit hennes förtroende, var hon trofast tillgiven. Hon var dessutom rikt konstnärligt begåvad och hade även starka litterära intressen.

Redan 1956 hade fröken Warodell upprättat sitt testamente, vari Vänersborgs museum blev i hög grad ihågkommet. Enligt detsam-

ROKOKOBYRÅ FRÅN 1700-TALET'S MITT.

ma tillföll museet både möbler, husgeråd och konsthantverk. En uppräknings av donationen finns införd på annan plats i denna publikation. Här skall alltså endast några kortfattade kommentarer meddelas.

Bland möblerna finns en värdefull rokokobyrå från 1700-talets mitt (se bild), men dessutom ingår en annan, större och pampigare byrå samt en chiffonjé, vidare tre s. k. göteborgsstolar och såväl en vägg- som en bordspendyl. Alla möblerna är förhållandevis

välbehållna med endast smärre skavanker, och de torde relativt lätt kunna renoveras.

Silvret är av särskilt intresse (se bild). Det är dels fråga om utsökta pjäser från 1700-talet, dels förnämliga ting från tidigt

OSTINDISKT PORSLIN
med blå (t. v.) och brun (t. h.) dekor.

1800-tal. Silvret torde utan gensägelse vara bland det värdefullaste i donationen.

Bland andra mycket sällsynta och förnämliga föremål kan nämnas två mässingskandelabrar.

Även porslinet är förnämligt. Ostindiska pjäser med dekor i blått och brunt är de kanske värdefullaste (se bild), och särskilt de sistnämnda med en knapp dekor, koncentrerad till rand och vissa blommotiv, är utomordentligt dekorativa. En samling tidigt Gustavsbergsporslin hör också till de mera värdefulla inslagen.

Slutligen bör givetvis även framhållas det främsta konstverket, en porträttmedaljong av Johan Tobias Sergel, föreställande en okänd och signerad "Sergel 1806".

Fröken Warodells donation till museet i Vänersborg är en av de största och värdefullaste, som kommit museet till del. Enligt uppgift skulle hon ha skänkt samlingen, då hon önskade

SVENSKT SILVER FÖR 10.000-TALS KRONOR.

Pokalen t. v. från 1714 är utförd av stockholmsguldsmiden Daniel Löfling, verksam 1709—1718. Den praktfulla skålen i mitten är från 1796 och signerad av silversmeden Jeremias Wallbom, Uddevalla. Ströskeden t. h. är av borås-smiden Hans Israel Lyberg från 1815. Fatet t. v. och skålen t. h. äro tillverkade 1843 av silversmeden A. T. Barkman, Varberg. Ringklockan slutligen är av senare datum (1877).

att denna skulle återkomma till fädernestaden. Samlingen har nämligen en gång prytt det warodellska hemmet i Vänersborg.

Under sommaren 1962 kommer donationen att bliva föremål för en separatutställning i museets utställningssal.

Sven Axel Hallbäck.

Uppgifterna ovan är lämnade av forna klasskamrater till fröken Warodell. Fröken Warodells moder, Anna Warodell, var även litterärt intresserad och skrev bl. a. dikter. Hon författade också en husmoderssång, som börjar: "Hell Västgötabygd, våra förfäders mark. . ." (melodi: Finska rytteriets marsch).

Årsredogörelse för Vänersborgs museum 1961.

Året 1961 har för museets del varit ett mellanår. Det inleddes med en rad omfattande inre och yttre renoveringar. Först den 12 mars kunde museet åter öppnas för allmänheten med den s. k. franska veckan. Under den följande tiden hade museet en synnerligen livlig säsong, men sedan läroverksbygget påbörjats, sjönk besöksiffrorna mycket markant. Den väntade sommarturistströmmen uteblev således nästan helt. I och med de stora kulvertgrävningsarbetena kring museet blev detta nästan helt isolerat. Styrelsen fann då för gott att t. v. stänga museet, då det ansågs meningslöst att hålla vakt för det fåtal besökare, som ev. gästade museet. I stället har museet efter telefonanmälan hela tiden varit tillgängligt såväl för forskare som allmänhet. Att museet trots dessa yttre svårigheter besökts av över 5.000 personer måste be-tecknas såsom mycket tillfredsställande.

Sålda biljetter	1.071
Skolklasser, elever och lärare	2.659
Medlemmar av Musei Vänner och Konstföreningen	524
Folkskolans utställning (fri entré)	250
Gruppbesök, föredrag, kurser	389
Tisdagar, fri entré	140
Summa	5.033

Museet har varit stängt 1/1—12/3 och 20/9—31/12.

Museets diarium upptager för året 781 ärenden, en avsevärd ökning från 525 ärenden år 1960.

Följande *utställningar* har under året arrangerats:

12—19 mars: *Fransk kulturvecka* med utställning av modern fransk originalkonst, föreläsningar om fransk konst, litteratur, musik, reseliv m. m., filmer. (I samarbete med Göta Älvdalens Konstförening och Musei Vänner, Sparbanken och Norra Älvsborgs bildningsförbund.) Besöksantal 1.312.

- 26 mars—3 april: *Alvar Lundin*, oljemålningar och mosaiker. (I samarbete med Konstföreningen.) Besöksantal 635.
- 13 april: *Föreningen Norden*, konstföredrag, årsmöte. Besöksantal 60.
- 2—3 juni: *Folkskolans slöjdställning*. Besöksantal 250.
- 4—25 juni: *Foto i färg*. (I samarbete med Vänersborgs Fotoklubb.) Besöksantal 182.
- 27 juni—15 september: *Sommarutställning*. Eigil Schwab, teckningar från Birger Sjöbergs Lilla Paris (Fridas bok). Besöksantal 340.
- 3—10 november: *Tre konstnärer*. (Christian Berg, Tor Bjurström, Johannes Larsen). På Medborgarskolan i samarbete med Konstföreningen. Besöksantal 424.
- 22—29 november: *Stig Hertzman-Ericson*, oljemålningar. (I samarbete med Konstföreningen.) Besöksantal 63.
- 15 december: *Fredrika Bremer-förbundets julfest* med bl. a. medeltida bågdanser, utförda av elever vid flickskolan under ledning av fru A.-M. Beckman, gymn.-dir. I. Nissen samt musikdirektör K. Lagerkvist. Besöksantal 50.

Särskilt väckte den franska veckan uppmärksamhet, faktiskt långt utanför stadens gränser. Vid vernissagen var således bl. a. franska kulturrådet i Stockholm Marcel Gigout närvarande. Programmen under veckan blev mycket uppskattade, och veckan blev synnerligen välbesökt och måste betecknas som en avgjord framgång. Även fotoutställningen rönt uppskattning, fastän besöks-siffrorna av ovan angivna skäl var låga.

Beträffande *personalen* har under året fru Anne-Sophie Loo anställts såsom sekreterare (kanslibiträde) från den 16 januari. Fröken Karin Karlberg tjänstgjorde under tiden 1/9 1960—15/8 1961 såsom statlig arkivarbetare utan kostnad för museet. Från den 13 november 1961 tjänstgör fru Anna Liss som halvtidsanställd arkivarbetare på samma villkor. I övrigt har personalen varit oförändrad.

De mycket omfattande *renoveringsarbeten*, som påbörjades under 1960, har fortsatts och avslutats under året. Hela museets inre har genomgått. Framförallt har den stora trapphallen, som varit

rätt skamfilad, fått en grundlig renovering. Även ytterhallen, som sedan länge varit i största behov av målning, har på liknande sätt omsetts, varvid bl. a. väggfälten fått en harmonisk marmorering. Dessa arbeten avslutades den 11 mars.

Under sommaren utfördes vissa utvändiga målningsarbeten. Bl. a. ommålades taket, fönstren, dörrarna m. m. Under den tid, som museet varit stängt under hösten, har vaktmästaren utfört en del renoveringsarbeten av skiftande slag.

Frågan om en *tillbyggnad* till museet har varit föremål för stadens intresse. Denna fråga vilar nu i avvaktan på statsmakternas ställningstagande till ev. anslag.

Fortsatt katalogiseringsarbete har utförts. Biblioteket har helt genomgått och moderniserats. I magasinerna har desslikes betydande arbeten utförts. Vaktmästaren har dessutom utfört åtskilliga konserveringsuppgifter, bl. a. av konstverk, möbler m. m.

Den utan gensägelse betydelsefullaste *donationen* för året — f. ö. en av de största i museets historia — har gjorts av framlidna fröken Marianne Warodell. Enligt testamente upptager den följande: ”En stor byrå i barock-rokoko, en chiffonjé (empire), en förgyllt bordspendyl, en väggpendyl (1700-talet), 2 tvåarmade mässingskandelabrar i empire, en porträttmedaljong av Sergel, 3 s. k. göteborgsstolar, några gamla silverpjäser: 3 bägare, en dopskål (såsskål?), 2 ljusstakar, 1 liten bordsklocka, 2 toilettaskar m. silverlock, 4 stora gamla silverskedar, 1 såssked, 1 strösockersked, en samling gammalt Gustafsbergsporslin m. violett dekor, div. antika glas, några ostindiska porslinspjäser m. blå och brun dekor, 1 broderad namnduk i ram, 2 kuddar i s. k. sammetssöm, ett brevschattull i mahogny, 1 toilettask i alabaster, 1 mindre rokokobyrå...”

För övrigt har även en rad andra donationer kommit museet till del, nämligen (kronologiskt uppräknade) från fru Lake, Vänersborg, Julius W. Nordberg, Vänersborg, fil. dr Nils Dahlbeck, Göteborg, med. dr Albert Grönberg, Vänersborg, fil. dr Albert Sandklef, Varberg, redaktör Eric Jonsson, Uddevalla, kapten Nils Åstrand, Vänersborg, snickare Karl Björklund, Vänersborg, Dalslands Turisttrafikförening, Ed, fru Clara Berglund, Göteborg, Mathilda och Gunnar Olsson, N. Björke, herr Sven Acke Ek, Vä-

nersborg, major Einar Dahl, Vänersborg, fröken Karin Karlberg, Ämål, herr Gunnar Johansson, Töftedal, herr Preben Mårtensson, Dals-Långed, fröken Ester Björklund, Vänersborg, herr Erik Werner, Vänersborg, advokat Fredrik von Sydow, Göteborg, fröken Svenny Svensson, Uddevalla, herr Karl Olsson, Frändefors, herr Gustav Dahlstrand, Frändefors, konservator J. Börjesson-Eld, Fågelviken, fru Martha Nycander, Lilla Edet, hemmansägare Gunnar Johansson, Vänersborg, fröken Berggren, Vänersborg, och ryttmästare Bertil Ekberg, Dagsnäs, Falköping.

Museet har verkställt utbyte av sina samlingar i skyltskåpen på lasarettet.

Ytterligare ökning av *forskarbesöken* har noterats, och under 1961 har Vänersborgs museum besökts av icke mindre än 112 forskare.

Även *konsultationsverksamheten* har varit livlig med förfrågningar om framförallt konst, porslin, mynt och bruksföremål. Studieverksamheten har också varit livlig. Såväl läroverket som flickskolan har utnyttjat museets möjligheter för specialstudier, och även folkskolorna i staden, dövskolorna, sinnessjukhusen m. fl. inrättningar har livligt frekventerat museet. Två studiecirkelar bör särskilt nämnas: NTO-cirkeln "Lär känna Ditt museum", med ingående föreläsningar, demonstrationer och övningar på museet, samt ABF:s franska kulturcirkel, en fortsättning på den s. k. franska veckan.

Styrelsen har under året bestått av rektor Sune Lundgren, ordförande med. dr Albert Grönberg, vice ordförande, bankdirektör Karl Koch, kassaförvaltare, landsantikvarie Sven Axel Hallbäck, sekreterare, samt centralsdispensärläkare Erik Salander, köpman Lennart Andersson, läroverksadjunkt Håkan Noring och ombudsman Fjalar Åström med lektor Rickard Hylbom och disponent Ragnar Karnéus som suppleanter.

Som helhet har alltså året trots betydande svårigheter varit framgångsrikt och gagnarikt för museet.

Vänersborg i januari 1962.

SUNE LUNDGREN.

ordf.

Sven Axel Hallbäck.

sekr.

Föreningen Vänersborgs Musei Vänners årsberättelse för år 1961.

Styrelsen har under året haft följande sammansättning: länsassessorn Torsten Bredin, ordförande, centraldispensärläkaren Erik Salander, vice ordförande, bankkamreraren Tord Bjernudd, kassaförvaltare, och landsantikvarien Sven Axel Hallbäck, sekreterare samt landskamreraren Gunnar Hjorth, landstingsassistenten Stig Kjällerström, redaktören Sven Malm, arkitekten Per Molnit, ombudsmannen Fjalar Åström och konstnärinnan fru Britta Emanuelsson.

Sedan kassaförvaltaren, hr Bjernudd, under året avflyttat från staden, förordnades hr Kjällerström att vara kassaförvaltare för tiden intill nästa årsmöte.

Arbetsutskottet har bestått av fru Emanuelsson, hrr Hallbäck, Kjällerström och Molnit samt hr Enar Karlsson.

Revisorer har varit riksbanksdirektören Erik Lindgren och landstingskamreraren Sten Swarén med sjukvårdaren Manfred Emanuelsson som suppleant.

Föreningen har under året haft 164 betalande medlemmar.

Under året har styrelsen hållit 3 protokollförda sammanträden.

Årsavgiften har för enskilda medlemmar varit fastställd till 10 kronor samt för äkta makar 15 kronor tillsammans.

Föreningens årsmöte hölls i samarbete med Göta Älvdalens Konstförening å Rånnums herrgård fredagen den 17 april 1961 med cirka 65 personer närvarande. Dessförinnan hade föreningens medlemmar besett konstnären Alvar Lundins konstutställning å museet. Efter årsmötesförhandlingarna bjöds samtliga deltagare på kaffe. Direktör Nils N:son Hasselskog höll därefter ett inspirerat kåseri om sin fader, författaren Nils Hasselskog, och om livet i Grönköping. Till sist visades den intressanta filmen om Döderhultaren.

Årets största händelse för föreningens vidkommande var den s. k. "franska veckan", som under tiden 12 — 19 mars anordnades å museet i samarbete med A. B. F:s lokalavdelning i Vänersborg, Göta Älvdalens Konstförening, Sparbanken i Vänersborg och Norra Älvsborgs Bildningsförbund. Veckan inleddes med tal av bland andra kulturrådet vid franska ambassaden i Stockholm Marcel Gi-

gout, varefter ambassaden bjöd de närvarande på förfriskningar. Ambassaden bidrog också med ekonomiskt stöd. Veckans program var rikt och mångskiftande med givande föreläsningar om fransk konst, litteratur, ekonomi, turistväsen och det franska köket. Ett flertal föreläsningar beledsagades av instruktiva filmer. Veckans höjdpunkt var en konsert av musikdirektör Carl Tillius under mottot "romantiskt och expressionistiskt". Den franska veckan fick under hösten en fortsättning genom en å museet anordnad mycket välbesökt studiecirkel om fransk kultur, konst och litteratur.

Föreningen har under året såsom gåva till museet med anledning av dess 70-årsjubileum överlämnat ett självporträtt av konstnären Sten Teodorsson, inköpt för 450 kronor, samt vidare till museet skänkt en modell av skulptören Axel Wallenbergs "Frida", inköpt för 400 kronor.

Till sekreterarens förfogande för oförutsedda utgifter, uppvaktningar, telegram, representation m. m. har liksom tidigare ställts ett belopp av 200 kronor.

Av konstnären Lars Norrmans färglitografi "Vårvinterdag vid hamnen" har ytterligare ett antal exemplar försålts.

Höstens något minskade verksamhet har föranletts av att museet en längre tid varit stängt på grund av pågående byggnation i museiparken.

Beträffande föreningens ekonomiska ställning hänvisas till särskild redogörelse av kassaförvaltaren.

Vänersborg i januari 1962.

TORSTEN BREDIN.

ordf.

Sven Axel Hallbäck.

sekr.

ÅRSKRÖNIKA 1961.

Efter en mild och åtminstone för äldre gillebröder behaglig vinter bröt isen i kanalen upp redan i februari, och sjöfarten på Vänern kom i gång i början av mars. Vid samma tid berättade ELA under fetstil, att vårt sjörika land visar tendenser att torka ut. Nå, efter 1960 års rekordblöta tog man inte så allvarligt på spådomen utan räknade med att torkan under alla förhållanden måste börja med uppehållsväder, värme och sol, framför allt mycket sol. Och så ställde man in sig på en sådan där riktig vänersborgssommar, en så'n där då solen varje morgon från en molnfri himmel kikar fram över Halleberg för att spegla sig i älven, då badvattnet vid Ursand håller sig omkring 25° och infödingar och turister söker skugga under de lummiga träden i Plantaget och vid Skräcklestugan, då abborren "stått tätt" vid Östaregrund och Långa Maja och då gillebröder och andra förståndiga människor låter bilarna stå och söker sig ned till sjön för att njuta av kvällens alla dofter och av solnedgången över Dalbolandet och färgspelet över Gälledde och horisonten.

Ja, av allt detta vart intet! Sommaren blev rekordblöt, rekordkall och den solfattigaste i mannaminne, och just nu svämmar alla sjöar och vattendrag över sina bräddar. Malisen förtäljer, att gossarna, som förutsade torkan, gått ut som frivilliga i Gazabataljonen och nu fotograferar sanddyner i Sinaiöknen.

Inte bara i Gaza finns det svenskar, som gör kontroll- och polistjänst. I det grannliga arbetet att reda ut trådarna i den kongolesiska tragedins trasiga väv har svenskar fått offra liv och blod. Den 19 september sänktes flaggan på Stockholms slott på halv stång och förkunnade därmed landssorg. Budet kom, att en av landets största söner, Dag Hammarskjöld, jämte åtta andra svenskar stupat i Afrika i sitt arbete för fred i en splittrad värld. Dag

Hammarskjöld fick en furstes begravning, och över nästan hela världen böjdes huvuden i tacksamhet för vad han uträttat; mången kanske också sänkte sitt huvud i bävan för en osäker framtid.

Och medan kampen om större och mindre intressen rasar vidare på vår fattiga jord, har den första mänskliga astronauten lämnat jämmerdalen, men konstigt nog frivilligt återvänt dit. Det blev den ryske majoren Gagarin, efter framträdandet i TV att döma en chosefri och sympatisk ung man, som fick ett överväldigande mottagande efter sin visit i de högre luftlagren. — Rent parentetiskt måste här noteras det personliga mod, som ryssar kan visa, bäst exemplifierat av höjdhopparen Brumel, som svingade sig över världsrekordhöjden 225 cm, väl medveten om det öde i form av omkramningar och pussar, som väntade honom vid återkomsten till terra firma av den ryske regeringschefen och andra glestandade partipotentater. — Gagarin blev en "Sovjetunionens hjälte", och eftersom antalet sådana hjältar tycks vara konstant, måste någon lämna båten, och det blev denna gång Stalin, som ströks från listan och fick lämna sin viloplats i mauseléet på Röda torget.

Från det något snävt område, som Sverige utgör, kan bland mycket annat noteras, att prinsessan Birgitta funnit sin prins och att bildtidningen Se efter det unga parets smekmånad ej längre kan anses som hovorgan, om den någonsin varit det. De i Se publicerade bilderna från smekmånaden vid Medelhavet har kraftigt och med stor indignation fördömts av konkurrerande tidningar, som saknar fotografier med teleobjektiv!

Från den tiden, då vi inte krusade vare sig ryssen eller påven, har ett unikt minne fiskats upp ur Stockholms ström: regalskeppet Wasa. Bärningen av Wasa har betecknats som en bragd, och som studieobjekt och museiföremål kommer skeppet att bli Sveriges främsta turistattraktion.

I vår egen lilla stad händer också en del. Gamla hus, som tjänat ut, rivs ned, och nya moderna byggs upp. Det gamla gasverket är ju borta, och i dess ställe har ett hus i sju våningar blivit inflyttningsklart under hösten. Stadshotellet håller på att grundförstärkas, och om anledningen till detta tvistar de oinitierade. Vi, som varit med, kan förtälja, att man på det stället inte slagit klackarna endast i taket. Kyrktornets västsida fasadbelyses nattetid och

Nya vårdhemmet har tillbyggt. Flickskolan har fått en paviljong, och mitt emot "Anna-Julias hörne" har ett nytt bostadskomplex vuxit upp. Det blir inget nytt stationshus, och när stadens fäder fick klart besked i denna sak, satte man upp ny belysning på stationsplan, så vi kan se den kära gamla byggnaden även efter mörkrets inbrott. Den gamla bron över Nya kanalen håller ännu stånd trots alla törnar och trots att den är krokig som ett frågetecken. Det nya läroverket håller på att sprängas in i Museiplantaget, och vad därvid hänt eller kommer att hända får eventuellt refereras, när resultatet bättre kan överblickas.

Staden styrs av stadens fäder. Och över stadens fäder styr gillebrodern Oscar Anderson, för 25:te gången omvald till ordförande. Och medan Oscar med oväld och nit med sin klubba stadfäster visa beslut, klubbar små invanhoekopior av vänersborgssöner varandra i skallen med mäktiga träsvärd. Och en vacker dag sitter kanske en av dessa dagens små invanhoer i Oscar Andersons stol och singlar klubban i Rådhusalen.

Med gillebröder, stadens fäder och små ivanhoer inräknade har Vänersborg 8811 manliga innevånare. Till detta kommer 9680 kvinnliga. Dessa innevånare skattar för en inkomst av 112 milj. kronor, vilket låter imponerande. Vad gör nu folk, när de inte arbetar för att få inkomster för att kunna betala skatter? För pengarna, som blir över, köps det förstås TV-apparater och bilar. Man går på bio, teater och konserter. Och när man vill höra sång utöver den vardagliga, tar man hit Lunds studentsångare, som sjunger, så att taket i aulan ramlar ned. Man ser Par Bricoles teatertrupp framföra "Magister Bläckstadius", man bildar Birger Sjöbergs-sällskapet, och man 100-årsjubilerar med Vänersborgs skyttegille. När Västgöta regementes kamratförening har kamratmöte på sin gamla kaserngård, går man dit och lyssnar till samlingssignalen och den gamla välkända regementsmarschen och hälsar på gamla bekanta från anno dazumal. Naturintresserade konstaterar, att gråsparven blivit sällsynt i staden, och finner förklaringen vara, att bilen trängt ut hästen. De havreätande hästarna är nämligen endast tre till antalet. Hemma sitter några och fantiserar om hur fin staden kommer att te sig nattetid, när alla gator fått den nya fina belysningen, och någon undrar nog, om byggnads-

chefen fått med alla centimetrarna på lastbilssläpen, då han ritade den tvära kurvan, där Järnvägsbacken möter Hamngatan. Den nordgående trafiken från Göteborg skall nämligen dirigeras denna väg.

Vänersborgarna tillhör ett hederligt och ärligt släkte, om vi får säga det själva. Visserligen kan någon ibland glömma att betala sin TV-licens, och ibland händer det, att någon genom oaktsamhet råkar skada lackeringen på sin grannes bil eller köra på en felplacerad lyktstolpe. Men de stora syndarna inför borgmästare Prom och gillebrodern Westhall finner vi bland utsocknes, eller försöker åtminstone att få det därhän. T. ex. i det fall, som började med att vänersborgarna verkade ovanligt barhuvade under första halvåret. Framåt midsommartiden anhölls en till åren kommen herre, som knyckt över tusentalet hattar och mössor, vilka han sedan hamstrat i sin vänersborgslägenhet. Polisen — eller var det kanske doktorn — påstod senare, att mannen hade visst sinne för detaljer men ägnade sig helst åt huvudsaker. Vissa tider av året bodde mannen i en socken utanför staden.

Ja, detta var ett kort sammandrag av vad sig tilldragit haver. Naturligtvis skulle något också ordas om Gillet, men bröderna får ju årsskriften. Och när bröderna läser årsskriften, kanske någon också ville ägna en tanke åt det arbete, som ligger bakom densamma. Jag är ej den som här påstår, att vår ålderman inte hörs och syns, när han arbetar. Men undantaget bekräftar regeln, och redigeringen av årsskriften har mer och mer blivit ett enmansverk, i all tysthet utfört av vår ålderman allena. I trettio år, d. v. s. sedan årsskriften börjat utkomma, har han tillhört redaktionen, men de sista åren har han i praktiken stått som ensam arbetande redaktionsmedlem. Hugade spekulanter på biträdande redaktörsposten torde anmäla sig snarast.

Och nu, Gillebröder, är det hög tid för mig att sluta, och jag gör det som vanligt med att tillönska Er alla en god fortsättning på julen och Ett Gott nytt år!

Vänersborg Annandag Jul 1961.

TORSTEN GULZ.

MINNESRUNOR 1961.

"Bort gå de, stumma skrida de,
en efter en, till skuggornas värld."

Gillebröder!

Det snart tilländagångna året har i fråga om dödens skördar varit något mera skonsamt än de båda föregående, ity att antalet bortgångna gillebröder — såvitt oss nu är bekant — inskränker sig till 10, varav ej mindre än 8 under första halvåret och endast 2 under det senare. Många av dem voro i vår stad mycket kända män, åtskilliga hade en mer än 30-årig medlemstid, en hade varit med från gilletts början och en hade under en mer än 40-årig medlemstid, fylld av intresse och omsorger om vårt gille, nått en alldeles särskilt svårfylld plats i brödernas hjärtan. Om dem alla har det vittnats, att de redligen fyllt sitt värv och därigenom hedrat den stad, som sett dem födas och fostras eller där de satts att verka.

Civilingenjören HJALMAR LARSSON, född i Vänersborg den 9 februari 1903, avled där den 14 januari 1961. — L. avlade studentexamen i hemstaden 1922 och blev civilingenjör vid Chalmers i Göteborg 1925. Efter en tids praktik vid Husqvarna Vapenfabrik inträdde han i den av fadern grundade firman A. Joh. Larssons Maskinaffär i Vänersborg, vilken han senare övertog tillsammans med bröder och upparbetade till en omfattande och ansedd rörelse. — L. var mycket allmänintresserad. Sålunda var han i ett 20-tal år stadsfullmäktig och ledamot av drätselkammaren m. fl. styrelser. Även inom sitt

yrike var han mycket anlitad och var sedan 1952 ordförande i Fabriks- & Hantverksföreningen. — Hjalmar Larsson inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1930.

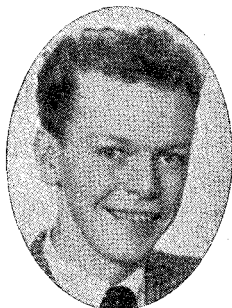

Fredrik af Sandeberg i Vänersborgs Söners Gille vid dess stiftande år 1905 och mottog personligen gilletts medalj vid 50-årsjubiléet år 1955.

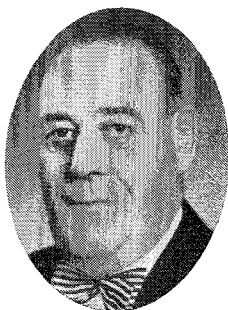
Kammarherren FREDRIK af SANDEBERG, född i Vänersborg den 6 januari 1884, avled i Uppsala den 23 januari 1961. — Efter mogenhetsexamen vid läroverket i födelsestaden 1903 och jur. kand.-examen i Uppsala 1922, ägnade sig af S. först åt advokatyrket ett 10-tal år. Redan på 1920-talet hade han inköpt egendomen Lövås utanför Borås men förvärvade senare Moholms säteri, som han iståndsatte och där sedan gammal förnäm herrgårdskultur återupplivades. Af S. var kapten i reserven och blev 1932 kammarherre vid hovet. På äldre dagar återflyttade han till sitt kära Uppsala. — Som en av de första inträdde

F. målarmästaren AXEL SANDBERG, född i Vänersborg den 5 augusti 1886, avled där den 29 mars 1961. — Efter skolgång började han 1901 i målaryrket och konditionerade i Vänersborg, Göteborg och Trollhättan, innan han 1924 blev egen mästare i födelsestaden. S. var i yngre dagar en skicklig brottare. — Axel Sandberg inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1930.

Köpmannen ANDERS JONSSON, född i Vänersborg den 7 mars 1915, avled där hastigt den 3 april 1961. — Efter realskoleexamen i hemstaden praktiserade J. i Stockholm inom textilgrossistbranschen 1945 övergick han till konfektionsbranschen och 1947 till familjeföretaget Alma Ekström & C:o i Vänersborg. Såsom skicklig dekoratör anlätades han som lärare vid stadens yrkesskolor. Utåt framträdde han som god skådespelare och skicklig teaterledare inom särskilt Par Bricole. — Anders Jonsson inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1935.

Fabrikören HARRY DAFGÅRD, född i Vänersborg den 15 april 1906, avled den 12 april 1961. — Efter avslutad skolgång inträdde D. i sin faders, vår gamle gillebroder Otto Dafgårds charkuterifirma, som han vid faderns död 1933 övertog och driftigt utvecklade och moderniserade. Han var mycket aktiv inom skilda yrkes- m. fl. sammanslutningar. — Harry Dafgård inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1930.

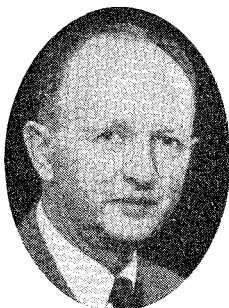
Boktryckaren ERIK WERNER, född i Vänersborg den 29 juli 1881, avled där den 19 maj 1961. — Efter skolgång i hemstaden började W. i boktryckar-yrket redan 1894 vid dåvarande Baggeska boktryckeriet och anställdes några år senare hos C. W. Carlssons boktryckeri, som han tillsammans med några kamrater (och gillebröder) övertog 1909 och bedrev till 1948, då företaget överlämnades i nya händer. W. var mycket aktiv medlem av Vänersborgs Arbetareförening och var dess biografföreståndare i många år. — Erik Werner inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1934.

F. förmannen ERIK T. ANDERSSON, född i Vassända-Naglun den 29 januari 1896, avled i Vänersborg den 22 maj 1961. — A. var i 43 år anställd vid A. F. Carlssons Skofabriks garveri, där han under de senare åren var arbetsledare. A. var under många år kommunalt engagerad, bl. a. som ordförande i stadens lönenämnd. — Erik T. Andersson invaldes i Vänersborgs Söners Gille år 1930.

Möbelsnickaren HARALD SKÖLDEBORG, född i Vänersborg den 9 april 1896, avled där den 17 juni 1961. — S. var under en följd av år anställd hos Vänersborgs möbelaffär. Han var mycket intresserad av fackföreningsarbetet och sin fackförenings ordförande i ett 20-tal år. — Harald Sköldeborg inträdde i Vänersborgs Söners Gille år 1955.

Direktören HILDING STRÖM, född i Göteborg den 5 oktober 1897, avled i Vänersborg den 23 augusti 1961. — S. kom i unga år till Vänersborg, där han 1916 avlade studentexamen. Han avlade 1920 sjöofficersexamen men beviljades 1928 avsked ur aktiv tjänst för att övertaga ledningen av familjeföretaget Nabbensbergs Tegelbruk och senare även Fridhems Tegelbruk. Från 1935 kapten i flottans reserv fullgjorde han under krigsåren en ansvarsfull beredskapstjänstgöring. S. innehade många förtroendeuppdrag inom sina yrkessammanslutningar och var även engagerad i det kommunala arbetet, bl. a.

som stadsfullmäktig och landstingsman. — Hilding Ström invaldes i Vänersborgs Söners Gille år 1947.

Bankkassören PRIMUS ANDERSON, född i Vänersborg den 25 januari 1898, avled där den 3 november 1961. — Efter studentexamen i hemstaden 1917 genomgick A. Filip Holmqvists handelsinstitut i Göteborg och anställdes 1918 som banktjänsteman hos Wermlands Enskilda Bank i Vänersborg i den banklokal, som han blev trogen till sin död. Han blev där kassör 1932 och behöll denna befattning hos såväl Jordbrukarbanken som Sveriges Kreditbank, som efter hand övertog ifrågavarande bankrörelse. — Trofasthet, parad med varmhjärtad vänlighet och helhjärtat tillmötesgående, präglade hans

gärning såväl privatim som i tjänsten och i alla de sammanslutningar, där han var verksam. Skall något särskilt framhållas, är det hans brinnande nitälskan

om Sällskapet Vänersborgs Par Bricole, där han torde bli legendarisk. — Primus Anderson inträdde i Vänersborgs Söners Gille redan år 1918. Efter att ha tillhört gillet beredningsnämnd från dess tillkomst år 1931 och varit ersättare i dess styrelse från år 1942, invaldes han som kassafogde i denna från år 1944, var gilleskrivare åren 1949—56 och därefter bisittare till sitt frånfälle. För sina förtjänster om gillet erhöi han år 1958 gillet belöningsmedalj. — Primus var oss mycket kär. Han var en sällsynt god människa. Hans minne skall leva.

* * * *

Även vår systerorganisation, Döttragillet, har sorg. Dess stiftarinna, fröken ANNA ERIKSSON, har gått bort. Hennes nitälskan om sitt gille var oändlig, hennes kärlek till sin hemstad utan gräns och hennes beundran av "Söners Gille" stor och ofta uttalad. Vi kommo av naturliga skäl att ofta sitta tillsammans vid våra gillens jubiléer. Anna Eriksson var en mycket stimulerande åldermor

Vi lysa frid över våra bortgångnas minne.

GUNNAR HJORTH.

*Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då sol gått ner.*

*Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden sover dem,
susar sin vaggande sång.*

(Anita Halldén.)

Vänersborgs Söners Gilles

styrelseberättelse för år 1961.

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten under år 1961, gillet 56:e arbetsår:

Gillet har under året varit samlat till årsstämma den 19 april och till högtidsstämma annandag jul. Till den senare, som avhölls i Stadshotellets festvåning, hade infunnit sig 33 gillebröder. Vid stämman utdelades ett antal 25-årstecken till därtill berättigade gillebröder. Efter högtidsstämman föredrog åldermannen — i enlighet med vad som inleddes föregående år — protokollet och krönikan från julstämman år 1911, båda författade av Halvord Lydell. Därefter samlades gillebröderna till jultid och sedvanligt samkväm.

Gillet 56:e årskrift har under året utkommit med sin 30:e årgång.

Ur gillet 56:e allmänna kassa har anslagits 500 kronor till det under året bildade Birger Sjöberg-sällskapet ävensom sedvanliga 100 kronor till "De gamlas utfärd". Ur Knut Hernströms understödsfond har utdelats en julgåva och ur Major Oscar Wenerströms understödsfond likaledes en julgåva. (För Gillets övriga understödsverksamhet redogöres i Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Älderdomsheims särskilda styrelseberättelse.) Liksom tidigare har ur Wilhelm och Nora Malmbergs donation utgått stipendier, 150 kronor, till elever vid stadens folkskolor.

Gillet 56:e medlemsantal utgjorde vid årets början	601.
Under året ha tillkommit	12,
varför medlemsantalet under året utgjort	613.
Under året ha avlidit	10,
varför medlemsantalet vid årets slut alltså utgjorde	603,
varav 26 ständiga medlemmar.	

Beträffande Gillets fastighet med tillhörande fond hänvisas till ålderdomshemsstiftelsens särskilda styrelseberättelse.

Över gillet allmänna kassa och övriga fonder lämnas följande redogörelse:

1. ALLMANNA KASSAN:

Behållning från år 1960		1.753:83
Medlemsavgifter för år 1961	2.845:—	
Resterande avgift för år 1960	5:—	
Likvid för försålt märke	3:50	
Uttagna porton	438:40	
Ränta	120:48	3.412:38
	Kronor	5.166:21

Bidrag till kostnaden för årsskriften 1961 ..	2.712:25	
Sammanträdeskostnader	393:45	
Uppvaktningar	555:85	
Gåvor	600:—	
Böcker	30:—	
Trycksaker och skrivmateriel	152:81	
Porton	442:95	
Telefon	4:20	
Ränta	75:—	
Utskylder	39:—	
Diverse	110:56	5.116:07
Behållning till år 1962: Innestående i bank		50:14
	Kronor	5.166:21

2. VANERSBORGS SÖNERS GILLES FÖRSKÖNINGSFOND:

Behållning från år 1960	5.459:48
Räntor	240:63
	Kronor 5.700:11

Utskylder	60:20
Behållning till år 1962: Obligationer	4.000:—
Innestående i bank ..	1.639:91
	Kronor 5.639:91
	Kronor 5.700:11

3. NAMNKUNNIGA VÄNERSBORGARE MINNES FOND:

Behållning från år 1960	891:63
Ränta	39:29
	Kronor 930:92

Behållning till år 1962: Innestående i bank	930:92
	Kronor 930:92

4. KNUT HERNSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från år 1960	2.202:01
Räntor	97:06
	Kronor 2.299:07

Julgåva	80:—
Behållning till år 1962: Obligationer	2.000:—
Innestående i bank ..	219:07
	Kronor 2.299:07

5. HJALMAR A. LINDEDALS MINNES FOND:

Behållning från år 1960	6.217:61
Räntor	274:04
	Kronor 6.491:65

Behållning till år 1962: Obligationer	6.000:—
Innestående i bank ..	491:65
	Kronor 6.491:65

6. MAJOR OSCAR WENERSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från år 1960	3.619:35
Räntor	159:54
	Kronor 3.778:89

Julgåva	100:—
Behållning till år 1962: Obligationer	3.000:—
Innestående i bank ..	678:89
	Kronor 3.778:89

7. WILHELM och NORA MALMBERGS DONATION:

Behållning från år 1960	10.865:98	
Räntor	478:94	
		Kronor 11.344:92

Stipendier till elever vid stadens folkskolor ..	150:—	
Utskylder	147:76	297:76
Behållning till år 1962: Obligationer	10.000:—	
Innestående i bank..	1.047:16	11.047:16
		Kronor 11.344:92

8. RICHARD DYMLINGS ÅRSSKRIFTSFOND:

Behållning från år 1960	6.175:91	
Försålda årsskrifter	179:50	
„ särtryck (Aug. P.)	31:50	
Annonser i årsskriften 1961	2.800:—	
Bidrag till kostnaden för årsskriften 1961....	2.712:25	
Gåva	15:—	
Räntor	272:22	6.010:47
		Kronor 12.186:38

Kostnad för årsskriften 1961	5.512:25	
Utskylder	64:28	5.576:53
Behållning till år 1962: Obligationer	4.000:—	
Innestående i bank..	2.609:85	6.609:85
		Kronor 12.186:38

9. LAURA och ESTER DANIELSSONS DONATIONSFOND:

Behållning från år 1960	6.287:39	
Räntor	277:13	
		Kronor 6.564:52

Behållning till år 1962: Obligationer	6.000:—	
Innestående i bank..	564:52	6.564:52
		Kronor 6.564:52

10. AKTIEBOLAGET A. F. CARLSSONS SKOFABRIKS DONATION:

Behållning från år 1960	20.047:50
Ränta	963:68
	Kronor 21.011:18
Behållning till år 1962: Innestående i bank	21.011:18
	Kronor 21.011:18

Allmänna kassan utvisar för året ett underskott av cirka 1.700 kronor, vilket huvudsakligen föranletts av ökat bidrag till årsskriften, och har vid årets utgång endast en obetydlig behållning. Gillet har därför — på styrelsens förslag — beslutat en höjning av årsavgiften för år 1962 från 5 till 10 kronor. Detta har varit oundgängligt för vidmakthållande av årsskriftsverksamheten i nuvarande omfattning och för bestridande av gillet allmänna omkostnader.

De gemensamt förvaltade fonderna (2.—9.) ha för året tillgodoförts räntor med 4,41 %.

Inom sig har styrelsen för året utsett: till andre ålderman f. sparbankskassören Bror Fock, till gilleskrivare driftschefen Thorsten Gulz och till kassafogde handelsföreståndaren Harry Peterson.

Styrelsen har under året haft 4 protokollförda sammanträden, varjämte annat samråd ägt rum.

Vänersborg den 23 mars 1962.

GUNNAR HJORTH.

BROR FOCK.

KURT HALLBERG.

VALTER KARLSON.

THORSTEN GULZ.

HARRY PETERSON.

STEN SAHLIN.

Granskningsberättelse.

Undertecknade, som utsetts att granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning under år 1961, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse:

Den av styrelsen i dess berättelse lämnade sammanställningen över Gillets och dess olika fonders ställning är i full överensstämmelse med de oss förelagda räkenskaperna.

Räkenskaperna äro förda med omsorg och noggrannhet. Kapitalbehållningen per den 31 december 1961, tillhopa Kronor 64.243:29, har av oss kontrollerats. Fondernas innehav av obligationer ha inventerats och befunnits överensstämma med räkenskaperna.

Protokoll, förda vid styrelsens sammanträden samt Gillets stämor, ha för oss företetts.

Då ingen anledning till anmärkning förefinnes, tillstyrka vi full ansvarsfrihet för 1961 års förvaltning.

Vänersborg den 13 mars 1962.

LENNART ANDERSSON.

G. ANDERSSON.

Granskningsmän.

Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshems styrelseberättelse för år 1961.

Styrelsen för Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshem får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten under år 1961, stiftelsens tionde arbetsår:

Räkenskaperna utvisa följande:

FASTIGHETEN.

VINST- och FÖRLUSTKONTO:

Inkomster:

Arrende konto	10.620:—	
Räntors konto	258:27	10.878:27
	Kronor	10.878:27

Utgifter:

Räntors konto	2.150:—
Löners konto	300:—

Renhållnings konto	92:30	
Reparationers konto	1.160:70	
Försäkringsavgifters konto	55:—	
Skatters konto	491:—	
Diverse omkostnaders konto	29:24	4.278:24
Understöds konto		3.650:—
Kapital konto (årets överskott)		2.950:03
	Kronor	10.878:27

IN- och UTGÅENDE BALANSKONTON:

<i>Tillgångar:</i>	den 1/1	den 31/12
Fastighetens konto	105.000:—	105.000:—
Inventariers konto	100:—	100:—
Obligationers konto	50:—	50:—
Bank konto	2.917:81	5.160:50
Utestående fordringars konto	27:—	54:—
	Kronor	108.094:81 110.364:50
<i>Skulder:</i>		
Låne konto	40.000:—	40.000:—
Utestående skulders konto	1.007:36	327:02
Kapital konto	67.087:45	70.037:48
	Kronor	108.094:81 110.364:50

SYSKONEN INGEBORG och GOTTFRID ELIASSONS DONATION.

Behållning från år 1960	34.653:32
Räntor	1.473:68
	Kronor 36.127:—
Kostnaden för årsskriftens 30-årsregister	430:35
Behållning till år 1962: Stiftelsens lån.....	20.000:—
Obligationer	9.200:—
Innestående i bank..	6.496:65
	Kronor 36.127:—

Vid månadsskiftet augusti-september överlät fru Ingeborg Larsson till fru Aina Andersson den i stiftelsens fastighet inrymda hotellrörelsen, vilken överlåtelse av styrelsen godkännts.

Fastighetens flaggstång, som blåst sönder, har under året förnyats och kommer att åter resas instundande vår.

Stiftelsens understödsverksamhet har ytterligare utökats. Styrelsen uppmanar ånyo medlemmarna att anvisa den fall, där understöd kan vara av behov, även utan samband med julhelgen.

Det har ansetts lämpligt att — såsom erkänsla för den publicitet stiftelsen åtnjutit i gillet årsskrift — låta Eliassonska donationen bekosta tryckningen av årsskriftens 30-årsregister, som författats av gillebrodern Nils Sandberg och utkommit under året.

Inom sig har styrelsen för året utsett: till vice ordförande f. sparbankskassören Bror Fock, till sekreterare driftschefen Thorsten Gulz, till kassör handelsföreståndaren Harry Peterson och till fastighetsförvaltare köpmannen Valter Karlson.

Styrelsen har under året haft 4 protokollförda sammanträden, varjämte annat samråd ägt rum.

Vänersborg den 23 mars 1962.

GUNNAR HJORTH.

BROR FOCK.

KURT HALLBERG.

VALTER KARLSON.

THORSTEN GULZ.

HARRY PETERSON.

STEN SAHLIN.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som av Vänersborgs Söners Gille utsetts att granska Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshems räkenskaper och förvaltning under år 1961, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse:

Stiftelsens ställning framgår av den i styrelsens berättelse avgivna redogörelsen, vilken är i full överensstämmelse med de av oss genomgångna räkenskaperna.

Räkenskaperna äro förda med ordning och reda. Kapitalbehållningen per den 31 december 1961, tillhopa Kronor 105.734:13, har av oss kontrollerats utan anmärkning. Stiftelsens och Syskonen Eliassons donations innehav av obligationer har inventerats och befunnits överensstämma med räkenskaperna.

Protokoll, förda vid styrelsens sammanträden, ha för oss företetts.

Fastighetens förvaltning har handhafts på bästa sätt.

Fastigheten är försäkrad till betryggande belopp.

Då någon anledning till anmärkning ej förefinnes, tillstyrka vi full ansvarsfrihet för 1961 års förvaltning.

Vänersborg den 13 mars 1962.

LENNART ANDERSSON.

G. ANDERSSON.

Revisorer.

**Sammanställning
över Vänersborgs Söners Gilles tillgångar vid utgången
av år 1961.**

Allmänna kassan	50:14	
Vänersborgs Söners Gilles Försköningsfond	5.639:91	
Namnkunniga Vänersborgares Minnes fond	930:92	
Knut Hernströms Understödsfond	2.219:07	
Hjalmar A. Lindedals Minnes fond	6.491:65	
Major Oscar Wenerströms Understödsfond	3.678:89	
Wilhelm och Nora Malmbergs Donation	11.047:16	
Richard Dymlings Årsskriftsfond	6.609:85	
Laura och Ester Danielssons Donationsfond	6.564:52	
Aktiebolaget A. F. Carlssons Skofabriks Donation ..	21.011:18	64.243:29
Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Äldersdomshem:		
Fastigheten	70.037:48	
Ingeborg och Gottfrid Eliassons Donation	35.696:65	105.734:13
	Summa kronor	169.977:42

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES
MEDLEMMAR

1961.

Medlemmar.

	Födelse- år	Inträ- desår
ALBRECHTSON, ERIC, fd. Tillskärare, Vänersborg	1894	54
ALEXANDERSSON, ZAID, Ledningsingeniör, Vänersborg	1924	55
ALFREDSSON, EVERT, Konditor, Hedemora	1914	55
ALFREDSSON, GÖSTA, Bryggeriarbetare, Vänersborg	1922	51
AHLIN, GÖRAN, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1944	58
AHLIN, LENNART, Bilskolechef, Vänersborg	1916	54
AHLM, ALLAN, Järnhandelsbiträde, Vänersborg	1923	58
ALMQVIST, HENNING, fd. Folkskollärare, Vänersborg	1896	46
ALMQVIST, LARS, Civiljägmästare, Lerum	1903	57
ALMQVIST, SVEN, Med. d:r, Stockholm	1931	46
ALMSTRÖM, NILS OLOV, Provinsialläkare, Mariestad	1910	55
ANDERSSON, ALLAN, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	60
ANDERSSON, ALLER, Skolvaktmästare, Vänersborg	1909	55
ANDERSSON, ALVAR, Handelsbiträde, Vänersborg	1916	45
ANDERSSON, ARNE, Folkskollärare, Stockholm	1917	43
ANDERSSON, EINAR, Lagerchef, Vänersborg	1914	54
ANDERSSON, ERIC, Expeditionsvakt, Vänersborg	1915	51
ANDERSSON, ERIK, Fabrikör, Vänersborg	1909	60
*ANDERSSON, ERIK T., fd. Förförman, Vänersborg †	1896	30
ANDERSSON, FRITIOF, fd. Jordbruksförförman, Vänersborg	1897	42
ANDERSSON, GUSTAV, Chaufför, Vänersborg	1908	60
*ANDERSSON, GUSTAF, Reparatör, Vänersborg	1901	32
ANDERSSON, GÖSTA, Sjukhusintendent, Vänersborg	1913	46
ANDERSSON, GÖSTA, Sjukvårdare, Lund	1910	54
*ANDERSON, JOHN, Grosshandlare, Vänersborg	1910	29
ANDERSSON, JOHN, Linjeförman, Strömstad	1896	43
ANDERSSON, KARL, Metallarbetare, Göteborg	1896	45
ANDERSSON, KARL-ERIC, Köpman, Vänersborg	1923	58
ANDERSSON, KARL-ERIK, Sparbankskamrer, Vänersborg	1925	53
ANDERSSON, CARL W., fd. Handlande, Vänersborg	1893	55
ANDERSON, CHRISTER, Studerande, Vänersborg	1945	55
ANDERSSON, LARS, Glasmästare, Vänersborg	1930	59
ANDERSSON, LENNART, Läderhandlare, Vänersborg	1919	53
ANDERSON, NILS, Disponent, Vänersborg	1915	53
ANDERSSON, NILS, Köpman, Vänersborg	1922	51
ANDERSSON, OLOF, Lokomotivförare, Göteborg	1912	55
ANDERSSON, OSCAR, fd. Förförman, Vänersborg, <i>innehavare av gillet's medalj (1955)</i>	1892	42
ANDERSSON, OSCAR, Elinstallatör, Vänersborg	1897	38
ANDERSSON, PAUL, Köpman, Vänersborg	1925	58
ANDERSSON, PER-GÖRAN, Köpman, Vänersborg	1936	60

*ANDERSON, PRIMUS, Bankkassör, Vänersborg, <i>bisittare i gilletts styrelse, innehavare av gilletts medalj (1958)</i> † ..	1898	18
*ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Bräckan, Frändefors	1919	35
ANDERSSON, STIG, Socialvårdssyssloman, Vänersborg	1918	45
*ANDERSSON, TORSTEN, Apotekare, Skövde	1896	32
ANDERSSON, TORSTEN, Bokhållare, Vänersborg	1914	55
ANDERSSON, VIKTOR, Ombudsman, Vänersborg	1909	52
ANDERSSON, VIKTOR, Transportarbetare, Vänersborg	1900	61
ANDRÉ, HARALD, Kamrer, Vänersborg	1906	54
*ANDREASSON, HARRY, Arkitekt, Vänersborg	1901	30
ANDREASSON, KARL, Vaktmästare, Vänersborg	1907	53
ARVEBLAD, KARL, Maskinist, Vänersborg	1912	61
ARVIDSSON, BIRGER, Schaktmästare, Köping	1897	46
ARVIDSSON, CARL FREDRIK, fd. Skofabriksarbetare, Vänersborg	1885	59
*ARVIDSSON, STELLAN, Rektor, Stockholm	1902	28
ARVIDSSON, UNO, Chaufför, Göteborg	1927	60
ASPMAN, ARNE, Elektriker, Avesta	1920	59
BACK, EVERT, Expeditionsvakt, Vänersborg	1918	55
BACK, HELGE, Förman, Vänersborg	1899	54
BACKMAN, GUNNAR, fd. Bankkassör, Arvika	1890	45
*BARKSTEDT, SIGURD, fd. Apotekare, Vänersborg	1885	30
*BECKEMAN, KNUT, fd. Hamnkapten, Uddevalla, <i>ständig medlem</i>	1880	15
*BENGTTSSON, HJALMAR, Sjukvårdare, Vänersborg	1905	33
BENGTTSSON, RAGNAR, Linjeförman, Trollhättan	1903	55
*BERG, FRITZ, fd. Boktryckare, Vänersborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1957)</i>	1884	08
BERG, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1920	53
BERGER, GUNNAR, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	1943	55
BERGER, HARRY, Disponent, Vänersborg	1904	54
*BERGGREN, ERIC, Fil. lic., Rom (Italien)	1911	32
BERGLUND, GÖSTA, Sjöingeniör, Malmö	1920	43
BERGMAN, KARL-ERIK, Ingeniör, Laxå	1920	48
*BERGSTROM, AXEL, fd. Landskamrerare, Falun	1892	26
*BERGSTROM, GUNNAR, Odont. d:r, Örebro	1906	23
*BERGSTROM, TORSTEN, Tandläkare, Hälsingborg	1912	29
BEHRNS, KARL, Expeditionsförman, Göteborg	1902	55
BERRMAN, GÖSTA, Folkskollärare, Göteborg	1910	43
BIEL, GÖSTA, Direktör, Stocksund	1911	46
BJÖRNBERG, MAURITZ, Kontorist, Vänersborg	1927	54
BJÖRNBERG, SVEN, Poliskonstapel, Vänersborg	1929	54
*BJÖRNDAHL, ERIK, fd. Bokbindaremästare, Vänersborg	1888	37
BJÖRNDAHL, KARL-ERIK, Bokbindaremästare, Vänersborg	1926	60

BLOMGREN, GUNNAR, Stenhuggarmästare, Vänersborg	1912	54
BODÉN, KARL, fd. Hantverksföreståndare, Vänersborg	1885	55
BODÉN, SIGVARD, Ingeniör, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1923	55
BODÉN, STIG, Ingeniör, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1914	55
BODÉN, SVEN, Ingeniör, Lilla Edet, <i>ständig medlem</i>	1918	47
BORG, EINAR, Handlande, Vänersborg	1906	48
BORG, FRITZ, fd. Hälsovårdstillsyningsman, Trollhättan	1881	50
*BORGLING, CARL, fd. Häradsskrivare, Stockholm	1888 (09)	32
*BOTHÉN, CARL, Löjtnant, Sundsandvik	1873	34
*BRAND, ERNST, Civilingeniör, Hälsingborg, <i>ständig medlem</i> ..	1880	21
BRIGELIUS, GUNNAR, Disponent, Göteborg	1919	54
*BROBECK, KARL, fd. Kamrer, Falun	1886	19
BROCKNER, TORSTEN, Kamrer, Västerås	1898	61
*BROMAN, LASSE, Läroverksadjunkt, Lerum	1906 (07)	23
*BÜGLER, JOHN, Landskanslist, Vänersborg	1904	31
BÄCKSTRÖM, TORSTEN, Åkeriägare, Vänersborg	1907	54
*CEDERGREN, GÖSTA, Förste provinsialläkare, Linköping	1905	30
*CEDERGREN, RAGNAR, Disponent, Göteborg	1907	30
*CEDERGREN, STIG, Kanslichef, Gävle	1911	30
CEDERHOLM, ÅKE, Avdelningschef, Uddevalla	1913	55
CEGRELL, ELOF, Kontorschef, Vänersborg	1916	49
DAHL, LENNART, Bergsingeniör, Sandviken	1924	48
DAHLGREN, ARNE, Förste kansliskrivare, Vänersborg	1918	55
DALGREN, HUGO, Mättningsingeniör, Vänersborg	1911	53
DAHLGREN, STIG, Omnibusägare, Vänersborg	1917	55
*DAHLIN, ERIK, Frisörmästare, Vänersborg	1896	30
DAHLLOF, AXEL, Affärschef, Göteborg	1911	55
DAHLLOF, HARRY, Polisassistent, Uddevalla	1909	55
DAHLSTRÖM, PAUL, fd. Lokförare, Nyköping	1895	47
DAHME, ALGOT, Ämneslärare, Vänersborg	1909	39
DANIELSSON, INGVAR, Målaremästare, Vänersborg	1920	55
DAFGÅRD, BENGT, Bilinstruktör, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	1939	50
*DAFGÅRD, HARRY, Charkuterist, Vänersborg †	1906	30
DAFGÅRD, HENRY, Charkuterist, Vänersborg	1903	53
DAFGÅRD, SVEN, Köpman, Vara	1898	53
DIDEROOTH, ERNST, Typograf, Vänersborg	1893	52
*DINNETZ, FRITZ, Snickaremästare, Vänersborg	1895	21
*DINNETZ, KNUT, Lagerförman, Drevviken	1891	32
d' ORCHIMONT, CURT, Landsfogde, Vänersborg	1898	60
*EDLUND, BERTIL, Bokhållare, Trollhättan	1899	30
EDLUND, HANS, Ingeniör, Nacka	1934	56
EDLUND, HARRY, Målaremästare, Vänersborg	1903	46
EDLUND, TORSTEN, Fastighetskötare, Vänersborg	1903	55
EGERSSON, ANDERS, Kontorist, Vänersborg	1903	49

EILARD, REINHOLD, fd. Stadsfogde, Borås	1894	48
EK, HARALD, Kapten, Sundbyberg	1919	44
EK, KNUT, Slöjdlärare, Vänersborg	1924	50
EKBLAD, BERTIL, Charkuterist, Trollhättan	1916	53
EKHOLM, SVEN, Köpman, Vänersborg	1916	60
ELFMAN, NILS-OLOF, Rektor, Bromma	1919	44
ELMQVIST, FREDRIK, Lokförare, Vänersborg	1903	42
*ELOW, PER, Sparbankskamrer, Brålanda	1906	30
*ELOW, STIG, Ingeniör, Sundsvall	1912	30
EMANUELSSON, ERIC, Handelsbiträde, Vänersborg	1916	51
ENGLUND, GUNNAR, Direktör, Djursholm	1913	42
ENGLUND, CLAES, Studerande, Vänersborg	1943	47
ENGLUND, MAGNUS, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1949	49
*ENGLUND, NILS, Prakt. läkare, Vänersborg	1909	30
ENGLUND, NILS TURE, Med. stud., Vänersborg	1939	47
ERIKSSON, ALFRED, fd. Boktryckare, Göteborg	1884	52
ERIKSSON, ALLAN, 1:e Postiljon, Vänersborg	1913	55
ERICSSON, ANDERS, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1944	54
*ERIKSSON, AXEL, Köpman, Vänersborg	1889	21
ERICSSON, BROR, Bagaremästare, Vänersborg	1913	46
ERICSSON, ERIC, Stadsträdgårdsmästare, Vänersborg	1901	55
ERIKSSON, FILIP, Murare, Vänersborg	1912	46
ERICKSSON, GÖSTA, Skolvaktmästare, Vänersborg	1913	55
ERICSON, HENNING, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg ..	1902	50
ERIKSSON, HENRY, Landstingsassistent, Vänersborg	1909	55
ERICSSON, JOHN, Tandläkare, Vänersborg	1908	43
ERICSSON, JOHN-OLOV, Odont. kand., Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1939	54
ERICSON, KARL, fd. Förrådsförmän, Vänersborg	1896	59
ERIKSSON, OLOV, Steward, Frändefors	1911	57
ERICSSON, STIG, Köpman, Vänersborg	1920	46
ERICSON, TAGE, Trädgårdsmästare, Vänersborg	1906	55
ERICSSON, TAGE, Åkeriägare, Vänersborg	1911	55
ERIKSSON, ÅKE, Frisörmästare, Vänersborg	1921	58
ERLANSSON, SVEN, Arkitekt SAR, Vänersborg	1925	61
EHRLING, RAGNAR, Folkhögskollärare, Leksand	1926	54
FAGERSTRÖM, RUNE, Apotekare, Uddevalla	1924	57
FALK, HARRY, Köpman, Vänersborg	1906	55
*FOCK, BROR, fd. Sparbankskassör, Vänersborg, <i>gillets andre ålderman, innehavare av gilletts medalj (1955)</i>	1888	07
FORSS, ERIC, Tullförvaltare, Borås	1910	52
*FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Vänersborg	1896	24
FRÖID, ARVID, Förmän, Vänersborg	1897	41
FRÖID, EINAR, Ekonomibiträde, Vänersborg	1900	59

FURBO, EVERT, Skolvaktmästare, Vänersborg	1910	55
FURBO, SIXTEN, Avsynare, Vänersborg	1917	56
*GADDE, ELOF, Direktör, Vänersborg	1911	30
*GADDE, NILS OLOF, Sporthandlare, Vänersborg	1915	34
GALLE, KJELL, Möbelhandlare, Vänersborg	1911	51
GEMVIK, GÖSTA, Köpman, Vällingby	1911	47
GEMVIK, OLOF, Direktör, Näsbyark	1917	46
*GILLBERG, EWALD, Köpman, Vänersborg, <i>innehavare av gillet medalj (1957)</i>	1889	08
GILLBERG, ÅKE, Förste expeditionsvakt, Vänersborg	1920	55
GLASSELL, LENNART, Typograf, Vänersborg	1910	46
GRANSTRÖM, ANDERS, Fabrikör, Vänersborg	1906	54
GRANSTRÖM, AXEL, Direktör, Vänersborg	1897	54
GRANSTRÖM, ROLAND, Rörentreprenör, Vänersborg	1901	54
*GRUNDBERG, HADAR, Godsägare, Askersund, <i>innehavare av gillet medalj (1956)</i>	1884	07
GRÖNBERG, ALBERT, fd. Lasarettsoverläkare, Vänersborg	1895	59
GRÖNBERG, MATS, Civilingenjör, Stockholm	1932	60
GULLBRANTZ, SVEN, Murare, Vänersborg	1913	44
GULZ, LENNART, Fil. stud., Vänersborg	1939	54
*GULZ, THORSTEN, Driftschef, Vänersborg, <i>gilleskrivare</i>	1905	28
GUSTAFSSON, EDVARD, Bitr. länsarkitekt, Vänersborg	1923	46
GUSTAFSSON, HOLGER, Häradsskrivare, Åmål	1911	38
*GUSTAFSSON, PER EDWARD, fd. Förste landskanslist, Väners- borg	1893	19
GUSTAFSSON, SUNE, Bageriverkmästare, Vänersborg	1918	55
GÖTHERED, GOTTFRID, Fastighetsägare, Vänersborg	1909	55
HAGBERG, JAN, Kalkylator, Kalmar	1922	53
*HAGBORG, ARNE, Möbelhandlare, Vänersborg	1908	30
HAGBORG, GÖRAN, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	1941	53
HAGBORG, TORSTEN, Köpman, Norrköping, <i>ständig medlem</i> ..	1931	52
*HAGBORG, WALTER, Möbelhandlare, Vänersborg	1901	17
HALL, KARL-ERIK, Förrädsarbetare, Vänersborg	1912	52
*HALLBERG, KURT, fd. Drätselkontorist, Vänersborg, <i>bisittare i gillet styrelse, innehavare av gillet medalj (1957)</i>	1893	16
HALLBERG, NILS, Ingenjör, Göteborg	1912	55
*HALLONQVIST, KNUT, Köpman, Vänersborg	1895	21
HALLONQVIST, UNO, Köpman, Vänersborg	1925	45
HALLQVIST, TAGE, Med. lic., Lidköping	1926	45
HAMMAR, ALVAR, Charkuteriarbetare, Göteborg	1913	55
HAMMAR, GUSTAV, Köpman, Vänersborg	1904	55
*HAMMARSTRÖM, UNO, Kapten, Umeå, <i>ständig medlem</i>	1899	28
HANSSON, BRYNOLF, Avsynare, Vänersborg	1924	52
HANSSON, EINAR, fd. Lokförare, Uddevalla	1896	48

HANSSON, KNUT, fd. Lagerbiträde, Vänersborg	1889	38
HANSSON, CHRISTER, Studerande, Örebro, <i>ständig medlem</i> ..	1942	57
*HANSSON, VICTOR, fd. Kyrkovaktmästare, Vänersborg	1878	23
HARRING, RAGNAR, Rektor, Vänersborg	1905	59
HASSELBERG, GÖSTA, Docent, Uppsala	1909	42
*HASSELLUND, NILS, Lantmateriasistent, Kinna	1901	36
HEDBERG, AXEL, Bangårdsmästare, Uddevalla	1899	55
HEDBERG, ÅKE, Konduktör, Uddevalla	1919	55
*HEDÉN, ALLAN, Stadskanslist, Vänersborg, <i>gillets arkivarie</i> ..	1907	34
HEDÉN, LASSE, Vägmästare, Borås	1934	57
HELLMAN, BERTIL, Avdelningschef, Göteborg	1900	55
*HELLMAN, EINAR, Glasmästare, Vänersborg	1906	29
*HELLMAN, ERIK, Glasmästare, Vänersborg	1898	30
HELLMAN, EVALD, Assistent, Uppsala	1902	55
HELLSTRÖM, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1905	43
HJELM, AXEL R., Köpman, Vänersborg	1885	54
HJELM, HELGE, Teckningslärare, Vänersborg	1908	60
HJELM, PER-OLOV, Fångvårdstjänsteman, Vänersborg	1932	58
*HJORTH, GUNNAR, Landskamrerare, Vänersborg, <i>gillets förste ålderman, innehavare av gillets medalj (1955)</i>	1902	23
HOLM, ALLAN, Kamrer, Vänersborg	1907	53
HOLM, HERBERT, Förrådsman, Vänersborg	1903	50
HULTGREN, GÖSTA, Fartygsritare, Göteborg	1910	58
HURTIG, ERNST-MAGNUS, Elektriker, Vänersborg	1923	53
HÄGNEFORS, ERNST, Kapten, Uddevalla	1921	55
HÖGBERG, BIRGER, Sjökapten, Göteborg	1904	50
HÖGZELL, LENNART, Tjänsteman, Nynäshamn	1934	61
IDEBERG, GUNNAR, Civilekonom, Göteborg	1932	53
JAKOBSSON, NILS, Brädgårdsförman, Vänersborg	1908	57
JACOBSON, ROLF, Kontorist, Vänersborg	1936	59
JANSON, BENGT, Tjänsteman, Göteborg	1920	50
JANSON, GÖSTA, Konsul, Barranquilla (Colombia)	1902	49
JANSSON, KARL, Faktor, Vänersborg	1900	55
JANSON, OLOV, Kamrer, Vänersborg	1909 (30)	49
JANSSON, SVEN, Expeditionsvakt, Vänersborg	1926	58
JARHED, KARL, Byggnadsarbetare, Vänersborg	1895	54
JARHED, SUNE, Tjänsteman, Vänersborg	1920	55
JARN, GÖSTA, Agronom, Trollhättan	1927	54
*JENNISCHE, BENGT, Bitr. lasarettsläkare, Vänersborg	1913	30
*JERNQVIST, SVEN, Bankrevisor, Norrköping	1898	26
JOHANSSON, ARNE, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1907	59
*JOHANSSON, AXEL, fd. Förman, Vänersborg, <i>innehavare av gillets medalj (1960)</i>	1884	11
*JOHANSSON, AXEL, Handelsföreståndare, Vänersborg	1903	30

JOHANSSON, BENGT, Köpman, Vänersborg	1896 (15)	45
JOHANSSON, BERTIL, Direktör, Vänersborg	1912	55
*JOHANSSON, EMIL, fd. Köpman, Vänersborg	1887	19
JOHANSSON, ERNST, fd. Kommunalarbetare, Vänersborg	1896	59
JOHANSSON, EVERT, Frisörmästare, Vänersborg	1910	54
JOHANSSON, EVERT, Kommunalarbetare, Vänersborg	1920	60
JOHANSSON, EVERT, Köpman, Vänersborg	1916	58
JOHANSSON, GOTTHARD, Slussmästare, Trollhättan	1899	50
JOHANSSON, GUNNAR, fd. Maskinmästare, Göteborg	1883	47
JOHANSSON, GUSTAV, Boktryckare, Vänersborg	1905	53
JOHANSSON, GUSTAF, Modellör, Vänersborg	1904	54
*JOHANSSON, HARRY, Frisörmästare, Vänersborg	1899	30
JOHANSSON, HARRY, Modellör, Kumla	1910	54
JOHANSSON, HARRY, Modellör, Vänersborg	1907	60
JOHANSSON, HILMER, fd. Bryggeriarbetare, Vänersborg	1891	42
JOHANSSON, HUGO, Inspektör, Stockholm	1908	44
*JOHANSSON, HUGO, Riksbanksvaktmästare, Vänersborg	1900	30
JOHANSSON, INGVAR, Byggmästare, Vänersborg	1918	55
JOHANSSON, JOHN, fd. Förman, Vänersborg	1891	50
JOHANSSON, JOHN, Åkeriägare, Vänersborg	1910	55
JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
*JOHANSSON, KARL G., Byggnadssnickare, Vänersborg	1897	28
JOHANSSON, KJELL, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	42
JOHANSSON, OLOF, Instrumentmakare, Vänersborg	1935	59
JOHANSSON, OSCAR, fd. Övermaskinist, Mölndal	1885	44
*JOHANSSON, OTTO, Handlande, Mellerud	1888	25
JOHANSSON, ROLAND, Byggnadssnickare, Vänersborg	1905	53
JOHANSSON, STEN, Motorförmän, Vänersborg	1902	55
JOHANSSON, STURE, Redaktör, Vällingby	1923	57
JOHANSSON, SVEN, Televerksarbetare, Trollhättan	1937	59
JOHANSSON, TRYGGVE, Sjukkasstjänsteman, Vänersborg	1900	48
JOHANSSON, VALFRID, fd. Skofabriksarbetare, Vänersborg ..	1894	50
*JOHANSSON, ÅKE, Fotograf, Vänersborg	1908	34
*JONSSON, ANDERS, Köpman, Vänersborg †	1915	35
JONSSON, BENGT R., Arkivarie, Solna	1930	54
JONSSON, ERIK, Ekedal, Öxnered	1920	46
JONSSON, HELGE, Köpman, Vänersborg	1912	45
JONSSON, JOHAN, fd. Intendent, Örebro	1882	45
JOHANSSON, CARL, fd. Handlande, Vänersborg	1870 (19)	51
JONSSON, OLOF, Köpman, Vänersborg	1923	45
JOSEFSSON, HELGE, Tegelbruksarbetare, Vänersborg	1909	59
KAHNBERG, KNUT, Åkeriägare, Vänersborg	1894	44
*CARLSSON, ALBERT, fd. Köpman, Vänersborg	1878	35
KARLSSON, BERTIL, Elinstallatör, Avesta	1910	58
CARLSSON, BERTIL, Lagerchef, Vänersborg	1914	54

CARLSSON, BERTIL, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	1944	47
CARLSSON, EINAR, Åkeriägare, Vänersborg	1900	44
*CARLSSON, ELOF, Disponent, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ..	1904	30
CARLSSON, ERIC, Hantverksföreståndare, Vänersborg	1897	48
CARLSSON, GUNNAR, Förrådsmästare, Vänersborg	1905	38
KARLSSON, HERMAN, Ingeniör, Hollywood, (U. S. A.)	1896	49
KARLSSON, HILDING, Bagaremästare, Vänersborg	1911	51
CARLSSON, INGEMAR, Ingeniör, Vänersborg	1928	60
*CARLSSON, CARL ANDERS, Disponent, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1897	32
CARLSSON, CARL AUGUST, Restaurangchef, Chicago, (U. S. A.) <i>ständig medlem</i>	1906	59
*CARLSSON, CARL-ERIC, fd. Boktryckare, Vänersborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1957)</i>	1885	08
*CARLSSON, CARL-GUSTAF, Fabrikör, Vänersborg	1909	30
CARLSSON, CARL-OTTO, Teknolog, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1939	47
CARLSSON, KENT, Studerande, Vänersborg	1952	60
CARLSSON, KJELL, Omnibusägare, Vänersborg	1910	55
CARLSSON, KJELL, Åkeriägare, Vänersborg	1900	54
KARLSSON, CLAES, Köpman, Vänersborg	1908	55
KARLSSON, KNUT, Målare, Vänersborg	1896	57
CARLSSON, LENNART, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1946	47
CARLSSON, NILS-ERIK, Sjöingeniör, Vänersborg	1919	54
*KARLSON, VALTER, Köpman, Vänersborg, <i>fastighetsförvaltare i gilletts styrelse, gillevärd</i>	1905	30
CARLSSON, ÅKE, Servitör, Vänersborg	1914	59
KARLSSON, ÅKE, Snickare, Vänersborg	1915	58
*CARLSTRÖM, NILS, fd. Kamrer, Hälsingborg	1893	16
KIHLBERG, ERIK, fd. Kraftverkstjänsteman, Vänersborg	1895	60
KIHLSTRÖM, LARS, Lagerförman, Vänersborg	1907	49
CLAESSON, CARL-ERIC, Köpman, Vänersborg	1916	55
KLING, CARL-OTTO, Byggnadsingeniör, Vänersborg	1913	55
KLING, VALDEMAR, Elinstallatör, Vänersborg	1910	55
KNUTSSON, GUNNAR, Verkmästare, Vänersborg	1905	54
KORÉN, GÖSTA, Kamrer, Trollhättan	1908	53
CORNELIUSSON, HJALMAR, Lantmåteritekniker, Bengtsfors ..	1905	60
KORP, TORSTEN, Fabrikör, Vänersborg	1908	51
KRAFFT, GUNNAR, Verkstadsägare, Vänersborg	1914	52
*CHRISTENSSON, CARL-OTTO, Inköpschef, Göteborg	1912	33
*LAGERGREN, SVEN, Mekaniker, Vänersborg	1914	34
*LARSON, AXEL, fd. Köpman, Vänersborg	1890	19
LARSSON, AXEL, Kamrer, Vänersborg	1908	54
LARSSON, BO, Verkmästare, Målsryd	1922	46
LARSSON, DAVID, Verkmästare, Vänersborg	1904	54

LARSSON, ERIK, Fabrikör, Vänersborg	1910	57
*LARSSON, ERNFRID, fd. 1:e Postiljon, Vänersborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1956)</i>	1881	07
LARSSON, GÖSTA, Civilingeniör, Hallstahammar, <i>ständig medlem</i>	1936	55
LARSSON, HARRY, Bilmekaniker, Vänersborg	1912	54
LARSON, HILMER, fd. Försäljningschef, Vänersborg	1892	42
*LARSSON, HJALMAR, Civilingeniör, Vänersborg †	1903	30
LARSSON, OSCAR, Journalist, Vänersborg	1908	55
LARSSON, RAGNAR, Kommunalarbetare, Vänersborg	1908	55
*LARSSON, RAGNAR, Kontorist, Vänersborg	1905	30
LARSSON, ROLF, 1:e Stationsskrivare, Johannehov	1924	56
LARSSON, ROLF, Åkeriägare, Vänersborg	1921	55
LARSSON, STIG, Tjänsteman, Vänersborg	1935	57
LARSSON, TORSTEN, Brukstjänsteman, Vänersborg	1911	54
LAURELL, JOHNNY, Köpman, Vänersborg	1908	46
LEWERTH, HARALD, Advokat, Göteborg	1894	50
LINDH, ERIK, Köpman, Vänersborg	1906	55
LIND, GUNNAR, Lagerchef, Vänersborg	1910	52
LIND, HÅKAN, Studerande, Vänersborg	1948	54
LIND, LARS, Studerande, Vänersborg	1944	50
LINDH, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1930	57
LIND, OLOV, Civilingeniör, Karlstad	1920	45
LIND, SVEN, Disponent, Vänersborg, <i>ersättare i gilletts styrelse</i> ..	1913	40
LIND, ÅKE, Affärsbiträde, Vänersborg	1914	55
LINDBERG, AXEL, Föreståndare, Vänersborg	1912	42
LINDBERG, GEORG, Distriktschef, Malmö	1899	47
LINDBERG, INGE, Telearbetare, Vänersborg	1921	60
*LINDEDAL, SIGURD, fd. Bankkamrerare, Göteborg, <i>innehavare av gilletts medalj (1955)</i>	1882	05
LINDÉN, OSKAR, Köpman, Vänersborg	1902	54
LINDGREN, FOLKE, Fabrikör, Vänersborg	1914	54
LINDGREN, GUSTAF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1893 (19)	55
LINDGREN, GÖSTA, Byggnadssnickare, Örebro	1903	55
LINDQVIST, ARNE, Filare, Vänersborg	1921	57
*LINDQVIST, HÅKAN, Kyrkoherde, Göteborg	1914	37
*LINDQVIST, ROLF, Landskamrerare, Mariestad	1911	35
*LINDQVIST, SVEN, Stadskassör, Vänersborg	1910	35
*LINDSTRÖM, ALLAN, Lektor, Vänersborg	1908	30
LINDSTRÖM, BROR OSKAR, Köpman, Vänersborg	1900	51
LINNARSSON, NILS, Posttjänsteman, Vänersborg	1912	55
*LJUNGGREN, ERIK, Köpman, Vänersborg	1898	35
LUDWIGSSON, EVERT, Föreståndare, Vänersborg	1913	55
LUNDBERG, ERNST, fd. Rektor, Vänersborg	1882	51
*LUNDBLAD, OLOF, Jaktvårdskonsulent, Lilleskog	1907	28
LUNDBORG, EVERT, Köpman, Vänersborg	1921	42

LUNDBORG, GUSTAF, Skräddaremästare, Vänersborg	1900	54
LUNDBORG, STEN, Köpman, Vänersborg	1925	42
LUNDGREN, ARVID, Sekreterare, Enskede	1912	49
LUNDGREN, IVAR, Postmästare, Arboga	1898	54
*LUNDGREN, NILS, fd. Överpostmästare, Stockholm	1889	19
LUNDGREN, SUNE, Rektor, Vänersborg	1913	53
LUNDIN, GUNNAR, Köpman, Vänersborg	1921	52
*LUNDIN, GUSTAF, fd. Byrådirektör, Stockholm	1892	19
LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg	1919	52
*LUNDIN, IVAR, Frisörmästare, Vänersborg	1894	30
*LUNDIN, JOHN, Reparatör, Jönköping	1899	30
*LUNDIN, KNUT, Apotekare, Göteborg	1898	26
LUNDIN, OTTO, Frisörmästare, Åmål	1901	39
LUNDIN, PER, Studerande, Vänersborg	1953	55
LUNDIN, PER OLOF, Köpman, Vänersborg	1928	55
*LUNDIN, WARNER, fd. Byrådirektör, Stockholm	1890	19
MADSÉN, LARS, Fil. mag., Lidingsö	1904	55
MAGNI, GÖTE, Handlande, Vänersborg	1905	46
MAGNUSSON, ARNE, Kanslichef, Göteborg	1913	49
MAGNUSSON, GUNNAR, Verkmästare, Avesta	1914	58
MAGNUSSON, HENRY, Bankvaktmästare, Vänersborg	1915	54
MAGNUSSON, CARL EDGAR, fd. Direktör, Vänersborg	1892	44
MAGNUSSON, MAGNUS, fd. Kapten, Näsbyark	1892	42
MAGNUSSON, OTTO, Kapten, Enskede	1910	60
MAGNUSSON, ÅKE, Typograf, Vänersborg	1919	51
MALMBORG, NILS, Skolvaktmästare, Lund	1908	59
MALMSTRÖM, WILHELM, Köpman, Vänersborg	1901	44
*MILLING, GUSTAF, Handelsresande, Uddevalla	1902	33
MILLING, TAGE, Reservdelschef, Vänersborg	1931	58
MILLING, THORE, Flygtekniker, Vänersborg	1924	52
MOBERG, ERIK, Köpman, Vänersborg	1919	55
MOLLBERG, RUNE, Dekorator, Vänersborg	1925	54
MOSSBERG, VIKTOR, Kommunalarbetare, Vänersborg	1899	55
NAGLUM, GUNNAR, Förste kammarskrivare, Bromma	1912	60
NAREMARK, YNGVE, Radiotekniker, Vänersborg	1922	53
NEUMAN, WOLF, Ingeniör, Göteborg	1921	55
NIKLASSON, MATS, 1:e Poliskonstapel, Vänersborg	1925	56
NILSSON, GUSTAV, Lantbrukare, Vänersborg	1924	50
NILSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1908	41
NILSSON, SUNE, Brunnslårare, Vänersborg	1923	58
*von NOLTING, OLOF, fd. Disponent, Alingsås	1877	19
NORDBERG, JULIUS V., fd. Charkuterist, Vänersborg	1892	57
NORDÉN, BO, Fil. stud., Uddevalla	1931	61
NORDFELDT, JAN ERIK, Studerande, Falun	1949	50
NORDFELDT, JOHN, Ingeniör, Falun	1921	43

NORDFELDT, PER-OLOV, Köpman, Göteborg	1925	43
NORDGREN, ALLER, Typograf, Vänersborg	1909	53
NORDGREN, HARRY, Typograf, Uddevalla	1906	55
NORDGREN, SVEN, Kommunalarbetare, Vänersborg	1908	55
NYSTRÖM, BO, Studerande, Vänersborg	1944	59
NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingeniör, Vänersborg	1928	58
NYSTRÖM, PER-ÅKE, Studerande, Vänersborg	1949	59
NYSTRÖM, ÅKE, Köpman, Vänersborg	1916	52
OLLÉN, BERTIL, Bryggeriingeniör, Falkenberg	1914	52
*OLLÉN, ERIK, fd. Sparbanksdirektör, Vänersborg	1885	19
OLSSON, ALLAN, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	55
OLSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1921	60
OLSSON, ERNST, Tegelbruksarbetare, Vänersborg	1901	55
OLSSON, FOLKE, Lagerbiträde, Vänersborg	1929	48
OLSSON, GUSTAF ADOLF, Frisörmästare, Finspång	1897	44
OLSSON, KARL-GUSTAF, Kontorist, Vänersborg	1912	60
OLSSON, KNUT, Frisörmästare, Vänersborg	1904	58
OLSSON, SVEN, Bilinstruktör, Vänersborg	1919	51
OLSSON, TORVALD, Kapten, Uddevalla	1915	55
PALMSTRÖM, HERBERT, Cementarbetare, Vänersborg	1902	53
PALMSTRÖM, NILS, Fabrikör, Vänersborg	1910	52
PAULSSON, ELMER, Musiker, Vänersborg	1909	54
PERSSON, AXEL, Montör, Vänersborg	1910	57
PEHRSSON, HJALMAR, fd. Överlärare, Mora-Noret	1881 (07)	52
PEHRSSON, SVEN, Konsul, Uddevalla	1910	55
*PETRÉ, ERNST, Redaktör, Vänersborg	1897	24
PETERSON, ARNE, Telearbetare, Vänersborg	1917	57
PETERSON, ARVID, Montör, Vänersborg	1897	57
PETTERSSON, AXEL, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1898	49
*PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, Vänersborg, <i>gillets</i> <i>kassafogde</i>	1901	16
PETTERSSON, KARL, Poliskommissarie, Lidköping	1902	55
PETTERSSON, OSCAR, Ingeniör, Göteborg	1914	59
POUNCETTE, ERIC, Kassör, Kumla	1904	52
POUSETTE, CARL ERIC, Godsägare, Vinninga	1914	51
PÄRUD, NILS, Byråsekreterare, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1923	52
PÄRUD, PAUL, fd. Fångvårdstjänsteman, Vänersborg	1896	54
RAHM, HARRY, Sjukvårdare, Vänersborg	1914	55
*RAHM, HJALMAR, Bankdirektör, Alingsås	1900	20
*RAHNE, KARL, fd. Folkskollärare, Trollhättan	1883	35
RAPP, HÅKAN, Köpman, Vänersborg	1933	60
RAPP, NILS, Frisörmästare, Vänersborg	1913	51
*REYNOLDS, ALDOR, fd. Köpman, Vänersborg	1888	31
ROBERTSSON, FOLKE, Yrkeslärare, Vänersborg	1908	54
ROLANDER, GUNNAR, Faktor, Vänersborg	1909	46

ROSÉN, GUNNAR, Ingeniör, Vänersborg	1923	55
ROSLIN, GEORG, Skolvaktmästare, Vänersborg	1907	41
*ROSLIN, HENRY, Köpman, Borås	1906	31
ROSLIND, GUNNAR, Optikermästare, Vänersborg	1916	57
ROSLIND, LARS-GÖRAN, Studerande, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1946	58
ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Optiker, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1940	58
RUTGERSSON, CHARLES, Förman, Vänersborg	1903	43
RYDING, ÅKE, Målaremästare, Vänersborg	1920	53
*RÖTTLE, HJALMAR C:SON, Direktör, Bromma, <i>ständig medlem</i>	1877	30
*SAHLIN, ANDERS, fd. Bokbindarmästare, Vänersborg	1881	36
*SAHLIN, ERIK, Landsfogde, Umeå	1909	34
SAHLIN, PER-ANDERS, Studerande, Vänersborg	1945	50
*SAHLIN, STEN, Bokbindarmästare, Vänersborg, <i>ersättare i gillet</i> <i>styrelse</i>	1913	36
*SANDBERG, AXEL, fd. Målarästare, Vänersborg †	1886	30
*SANDBERG, NILS, Förste bibliotekarie, Göteborg	1911	34
*SANDBERG, WILHELM, fd. Brevbärare, Vänersborg	1881	18
*af SANDEBERG, FREDRIK, Kammarherre, Uppsala, <i>innehavare av gillet</i> <i>medalj (1955)</i> †	1884	05
SANDGREN, EGON, Elektriker, Göteborg	1913	55
SJÖÖ, ANDERS (SVENSSON), Brevbärare, Vänersborg	1914	42
SJÖGREN, JOSEF, fd. Läroverksadjunkt, Vänersborg	1880	49
SJÖLING, LARS-GÖSTA, Köpman, Vänersborg	1926	52
SJÖSTAD, OLOF, Elektriker, Vänersborg	1933	52
*SJÖSTAD, RAGNAR, Elinstallatör, Vänersborg	1896	30
SJÖSTRAND, ERNST, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	58
*SJÖSTRÖM, GUSTAF, Köpman, Vänersborg	1900	30
SKAGSTEDT, MELKER, Byggnadskamrer, Stockholm	1914	45
SKOOGH, LARS-OLOF, Järnvägstjänsteman, Vänersborg	1925	58
SKOGH, PER, Målare, Vänersborg	1908	44
*SCHRÖDER, KARL GUSTAF, Provinsialläkare, Tanumshede ..	1897	28
*SKÄRBERG, OSCAR, Korrespondent, Trollhättan	1896	24
SKÖLDEBORG, HARALD, Möbelsnickare, Vänersborg †	1896	55
SCHÖNDELL, BENGT, Ingeniör, Uddevalla	1923	57
SOHLBERG, ALLAN, Köpman, Vänersborg	1918	50
STENBERG, BROR, Kyrkogårdsarbetare, Vänersborg	1904	59
*STENSTRÖM, LARS, Förste landskanslist, Vänersborg	1905	30
STERNER, NILS, Apotekare, Hohög	1922	41
STERNER, SVEN-AXEL, Förste landskanslist, Vänersborg	1923	47
STRÖM, GÖSTA, Konditor, Hedemora	1908	55
STRÖM, HILDING, Direktör, Vänersborg †	1897	47
SUNDBORG, OLOF, fd. Direktör, Bromma	1894	43

*SUNDELIUS, GOTTFRID, Köpman, Vänersborg	1890	19
*SUNDELIUS, KJELL, Ombudsman, Vänersborg	1908	30
*SUNDELIUS, OSKAR, 1:e Poliskonstapel, Vänersborg	1901	30
SUNNERDAHL, OLOF, Fastighetsskötare, Västra Tunhem	1909	51
SUNNERDAHL, VILGOT, 1:e Mätare, Vänersborg	1908	51
SWAHN, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1909	55
SVANBERG, NILS, Förman, Vänersborg	1909	54
SVANBERG, SVEN OLOF, Målare, Vänersborg	1918	55
*SWEDBERG, CARL AUGUST, Direktör, Göteborg	1873	19
SVENSSON, ALF, Kamrer, Vänersborg	1923	48
SVENSSON, ARNE, Elinstallatör, Vänersborg	1916	43
SVENSSON, GUSTAF ADOLF, fd. Köpman, Trollhättan	1881	42
SVENSSON, GÖSTA, Överingeniör, Göteborg	1912	42
*SVENSSON, KNUT, fd. Stadsförman, Vänersborg	1896	36
*SVENSSON, LARS, Dövlärare, Vänersborg	1910	36
SVARD, AXEL, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1896	44
*SVARD, GUSTAF, Verkmästare, Stockholm	1895	37
SVARD, IVAR, Köpman, Trollhättan	1916	55
*SVARD, TAGE, Avdelningschef, Farsta	1910	35
SVARD, YNGVE, Eldare, Vänersborg	1916	42
*von SYDOW, DANIEL, Kapten, Roslags-Näsby	1909	30
*von SYDOW, FREDRIK, Advokat, Göteborg	1896	20
*von SYDOW, GERHARD, Överdirektör, Vällingby	1899	26
von SYDOW, CHRISTIAN, Direktör, Norrköping	1899	45
SYLWAN, GUNNAR, Lektor, Hälsingborg	1902	49
SAFSTRÖM, PER-OLOF, Ingeniör, Norrköping	1924	42
SÖDERLUND, GUSTAV, Charkuterist, Vänersborg	1901	51
SÖDERSTRÖM, BERTIL, Fastighetsförvaltare, Vänersborg	1902	49
TAUBE, EDVARD, Greve, Ombudsman, Göteborg	1916	46
*TAUBE, FREDRIK, Greve, Kommendörkapten, Lidingö	1909	35
TENG, AXEL, Charkuterist, Vänersborg	1913	61
TENGELIN, CARL, Tillskärare, Karlsborg	1916	53
THEODORSSON, MELKER, Ingeniör, Karlstad	1909 (30)	54
THERNQUIST, KJELL, Landskanslist, Vänersborg	1939	50
*THERNQUIST, OLE, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg	1911	30
*THERNQUIST, TUVE, Textilingeniör, Borås	1899	19
TIBBLIN, ARNE, Brevbärare, Vänersborg	1925	51
TIBBLIN, BERT, Reklamteknare, Surte	1930	61
*TIBBLIN, HUGO, Konditor, Vänersborg	1897	34
TIBBLIN, LENNART, Kontorist, Vänersborg	1935	61
TIDSTRAND, ERIK, Kakelugnsmakare, Vänersborg	1907	53
TILLBJÖRN, HARRY, Köpman, Vänersborg	1915	59
THIMGREN, HALDOR, Direktör, Hägersten	1904	54
*THOMSON, YNGVE, fd. Sparbankskassör, Vänersborg	1898	28
TRADEGÅRD, ERIC, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg	1899	43

TRÄDEGÅRD, JAN-ERIC, Handelsbiträde, Vänersborg	1937	52
*TULLBERG, INGE, Avdelningschef, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1905	18
THUNBERG, EINAR, Bankvaktmästare, Vänersborg	1901	53
THUNBERG, GUNNAR, Föreståndare, Vänersborg	1922	55
THUNBERG, HJALMAR, Skofabriksarbetare, Vänersborg	1906	42
THUNBLAD, ARNE, Köpman, Vänersborg	1915	55
*TUNQVIST, TORSTEN, Gymnastikdirektör, Bromma	1907	29
THUNSTRÖM, SVEN, Lasarettsoverläkare, Vänersborg	1898	60
*TÖSSBERG, ERIK, fd. Slöjdlärare, Vänersborg	1880	29
ULLGREN, CARL-OLOF, Ingeniör, Borås	1910	59
ULLGREN, SVEN-OLOF, Studerande, Borås	1943	59
WAHLIN, CARL-VIKING, Handlande, Vänersborg	1932	51
WAHLQVIST, ÅKE, Polisassistent, Vänersborg	1904	41
WALL, FRITIOF, Murare, Vänersborg	1912	53
*WALLSTRÖM, ERNST, fd. Posttjänsteman, Göteborg	1892	16
WASSENUS, GUSTAF, Verkmästare, Vänersborg	1907	54
WASSENUS, KENNETH, Studerande, Vänersborg	1941	55
WASSENUS, CURT, 1:e Polis Konstapel, Vänersborg	1908	55
WEDELFORS, GUNNAR, Civilingenjör, Göteborg	1904	53
WEINSTOCK, ERLING, Försäljningschef, Lidingö	1916	42
WEINSTOCK, WILLIAM, Redaktör, Leksand	1908	42
*WELANDER, GUSTAF, fd. Banktjänsteman, Vänersborg	1891	26
WELANDER, GÖSTA, Tingsnotarie, Örebro	1935	61
WELANDER, STEN, Landsfiskalsaspirant, Vänersborg	1939	61
WENNBERG, JOHN, Kommunalarbetare, Vänersborg	1907	55
WENNBERG, LARS, Bokhandelsmedhjälpare, Vänersborg	1931	46
WERNER, ARNE, Lasarettsvaktmästare, Vänersborg	1912	58
WERNER, BENGT, Ingeniör, Vänersborg	1925	60
*WERNER, ERIK, fd. Boktryckare, Vänersborg †	1881	34
*WERNER, OLOV, Handelsföreståndare, Trollhättan	1909	32
WERNER, TORSTEN, Fångvårdstjänsteman, Vänersborg	1908	54
VESSBY, ENAR, Svetsare, Vänersborg	1939	52
VESSBY, SIGVARD, Linjearbetare, Vänersborg	1917	52
*WEST, JOHN, fd. Läroverksadjunkt, Göteborg	1892	30
WESTERBOM, KLAS, fd. Byggnadsarbetare, Vänersborg	1885	54
WESTERLUND, AXEL, 1:e Hälsovårdsinspektör, Vänersborg	1901	55
WESTERLUND, EINAR, Exekutor, Vänersborg	1913	46
WESTERLUND, KARL-ERIK, Stabsredaktör, Näsbypark	1910	40
WESTERLUND, SVEN, Häradsarkivare, Linköping	1912	38
*WESTHALL, BO, Förste rådman, Vänersborg	1905	34
*WESTHALL, CURT, Länsassessor, Halmstad	1908	36
WETTERLUNDH, SIXTEN, Konditor, Trollhättan	1905	55
*WETTERLUNDH, SUNE, Direktör, Malmö	1904	28
*WIBOM, TOR, fd. Major, Stockholm, <i>innehavare av gilletts medalj</i> (1955)	1885	06

WIDQVIST, LARS-OLOF, Gymnastiklärare, Vänersborg	1919	58
*WIJKSTRÖM, ERNST, fd. Tygförvaltare, Vänersborg	1889	37
WIKNER, KARL-WILHELM, Prakt. läkare, Kumla	1903	59
*WIKSTRÖM, HELGE, Kapten, Stockholm	1894	28
WIKSTRÖM, CARL-HELGE, Ekonomichef, Järnbrott	1923	46
WILHELMSSON, BERTIL, Radiomontör, Enskede	1924	51
*WILHELMSSON, CARL, fd. Gasverksarbetare, Vänersborg	1889	35
WREDBERG, BIRGER, Frisörmästare, Vänersborg	1896	43
VÄNERHALL, RAGNAR, Bitr. länsrevisor, Vänersborg	1919	54
WÄRNE, ALBIN, fd. Folkskollärare, Vänersborg	1890	49
WÄRNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan	1928	53
ZETTERBERG, THORSTEN, Köpman, Vänersborg	1913	58
ÅBERG, BERTIL, Brukstjänsteman, Vargön	1900	55
ÅBERG, FOLKE, Lagerchef, Vänersborg	1920	55
ÅBERG, SVEN OLOF, Tjänsteman, Vänersborg	1923	61
ÅKESSON, NILS ERIK, Kapten, Solna	1922	46
*ÄSTRÖM, FJALAR, fd. Ombudsman, Vänersborg	1893	33
ÄSTRÖM, HELGE, Poliskommissarie, Vänersborg	1902	42
ÖBERG, ERIK, Komminister, Alingsås	1913	60

* = innehavare av gillrets 25-årstecken.

Antal medlemmar under året: 613.

Tillkomna under år 1962:

BIEL, GUNNAR, Sjukgymnast, Upper Darby, (U. S. A.)	1901 (24)	62
EDHOLMER, GUNNAR, Kapten, Vänersborg	1900	62
SANDSTEDT, GUSTAF ADOLF, Komminister, Vänersborg	1909	62

Styrelsen är tacksam för uppgift å personer, som böra kallas till medlemmar av gillet. Dylika uppgifter samt meddelanden om adressförändringar torde benäget insändas till gillet kassafogde.

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1962.

Styrelse.

HJORTH, GUNNAR, Landskamrerare, *Förste ålderman* 1954 (1933).
FOCK, BROR, fd. Sparbankskassör, *Andre ålderman* 1954 (1936).
HALLBERG, KURT, fd. Drätselkontorist, *Bisittare* 1960 (1944).
KARLSON, VALTER, Handlande, *Bisittare* 1949.
GULZ, THORSTEN, Driftschef, *Gilleskrivare* 1957 (1954).
PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, *Kassafojde* 1960.
SAHLIN, STEN, Bokbindarmästare, *Bisittare* 1962.

LIND, SVEN, Disponent, *Ersättare* 1960.
THERNQVIST, OLE, Handelsträdgårdsmästare, *Ersättare* 1962.

Beredningsnämnd.

GILLESKRIVAREN.
SAHLIN, STEN, Bokbindarmästare.
KARLSON, VALTER, Handlande, *Gillevärd*.
THERNQVIST, OLE, Handelsträdgårdsmästare.
LIND, SVEN, Disponent.
LINDQVIST, SVEN, Stadskassör.
ANDERSSON, ERIC, Expeditionsvakt.

Årsskriftsnämnd.

HJORTH, GUNNAR, Landskamrerare.
HEDÉN, ALLAN, Stadskanslist.
PÄRUD, NILS, Byråsekreterare.
SANDBERG, NILS, Förste bibliotekarie.
JOHANSSON, STURE, Redaktör.

Räkenskapsgranskare.

ANDERSSON, LENNART, Läderhandlare.
ANDERSSON, GÖSTA, Sjukhusintendent.

ANDERSSON, KARL-ERIK, Sparbankskamrer, *Ersättare*.

STIFTELSEN VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES ÅLDERDOMSHEM 1962.

Styrelse.

HJORTH, GUNNAR, Landskamrerare, *Ordförande* 1954 (1933).
FOCK, BROR, fd. Sparbankskassör, *Vice ordförande* 1954 (1936).
HALLBERG, KURT, fd. Drätselkontorist, *Ledamot*, 1960 (1944).
KARLSON, VALTER, Handlande, *Fastighetsförvaltare* 1949.
GULZ, THORSTEN, Driftschef, *Sekreterare* 1957 (1954).
PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, *Kassör* 1960.
SAHLIN, STEN, Bokbindarmästare, *Ledamot* 1962.

LIND, SVEN, Disponent, *Suppleant* 1960.
THERNQVIST, OLE, Handelsträdgårdsmästare, *Suppleant* 1962.

Revisorer.

ANDERSSON, LENNART, Läderhandlare.
ANDERSSON, GÖSTA, Sjukhusintendent.

ANDERSSON, KARL-ERIK, Sparbankskamrer, *Suppleant*.

(Årtalet inom parentes anger tiden för första inträde i styrelsen.)

Vänersborgs Döttrars Gille 1961.

Styrelse.

SELNERT, MAUD, Fru, *Första åldermor.*
LIND-NILSSON, GERD, Fru, *Andra åldermor.*
SVÄRD, AGNES, Fru, *Första gilleskrivare.*
HANSSON, ELLEN, Fru, *Andra gilleskrivare.*
FORSELL, GUNHILD, Fru, *Kassafogde.*
ENGQVIST, ELSA, Fru, *Gillevärdinna.*
LJUNGGREN, GRETA, Fru, *Gillevärdinna.*
DINNETZ, ANNA, Fröken, *Gillevärdinna.*
NORDGREN, ASTRID, Fru, *Gillevärdinna.*

AHLIN, ANNA-LISA, Fru, *Ersättare.*
TENG, KAISA, Fru, *Ersättare.*

Beredningsnämnd.

HEDÉN, ADA, Fru.
ÖBERG, ALVA, Fru.
ROSLIND, GUNHILD, Fru.
HEDBERG, INGER, Fru.
PETRÉ-STROM, INGRID, Fru.

JACOBSSON, LISA, Fröken, *Ersättare.*
OLSSON, INGRID, Fru, *Ersättare.*

Arkivarie.

TIDSTRAND, ELIN, Fru.

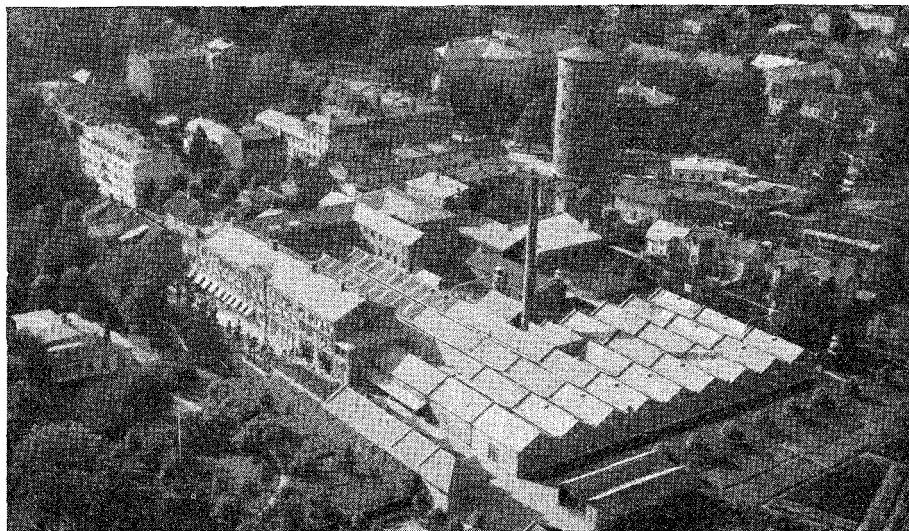
Siffergranskare.

SÄRNER, RUTH, Fru.
GULZ, GRETA, Fru.

ZACKRISSON, ELSA, Fru, *Ersättare.*

Gillet har 280 medlemmar, varav 6 ständiga.

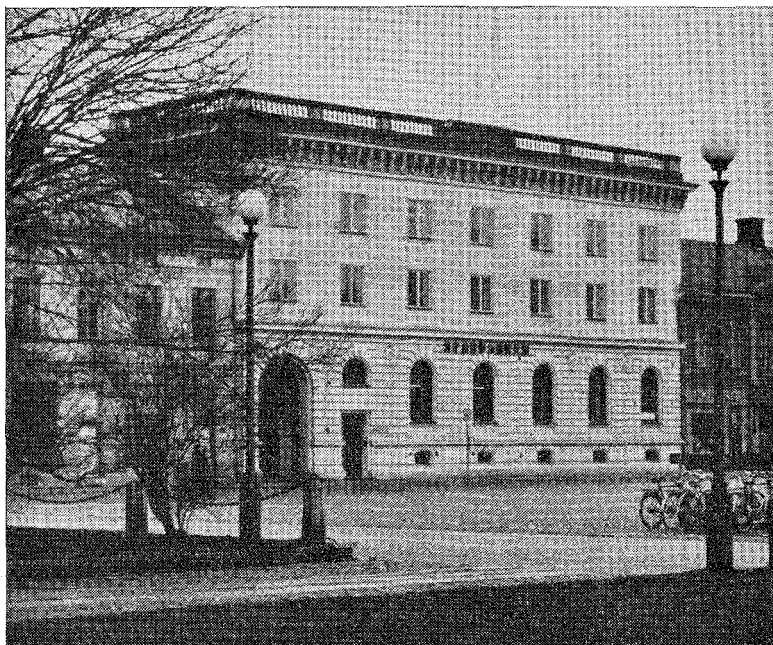
Gynna årsskriftens annonsörer!

AKTIEBOLAGET
A. F. CARLSSONS SKOFABRIK
VÄNERSBORG

Grundad 1860

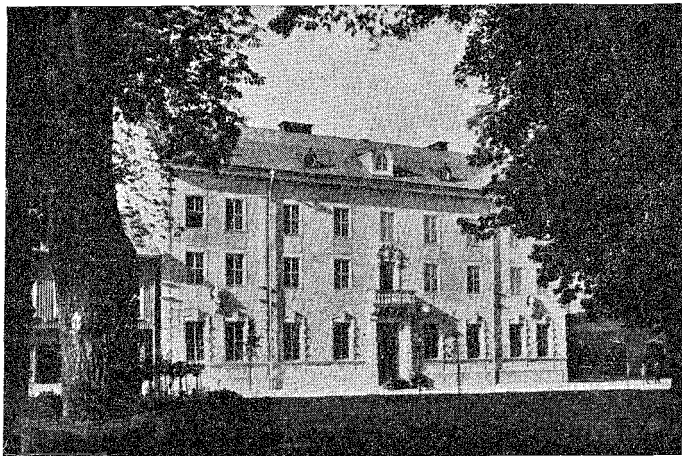

SPARBANKEN I VÄNERSBORG

GRUNDAD ÅR 1822

===== En av =====
landets äldsta sparbanks

Insatta medel omkring	Kr. 100.000.000:—
Reserverade medel	„ 2.682.000:—

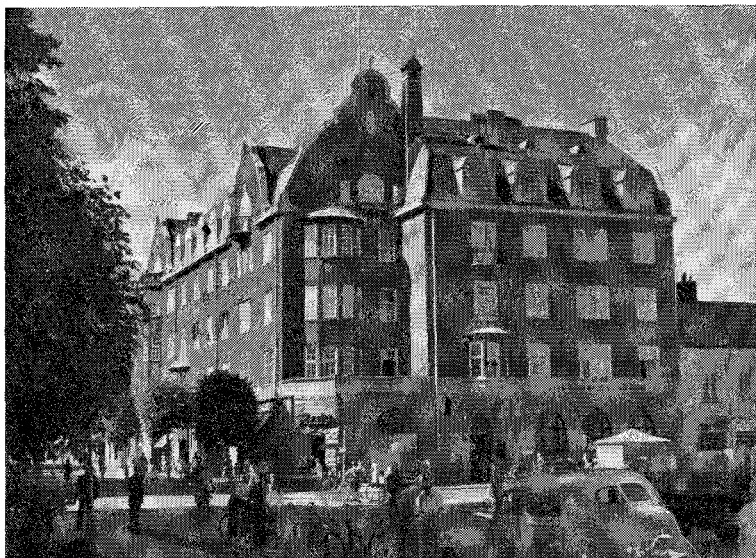

Välkomna till

SVENSKA HANDELSBANKEN

banken för hela folket

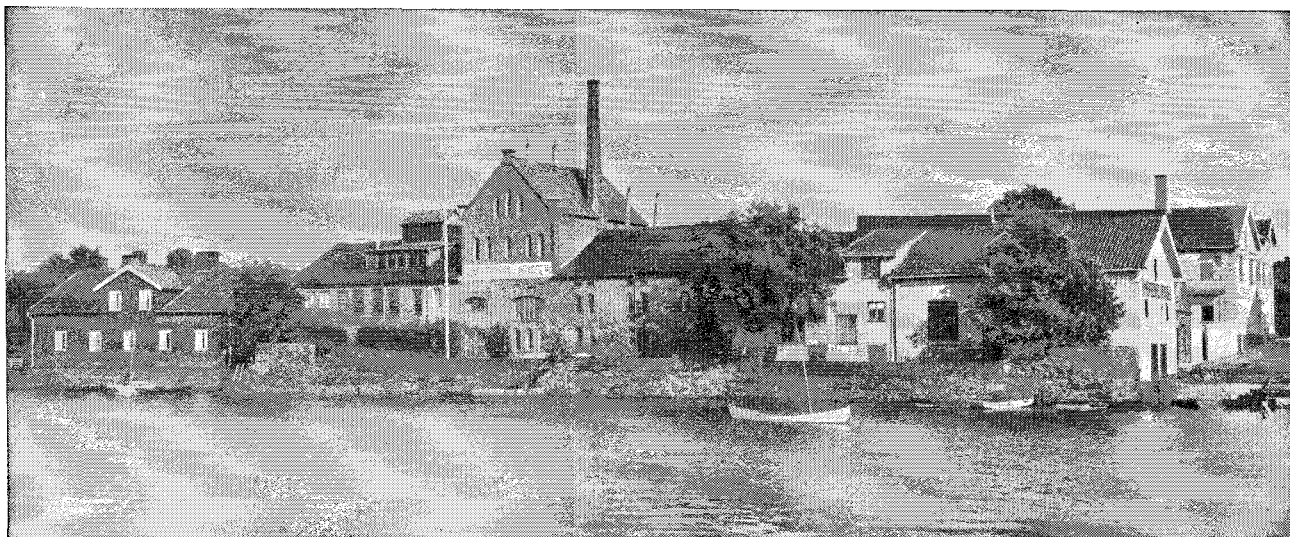

SVERIGES KREDITBANK

VÄNERSBORG

erbjuder Eder sina tjänster

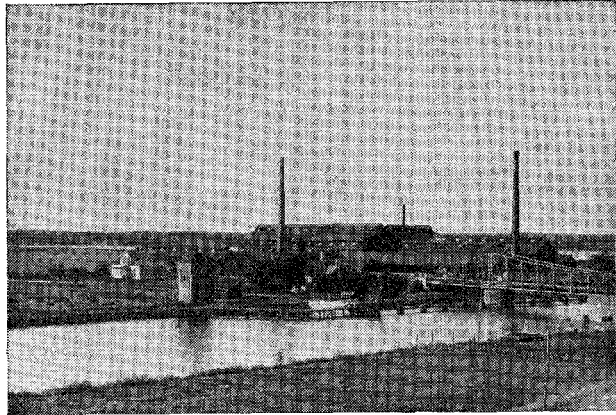

VÄNERSBORGS BRYGGERI

Grundlagt 1852

Ägare: AB Pripp & Lyckholm, Göteborg

Nederlag av MALT- och LÄSKEDRYCKER

A.-B. Nabbensbergs Tegelbruk

Vänersborg

Tel. 100 05

Granström & Söner A.-B.

BIL- & MEK. VERKSTAD

Kronogatan 3

Telefon 121 80 (växel)

Auktoriserad återförsäljare av

SCANIA-VABIS

WILLYS-OVERLAND

VOLKSWAGEN

RÖRLÄGGERI

Residensgatan 25

Telefon 124 98

Utför värme-

och sanitäranläggningar

Oljeinstallationer

Medlem av Rörledningsfirmornas

Riksorganisation

Välj

General Motors bilar

OPEL

CHEVROLET

BEDFORD

KVALITETSPRODUKTER

BRÖDERNA KARLGE AB.

Vänersborg

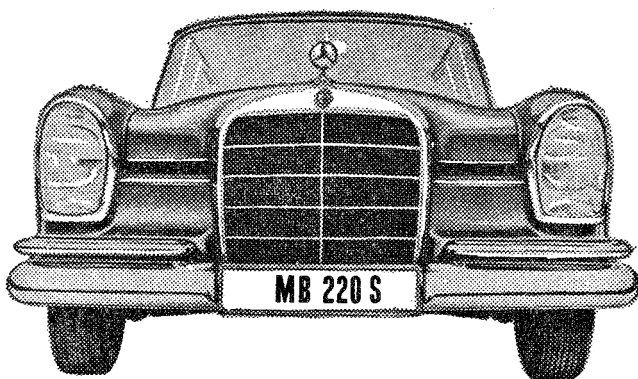
Tel. 120 75

Trollhättan

Tel. 154 01

165 01

MERCEDES BENZ

En vagn med tradition...

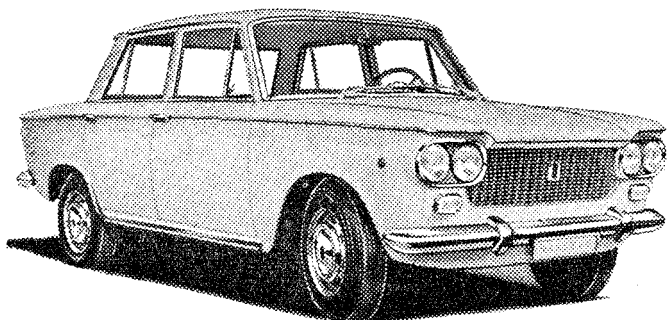
Vilken Mercedes-Benz modell Ni än väljer kommer Ni att uppleva samma tjugande känsla som Mercedes-ägare runt om i världen känner för sin vagn: Glädjen över kvalitet och exakt precision, utsökt sadelmakeriarbete i hantverksklass, diskret, representativ elegans och trygghetskänslan att i varje situation helt kunna lita på sin vagn. Mercedes-Benz är, kort sagt, vagnen för Er som fordrar något utöver de vanliga...

I Vänersborg Bil-Aktiebolag

Tel. 120 60 - Östra Vägen 8

MERCEDES BENZ

NYA

FIAT

Juventus

● 4-dörrars, 5-sitsig familjevagn ● goda utrymmen, lyxutrustning ● 72 eller 80 hk motor ● toppfart över 140 resp. 150 km/tim. ● skivbromsar fram, säkerhetsinredning ● rostskyddad enligt ML-metoden ● en toppvagn från ett världsföretag, oslagbar även när det gäller priset

FIAT WULF

— BRA BILAR, GOD SERVICE

WULF & Co. AKTIEBOLAG — VÄNERSBORG

A. Joh. Larssons Maskinaffär

Vänersborg

Försäljer

FIAT

och

PEUGOT

Ingen rök utan eld

Ingen eld utan försäkring

i

ÄLVSBORGS LÄNS BRANDSTODSBOLAG

Vallgatan 19 A

VÄNERSBORG

Tel. 138 45

När det gäller

Eldningsolja

*vänd Eder med förtroende till
våra representanter:*

Sjöström & Co Vänersborg AB

Tel. 102 54 - 132 54

Harry Falk A.-B.

Tel. 103 19

Leveranser från egna tankanläggningar i Vänersborg

OLJEVÄRME

===== VÄNERSBORG =====

Tel. 122 36

Tel. 125 32

Eldningsoljor

Grus

Caterpillar

Harry Dafgårds

Charkuteriaffär

KOTT, FLÄSK,
CHARKUTERIVAROR

egna tillverkningar

ALLT I VILT och DJUPFRYST
KONSERVER och GRÖNSAKER

REKOMMENDERAS

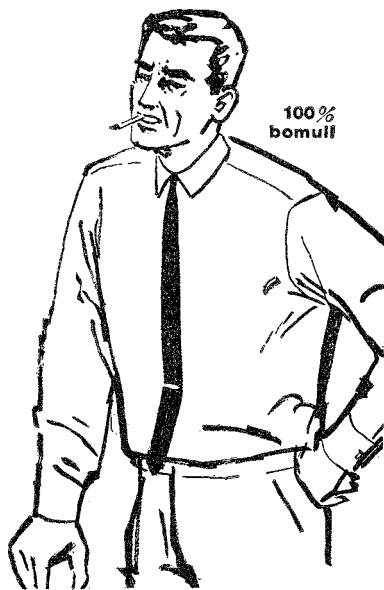
Kungsgatan 1

Tel. 101 03 — 122 53

äntligen en bomulls-
skjorta som inte
behöver strykas

cottonova

Nu har den kommit — den nya bomullsskjortan i sensationsmaterial Cottonova. Cottonova kan tvättas för hand eller i maskin och torkas direkt på galje. Skjortan stryker sig själv medan den torkar. Cottonova är precis lika lättskött under skjortans hela livslängd. Har Ni väntat på en bomullsskjorta, som är lika lättskött som en syntetisk, så välj Cottonova i kvalitetstestad 100 % bomull.

**kokbar — men också
lätt att snabbtvätta
i tvättstället**

Fråga efter Cottonova

Design Merkur

NYA *Beklädnadsaffären*
VÄNERSBORG AB

Tel. linjevälj. 10330 - 11730

JUNIORAFFÄREN, Edsgatan 18, tel. 10677

Rydings

Måleriaffär AB

VERKSTAD:

Residensgatan 33

Telefon 131 25

BOSTAD:

Edsgatan 65

Telefon 115 96

Utför allt inom yrket

HUVUDAFFÄR:

Sundsgatan 13, Vänersborg

Tel. 107 41, 107 42

FILIALER:

Skansgatan 7

Tel. 102 45

Hedmansgatan 2

Tel. 141 80

CHARKUTERIFABRIK:

Fredriksbergsgatan

Tel. 125 90

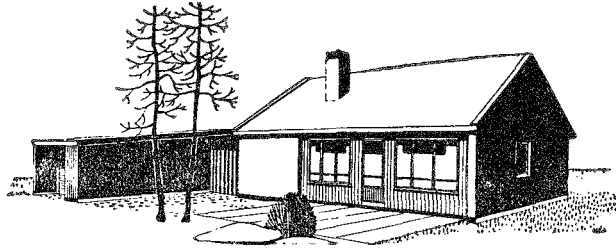
Egna tillverkningar av Kvalitetsvaror

Nordfeldts

KONDITORI

———— Tel. 101 10 och 109 15 ————

MYRESJÖ-HUS.

Sedan mera än 20 år bland de
ledande företagen i branschen.

Distriktskontor Storgatan 26, tel. 118 17.

Distriktschef Nils Haglind, bostadstel. 149 17.

Stadshotellet
Vänersborg

Rekommenderas!

Bar _____

INTIM

KUNGSGATAN 25

Tel. 100 17

Innehavare:

ÖSTEN JOHANSSON

Gör som jag...

prenumerera på ELA och Ni får inte bara väl bevakade
ortsnyheter utan även kulturartiklar, husmors- och fa-
miljesidor, förströelseläsning, idrott och mycket annat —
allt utmärkt redigerat.

Ni kommer också att trivas med

ELFSBORGS LÄNS ANNONSBLAD

— *landets största varannandagstidning.*

SE BÄTTRE

med våra glasögon

HÖR BÄTTRE

med våra hörglasögon

*Kvalitetsvaror och god service får Ni alltid
hos*

Roslinds Optik

Specialoptiker

Edsgatan 16

Vänersborg

tel. 142 84

Kvalitetsvaror

i LÄDER och PARFYM

Väska

Roslinds Hörna

Vänersborg

tel. affär 113 88

tel. kontor 103 83

LUNDINS RADIO OCH TV

Edsgatan 6

Tel. 105 43

**Allt i Radio, TV, Musik, Grammofoner
och Service**

Högtalaranläggningar uthyras

Gillebrodern

ekiperar sig bäst hos

Lundborgs

VÄNERSBORGS GLASMÄSTERI

(Hellman & C:o)

Affär:

Edsgatan 10, Tel. 101 28

Verkstad och lager:

Vassbotten, Tel. ankn.

Fönsterglas, Ornament- och Råglas, Spegelglas,

Butiksrutor, Bilglas, Fönsterkitt m. m.

Glasmästeri, Glasning av nybyggnader m. m.

Glassliperi

Inramningar, Ramlist, Ovals ramar,

Fotografiramar, Speglar, Tavlor, Oljemålningar,

Konst, Hantverk, Presentartiklar.

TRYCK- saker

för hemmet
föreningen eller affären
levereras av oss
snabbt
och välgjort

Petrés Tryckeri

Söderg. 3 Tfn. 139 40 (vx)

Böhmers Eft.

Bosättningsmagasin

Vänersborg

Tel. 102 53

R e k o m m e n d e r a s

A.-B. Vänersborgs
Järnhandel

Tel. 100 82 — 102 87

En välsorterad järnhandel

SJÖSTRÖM & C:o

VÄNERSBORG AB

VASSBOTTEN, VÄNERSBORG

Tel. 102 54, 132 54

Försäljer: Ved, kol, koks, antracit,
Esso eldningsoljor.

Uppköper: Hästtagel, kotagel, Systembolagets
flaskor, vax, stickylle, lump, säck-
lump.

Uppköper och försäljer: skrot och metaller.

Kläderna för Kvinnan

HEGARDTS

har det

Edsgatan 13

VÄNERSBORG

Tel. 102 20
132 20

Allt för modern inredning

Vänersborgs Färg- & Kemikalieaffär

Edsgatan 17

Inneh. Åke Nyström

Tel. 102 99

*rekommenderar sig
med allt vad till
branschen hör*

Sjöstads Elektriska

Edsgatan 35

VÄNERSBORG

Tel. 110 66

Utför: Alla slag av el. installationer

**Försäljer: El. materiel, armatur, kylskåp,
dammsugare m. m.**

Thernquists Blomsterhandel

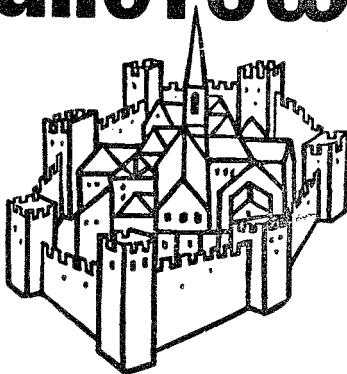
Säg det med Blommor!

EDSGATAN 21

TELEFON 136 73 — 100 63

allt i ett är den moderna form av allsidigt försäkringsskydd som Ansvar erbjuder sina försäkringstagare. Ansvars allt i ett — försäkring för hemmet innebär att vi samlat en rad önskvärda och nödvändiga försäkringar i ett enda försäkringsbrev. Allt i ett för hemmet ger ersättning för skador på personligt lösöre vid brand, vattenutströmning, inbrott och under resa. Dessutom ingår privat skadeståndsförsäkring för hela familjen jämte olycksfall och polioförsäkring för maka och barn. Det finns allt i ett försäkring för hemmet, villan, sportstugan, fastigheten, affären, lantbruket etc.

allt i ett

ANSVAR

försäkringsbolag för helnyktra

Kontor: Drottninggatan 12, Tel. 11900 G. Håkansson

I centrum av "LILLA PARIS" finner Ni de
välkända damernas affär.

Specialaffären för
Dam- och Tonårskläder,
Klänningstyger
och Gardiner

Ragnar Nilsson

Tel. 10494

Vänersborg

Edsgatan 21

Målerifirman

ALLAN SVANBERG

VÄNERSBORG

Rekommenderas!

Tel. Verkstad 144 46

Bostad 105 42

Andersson, Larsson & Co Aktiebolag

VÄNERSBORG — Telefon 106 69, 112 69

TRÄVAROR

Byggnadsmaterial

Papp, Spik, Masonite m. m.

HYVLERI

Snickerifabrik

för byggnadsändamål

Eldningsoljor

Kol Koks

Gåvor av värde

finner Ni hos oss.

Vår utsökta sortering i

Guld- och Silverarbeten samt Matsilver

ger Er tillfälle välja en värdefull

och uppskattad gåva.

Vänerns Guldsmidsaffär

.....
Edsgatan 18 VÄNERSBORG Tel. 102 26

Vänerns Nya Bleck- & Plåtslageri

Taktäckning och allt vad till yrket hör

Lilla Vassbotten, Vänerns

Telefon 109 96

Mäklarfirman

KJELL SUNDELIUS

FÖRMEDLAR köp och försäljning av Affärsrörelser,
Fastigheter och Egendomar.

VERKSTÄLLER: Auktioner, Boutredningar m. fl. uppdrag.

UPPRÄTTAR: Firmaanmälningar, Testamenten, Äkten-
skapsförord m. m.

Ombud för Städernas Försäkringsbolag

Telefon 100 90

Drottninggatan 40, Vänersborg

VÄNERSBORGS MÅLERIAFFÄR

Verkstad Sundsgatan 7

Tel. 103 41 — 112 25

Vi utför under ansvar alla slag av

MÅLNINGSARBETEN

Nybyggnader Reparationer
Skylt- och Möbelmålning

Försäljer:

OLJOR, FÄRGER, LACKER, PLASTFÄRGER
m. m.

Ämnar Ni köpa eller sälja

Fastigheter, Affärsrörelser eller Egendomar
Vänd Eder med förtroende till

Affärsförmedlingen

Sven B. Randhem

Vallgatan 15 A, Vänersborg

Tel. 107 74

Av Handelskammaren auktoriserad fastighetsmäklare

Förrättar Auktioner, Boutredningar m. m.

B. ERLANDSSONS

— Rörledningsfirma —

R. R. medlem

Tel. 110 85

A. SJÖDÉN

Byggnadsfirma

Fredriksbergsgatan 9 a

VÄNERSBORG

Tel. 116 47

- Ny- och ombyggnader
- Reparationer
- Värderingar

SAHLINS BOKBINDERI

(etablerat 1860)

Parti- och privatbokbinderi

Sandmarksgatan 16 B

Tel. 108 21

VÄNERSBORG

UNIVERSAL

Basaravdelning Vänersborg

Kontor och utställning: Belfragegatan 17

Tel.: 134 61, 128 50, 148 50, 106 94

*Ledande firma inom branschen — Allt för fest-
arrangörer — Leveranser till alla folkparker över
hela landet — Fullständig service för Barnens Dag
och liknande festligheter med bl. a. försäljningskiosker
i alpstugemodell, dekorerade i trevliga färger*

Alla slag av festtillbehör

Låneservice

Artistförmedling

Ring eller gör oss ett besök!

Rekvirera vår basarkatalog!

Säj bara

Yngves
om radion krånglar —
det räcker

Yngves Radio- o. TV

Edsgatan 20

Tel. 135 34

Trycksaker med Stil

BOKTRYCK
BROSCHYRER
KATALOGER
REKLAM
FOLDERS
BLANKETTER

C W Carlssons Eftr Boktryckeri

Kyrkogatan 21

Tel. 102 51

GeTe-LIVS

SUNDSGATAN 15 — TEL. 105 67

Specialitéer:

KAFFE — OST — DELIKATESSER — MARGARIN

av högsta kvalité i lös vikt

GeTe-FRUKT

EDSGATAN 15 — TEL. 104 72

— **Specialisten på frukt** —

Alla dagsaktuella

FRUKTER — KONSERVER — FRUKTKONSERVER

En säker väg till den egna bostaden går genom HSB. Ordna Ert medlemskap redan i dag. Ju tidigare Ni går in som medlem och påbörjar insats-sparandet, desto större chanser har Ni att välja just den bostad som passar Er. Ni får lägenhet i turordning och med den kooperativa bostadsrättens alla fördelar med medinflytande och kontroll över boendekostnaden.

När det gäller bostaden — tala med

HSB VÄNERSBORG

Östra vägen 4, Vänersborg, tel. 117 93.

Kvalitetstrycksaker

Bergs Tryckeri

VÄNERSBORGS BOKTRYCKERI

Telefon 100 02, 133 02

KARNEUS & C:o

AKTIEBOLAG

Residensgatan 40

Vänersborg

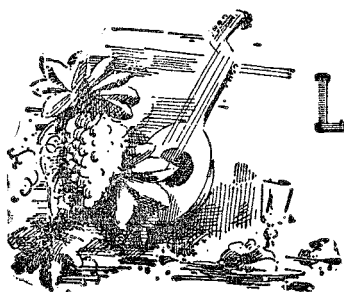
Telefoner: 105 83 – 111 81

ERICSSONS BRÖD

VÄNERSBORG

Rekommenderas!

Tel. 102 82

Restaurant
LILLA PARIS

Stället där gästerna trivs!

Tel. 102 58 Vänersborg

Kungsgatan 3

JOHANSON & PETERSSON

103 57

VÄNERSBORG

103 20

Lager: Östra Landsvägen, tel. 126 14

SNICKERIFABRIK

Specialité: **KÖKSINREDEN**

TRÄVAROR - BYGGNADSMATERIAL

PARKETTGOLV. Ensamförsäljare för **TESTA-FÖNSTER**

Thure Carlssons Cykelaffär

EDSGATAN 37 — TEL. 117 24

Scooter: VESPA - N. S. U.

Mopeder: APOLLO - N. S. U. - CRESCENT

Cyklar: APOLLO - CRESCENT

SPORTARTIKLAR

FISKREDSKAP

Körkorts- och Trafikkortsutbildning

erhålles snabbt och med modern
undervisningsmateriel vid

AHLINS BILSKOLA

Drottninggatan 16 — VÄNERSBORG

Tel. Kontoret 117 35

Tel. Bostaden 107 35

Clarholm & Bergman AB

Vänersborg

BILFRAKT i Vänersborg A/B.

ALLAN NILSSON

Utför allt i lastbilstransporter kortare så väl som längre.

Försäljare för NYNÄS Eldningsoljor

Ordertelefon 0521-11740

GALLE VÄNERSBORGS
Möbelfabrik A.B.
HAMNGATAN 13 - TELEFON 104 31

Möbler, Mattor, Gardiner, Sängkläder m. m.

Billengrens

HERREKIPERING

—

HERRKONFEKTION

Tel. 110 10

Vänersborg

Malmberg

Tel. 109 06

Cykel- & Sportaffär
VÄNERSBORG

GALTEX **BENSINSTATION**

AXEL LINDBERG

Östra Vägen

Tel. 109 63

Bensin, Eldningsoljor, Smörjoljor.

Fullständig service.

Berthel Andréén

JÄRN- & MASKINAFFÄR

Sundsgatan 23

Tel. 100 84

Allt som fordras i en välsorterad

SPECERIAFFÄR finner Ni hos

Sundelius Specerier

Sundsgatan 23

Tel. 102 98

Andersson & Fagerströms Elektriska

Utför alla slag av

ELEKTRISKA ANLÄGGNINGAR

Vallgatan 15

Tel. 106 09 — 134 91

S. ROSENDAHL

Bilsadelmakeri & Tapetserarverkstad

Tel. 106 85 Bostaden 126 23

Bilklädslar, mattor, suffletter,
reparationer.

Läderarbeten.

Omklädsel, omstopning av alla slags möbler och madrasser.

Gaddes Sport & Vapen

Bästa inköpskällan för tillbehör och delar till

VICTORIA VICKY mopeden

HUSQVARNA och SAUER & SOHN jaktgevär

Fullständig service

Kungsgatan 5

Tel 116 12

Radio- & El- Service

Hamngatan 9 Tel. 116 67, bost. 127 34 Vänersborg

INSTALLERAR

REPARERAR

FÖRSÄLJER ALLT ELEKTRISKT

ZETTERBERGS SKOAFFÄR

Edsgatan 25

Vänersborg

Tel. 101 76

REKOMMENDERAS

Vänersborgs Cementgjuteri

rekommenderar
sina välkända betongvaror

ALMA EKSTRÖM & C:o A.-B.

Kungsgatan 7

VÄNERSBORG

Tel. 100 86

**Kappor, Dräcker, Klänningar
samt allt i dambranschen**

SIGNE FRISKS KONDITORI

REKOMMENDERAS

Vittvätt — Stärkning — Strykning

SPECIAL-TVÄTTEN

Tel. Vänersborg 127 55

Vänersborgs Läderaffär

Rekommenderas

Tel. 10751

Junior

Välsorterad
specialaffär i

Goss- & Flickkläder

VÄNERSBORG

Affären för ungdom

Henry Dafgårds Livsmedel

Residensgatan 24

VÄNERSBORG

Tel. 129 30

- **KÖTT, FLÄSK**
- Egna tillverkningar av charkuterivaror
- Stor sortering av **KONSERVER**

BECKEMANS

Färg-, Tapet-, Kemikalie- & Sjukvårdsaffär

REKOMMENDERAS

Björndahls Bokbinderi

Nygatan 14 a

TEL. 137 29

REKOMMENDERAS

